

Ekonomiavdelningen
Maria Ålander Petré

Styrelsen för Stockholm Avfall AB

Årsredovisning 2024

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna förslag till bolagets årsredovisning 2024, inklusive rapportering, för Stockholm Avfall AB

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Maria Ålander Petré
Avdelningschef
Ekonomi

Bilagor: Årsredovisning 2024 för Stockholm Avfall AB
Års- och hållbarhetsredovisning 2024 Stockholm Vatten och Avfall
Utfallsrapport VB 2024 Stockholm Vatten och Avfall
Sammanställning ekonomiskt utfall per bolag 2024

Årsredovisning

för

Stockholm Avfall AB

556969-3087

Räkenskapsåret

2024

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Rapport över förändring i eget kapital	9
Kassaflödesanalys	10
Noter	11

Styrelsen och verkställande direktören för Stockholm Avfall AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden

Stockholm Avfall AB ägs till 100 procent av Stockholm Vatten och Avfall AB, 556969-3111. I koncernen Stockholm Vatten och Avfall ingår även Stockholm Vatten AB.

Verksamhetens art och inriktning

Stockholm Avfall AB ansvarar för de uppgifter som enligt miljöbalken och andra författningar gäller för staden i fråga om avfallshantering. Uppgifterna omfattar hantering av avfall inom kommunens ansvar; insamling, transport och behandling av restavfall, matavfall, grovavfall, farligt avfall, returpapper samt insamling av förpackningsmaterial. Vidare ansvarar bolaget för till verksamheten hörande anläggningar och tjänster.

Uppgifter inom kommunens avfallsansvar som inte får lämnas över till bolag åligger Avfallsnämnden som verksamhetsansvarig nämnd. Inom ramen för Avfallsnämndens ansvar återfinns beredning av avfallstaxa och renhållningsordning, innehållande avfallsplan och föreskrifter, samt myndighetsutövning mot enskilda inom driften av avfallsverksamheten. Renhållningsordning och avfallstaxa beslutas av kommunfullmäktige.

Stockholm Avfall AB har sitt säte i Stockholm och huvudkontoret ligger i Ulvsunda.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Bolaget har haft ett händelserikt år med öppnande av ny sorteringsanläggning, investering i sopsugsanläggningar och implementeringen av det kommunala insamlingsansvaret för förpackningsmaterial.

Taxorna har höjts under året. För 2024 var den genomsnittliga ökningen för flerbostadshus och verksamheter 24 procent. För en- och tvåfamiljshus var ökning 13 procent. Avfallstaxorna kommer under 2025 att höjas med i genomsnitt 12 procent. För en- och tvåfamiljshus kommer det att vara en ökning på 8 procent.

Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan för 2025-2030 som påbörjades under 2023 har slutförts under 2024. Slutgiltigt förslag till avfallsplan antogs av avfallsnämnden i juni. Förslaget hanteras efter årsskiftet av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun beslutades av kommunfullmäktige den 19 februari 2024.

Som en effekt av det nya geopolitiska läget har bolagets arbete med beredskap inför kris, civil beredskap och krig fortsatt under året. Bolaget har bland annat uppdaterat sin krisledningsplan och deltagit i en krigsledningsövning i Stockholm stad med syfte att träna på förmågan att leda och samordna stadens verksamheter i krig.

Resursutvinning Stockholm (RUS)

Invigning av anläggningen var 1 oktober 2024.

Anläggningen ska med modern teknik sortera ut gröna matavfallspåsar från hushåll som inte kan ha separat matavfallsinsamling men också plast och metall som av misstag hamnat i restavfallet. Anläggningen har kapacitet att sortera ca 20 000 ton matavfall i grön påse per år samt ca 16 000 ton plast per år och ca 2 500 ton metall per år ur restavfallet. På så sätt kommer anläggningen att bidra till en minskning av stadens koldioxidutsläpp med cirka 32 700 ton per år.

Ett arbete för att säkerställa drift och förvaltning av anläggningen kommer att vidtas under åren 2024-2026. Idrifttagningen får följdverkningar för insamlingssystemet i stort med påverkan på bland annat insamlingslogistik, driftplanering samt kommunikationsinsatser. Traktomläggningen innebar störningar i avfallsinsamlingen under hösten med ökade reklamnivåer som följd. Störningarna förekom över hela staden, men vissa geografiska områden har varit mer påverkade. Från mitten av oktober har de nya rutterna och rutinerna etablerat sig och såväl arbetsbelastning som reklamnivåer har sjunkit.

Sopsugar

Just nu pågår sex exploateringsprojekt inom huvudmannskapet sopsug: Kista Norra, Bromma, södra Värtan, Slakthusområdet, Hornsberg och Årstafälten. Den 1 september övertogs drift och förvaltning av sopsugar i Hjorthagen och Hagastaden.

Obligatorisk insamling av bioavfall

Sedan årsskiftet 2024 har nationella krav om sortering av vad som benämns som bioavfall införts. Detta inkluderar trädgårdsavfall inklusive invasiva arter samt restaurang- och livsmedelsavfall vilket oftare benämns som matavfall. De nya kraven medför även att avfallet ska sorteras och hållas franskt från övrigt avfall.

Återvinning och återbruk

Sätra återvinningscentral (ÅVC) stängde den 30 december 2024. För att minska de negativa effekterna av stängningen har arbete genomförts i syfte att kunna erbjuda en mindre temporär återvinningsanläggning i närheten av befintliga Sätra ÅVC och den mobila återbrukstjänsten Returrundan utökas med flertalet stopp i Sättraområdet. Utökning av kapaciteten på Vantör ÅVC medför en ökad service för kunderna då trädgårdsavfall kan lämnas direkt på marken istället för i containrar. Större mängder jord, sten, betong och tegel kan tas emot. Den utökade anläggningsdelen öppnades under februari 2025.

Under 2024 har ”Mobila miljöstationen” bytt skepnad och blivit ”Returrundan”. Den nya tjänsten erbjuder möjligheten att lämna fler typer av avfall samt lämna föremål för återbruk. Returrundan har timplånga stopp efter turlista under helger i april till och med november.

Stockholm Avfall och SRV Återvinning har under året slutit avtal om att ge kommuninvånare i Stockholm samt Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn tillgång till varandras återvinningscentraler. För privatpersoner i Stockholms stad innebär avtalet med SRV att det från 2025 finns nio tillgängliga återvinningscentraler och återbruk i södra Stockholm utöver de i Östberga och Vantör.

För att öka tillgängligheten och flexibiliteten för kunderna har kortbetalning införts på Bromma ÅVC för de företag som inte omfattas av automatisk fakturering. Fr.o.m. den 1 januari 2025 implementerades kortbetalning på samtliga återvinningscentraler.

Insamlingsverksamheten

Den 1 januari 2024 tog landets kommuner över insamlingsansvaret för hushållens förpackningar från Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI). Uppdraget innebar övertagande av insamlingssystemet inklusive skötsel på stadens cirka 250 återvinningsstationer, ansvar för fastighetsnära insamling från flerbostadshus via tjänstekoncession samt att fortsätta ta emot förpackningar på återvinningscentraler.

Mer än 50 procent av stadens flerbostadshus är anslutna till systemet i dag. Hyresvärdar och bostadsrättsföreningar med fastighetsnära insamling av förpackningsavfall, FNI, har rätt till bidrag. Bidraget grundar sig på den modell som är fastslagen av Naturvårdsverket och bekostas av förpackningsproducenterna och är utformat som en schablonersättning. Under året har ett stort arbete lagts ner på att få alla delar på plats inför utbetalning av ersättningen för den fastighetsnära insamlingen

av förpackningar i flerbostadshus.

Utredningar pågår för de olika insamlingsuppdrag som ska startas 2026. Det är insamling av pumpbart avfall i hela staden, insamling av mat-, rest- och trädgårdsavfall i fyra delområden samt insamling av förpackningar från en- och tvåbostadshus i hela staden.

Flerårsöversikt (Mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	1 354	990	874	742	654
Rörelseresultat	119	49	47	8	-29
Resultat efter finansiella poster	86	30	43	5	-31
Balansomslutning	1 787	1 348	898	656	584
Soliditet, % (1)	5,2	2,0	5,8	2,8	2,3
Medelantal anställda	65	58	54	52	47

(1) Justerat eget kapital/Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital samt obeskickade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

Förväntad framtida utveckling

Den framtida utvecklingen för avfallsverksamheten är nära knuten till Stockholms stads utveckling. En växande stad medför ökade krav för att säkerställa avfallshantering med god kvalitet, service och med så liten miljöpåverkan som möjligt.

För att säkra att vi har en infrastruktur för avfallshanteringen som hjälper oss att nå de mål och miljökrav som finns behövs även nära samarbeten inom Stockholm stad såväl som inom regionen och med externa utvecklare och leverantörer.

Forskning och utveckling

Stockholm Avfall AB arbetar aktivt med forskning, utveckling och innovation (FoU) inom områden med anknytning till avfall. Bolaget samarbetar med svenska och internationella universitet och högskolor samt forskningsinstitut, branschorganisationer och andra avfallsorganisationer.

Under 2024 bolaget varit engagerat ibland annat projektet Reduce, Reuse, Recycle som demonstrerar hur en ny typ av IoT-baserad infrastruktur för avfallsbranschen (återvinning, återbruk och delningsekonomi) kan skalas upp på stadsdelsnivå.

Finansiella instrument och räntor

I Stockholms stad samordnar och ansvarar Finansavdelningen för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. Bolagets lån hos kommunkoncernen Stockholms stad uppgick till 1 236 (1 064) mnkr per den 31 december 2024. Den ränta som bolagen betalar på sina lån bestäms utifrån snitträntan från kommunkoncernens externa skuld.

Snitträntan på bolagets lån har under året ökat med 0,52 procentenheter. Räntekostnaden för lån från staden var 32,8 (18,6) mnkr. Enligt bolagets prognos förväntas räntan stiga till 2,78 procent och 38 mnkr 2025. En procentenhets högre räntesats skulle ha ökat bolagets ränteutgifter med 14 mnkr.

Hållbarhet

Stockholm Avfall AB arbetar med en rad frågor inom hållbarhetsområdet. Om detta kan läsas i koncernens års- och hållbarhetsrapport. Se mer under not 24.

Tillstånds- eller anmälningsskyldig verksamhet enligt miljöbalken

Inom Stockholm Avfall AB bedriver enheten för återvinning verksamhet som är tillstånds- och

anmälningspliktig enligt miljöbalken. Det finns fem tillståndspliktiga återvinningscentraler: Bromma, Lövsta, Vantör, Östberga och Sättra. Anläggningar som är anmälningspliktiga är återbruken i Roslagstull, Skärholmen och Rinkeby, samt femton miljöstationer för farligt avfall. Miljöstationerna är placerade runt om i staden, främst i anslutning till bensinstationer. Det finns också ett tjugotal insamlingspunkter för farligt avfall i butiker runt om i staden. Samtliga nämnda insamlingspunkter ingår i stadens system för insamling av farligt avfall och/eller grovavfall.

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Not 23

Till årsstämmans förfogande står följande

Balanserat resultat	26 263 574
Årets resultat	<u>66 532 629</u>
	92 796 203

Styrelsen föreslår att

i ny räkning balanseras	<u>92 796 203</u>
-------------------------	-------------------

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2, 3	1 353 657	990 038
Aktiverat arbete för egen räkning		89	178
		1 353 746	990 216
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-30 441	-41 773
Övriga externa kostnader	4, 12	-1 107 386	-827 242
Personalkostnader	5	-55 559	-46 412
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	27	-38 914	-17 132
Realisationsresultat vid avyttring av immateriella och materiella anläggningstillgångar		-1 481	-6 867
Övriga rörelsekostnader		-1 204	-1 687
		-1 234 987	-941 114
Rörelseresultat		118 759	49 102
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		41	41
Räntekostnader och liknande resultatposter		-32 907	-18 755
		-32 866	-18 714
Resultat efter finansiella poster		85 893	30 389
Bokslutsdispositioner			
Erhållna/lämnade koncernbidrag	22	-28 389	0
Resultat före skatt		57 504	30 389
Skatt på årets resultat	6	1 885	-7 024
Skatt på tidigare års resultat		7 143	0
Årets resultat		66 533	23 364

Balansräkning

Tkr

Not

2024-12-31

2023-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

7

5 907

0

5 907

0

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader, mark och markanläggningar

8, 27

634 545

125 201

Maskiner och andra tekniska anläggningar

9

591 830

46 853

Inventarier, verktyg och installationer

10

6 705

193

Pågående nyanläggningar

11

181 698

963 087

1 414 778

1 135 334

Finansiella anläggningstillgångar

Uppskjuten skattefordran

13

1 627

0

1 627

0

Summa anläggningstillgångar

1 422 312

1 135 334

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

21 821

4 355

Fordringar hos koncernföretag

27 527

6 284

Aktuella skattefordringar

47

180

Övriga fordringar

14 642

23 016

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

14

300 895

179 188

364 932

213 023

Summa omsättningstillgångar

364 932

213 023

SUMMA TILLGÅNGAR

1 787 244

1 348 357

Balansräkning

Tkr

	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	15	100	100
		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust	27	26 264	2 900
Årets resultat	27	66 533	23 364
		92 797	26 264
Summa eget kapital		92 897	26 364
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld		0	258
Övriga avsättningar	16, 27	71 947	71 947
Summa avsättningar		71 947	72 205
Långfristiga skulder			
Förutbetalda anläggningsavgifter	17	0	0
Summa långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		84 009	104 242
Skulder till koncernföretag		65 560	9 769
Finansiella skulder till koncernföretag	18	1 236 119	1 064 069
Aktuella skatteskulder	6	0	7 143
Övriga skulder		1 886	1 514
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	234 826	63 051
Summa kortfristiga skulder		1 622 400	1 249 788
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 787 244	1 348 357

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2023	100	0	18 358	33 629	52 087
Kostnader hänförliga till tidigare år, Rättelse av fel not 27			-19 087		-19 087
Ingående balans efter justering rättelse av fel	100	0	-729	33 629	33 000
Disposition av föregående års resultat			33 629	-33 629	0
Årets resultat 2023 justerat rättelse av fel not 27				23 364	23 364
Återbetald aktieägartillskott			-30 000		-30 000
Utgående balans per 31 december 2023	100	0	2 900	23 364	26 364

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2024	100	0	2 900	23 364	26 364
Disposition av föregående års resultat			23 364	-23 364	0
Årets resultat 2024				66 533	66 533
Utgående balans per 31 december 2024	100	0	26 264	66 533	92 897

Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		85 893	30 388
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	20	41 077	17 657
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		126 970	48 045
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar		-179 070	24 549
Förändring av kortfristiga skulder		195 654	-6 675
Kassaflöde från den löpande verksamheten		143 554	65 919
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-6 111	-11 855
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-320 003	-433 309
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-326 114	-445 164
Finansieringsverksamheten			
Finansiering anläggningsavgifter		10 510	0
Återbetalda aktieägartillskott		0	-30 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		10 510	-30 000
Årets kassaflöde		-172 050	-409 245
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		-1 064 069	-654 823
Likvida medel vid årets slut	21	-1 236 119	-1 064 068

Noter

Tkr

Not 1 Allmän information samt redovisnings- och värderingsprinciper

Allmän information

Stockholm Avfall AB med organisationsnummer 556969-3087 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Företaget ansvarar för de uppgifter som enligt miljöbalken och andra författningar åligger Stockholm stad i fråga om avfallshantering.

1 juli 2014 överfördes verksamheten från Stockholms stads trafikkontor till det nybildade bolaget Stockholm Vatten Avfall AB genom en inkråmsöverlåtelse.

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning* ("K3")

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Stockholm Avfall AB:s intäkter utgörs huvudsakligen av taxeintäkter i enlighet med fastställd avfallstaxa. Prissättning för försäljning av företagets tjänster sker med hänsyn till självkostnadsprincipen i enlighet med Miljöbalken 27 kap. §5.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Låneutgifter

Låneutgifter avseende lånat kapital som kan hänföras till inköp, konstruktion eller produktion av en tillgång redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den skattemässiga balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella

anläggningstillgången kan tas i bruk.

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåttriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nyttjandeperiod

Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas i koncernen till:

Byggnader, mark och markanläggningar

Bergrum	100 år
Tunnel	100 år
Stomme/grund/konstruktion	50-100 år
Reservoarer	40-50 år
Övriga byggnadskomponenter	20-50 år
Övriga markanläggningar	20-40 år

Maskiner och andra tekniska anläggningar

Huvudvattenledningar	100 år
Övriga vatten och avloppsledningar	50 år
Bassäng	70-100 år
Ventilation, el styr och regler	10-30 år
Pumpar	15-25 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10-30 år

Inventarier, verktyg och installationer

Inventarier	5-10 år
Fordon	3-10 år

Nyttjandeperioden för mark är obegränsad och därför skrivs mark inte av.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som företaget beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har företaget använt budget och prognoser för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning ska omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör företaget en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Skulder i utländsk valuta vid balansdagen räknas om till balansdagens kurs.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa betalningar.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Not 2 Nettoomsättningens fördelning

	2024	2023
Nettoomsättningen per verksamhetsgren		
Taxeintäkter avseende avfallshantering	1 118 640	933 990
Övriga intäkter	235 017	56 048
	1 353 657	990 038

Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2024	2023
Inköp	12,94 %	10,95 %
Försäljning	10,33 %	11,58 %

Not 4 Upplysning om övriga externa kostnader och ersättning till revisorn

Ersättning till revisorn

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Revisionen 2024 betalas av Stockholm Vatten AB och ingår i de administrativa kostnader Stockholm Vatten AB debiterar övriga koncernbolag.

Not 5 Anställda och personalkostnader

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	34	32
Män	31	26
	65	58
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	0	0
Tantiem och liknande ersättning till styrelse och verkställande direktör	0	0
Övriga anställda	37 664	31 393
	37 664	31 393
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för övriga anställda	4 146	3 233
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	12 716	10 654
	16 862	13 887
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	54 526	45 280

För information om lön och villkor för bolagets VD hänvisas till årsredovisningen för Stockholm Vatten AB (556210-6855) eller koncernredovisningen för Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111). I övriga sociala avgifter ingår särskild löneskatt med 1 006 (784).

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	66,6 %	55,6 %
Andel män i styrelsen	33,4 %	44,4 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	60 %	75 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	40 %	25 %

Antal medlemmar i styrelsen är 9 (9) st, varav 6 (5) är kvinnor.

Antal övriga ledande befattningshavare är 10 (8) st, varav 6 (6) är kvinnor.

Not 6 Skatt på årets resultat

	2024	2023
Aktuell skatt	0	-7 143
Uppskjuten skatt	1 885	119
Justeringar hänförliga till tidigare år	7 143	0
Totalt redovisad skatt	9 028	-7 024

Avstämning årets skattekostnad

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		57 505		32 498
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	-11 846	20,6	-6 695
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-1 393		-1 719
Skatteeffekt avskrivning anläggningstillgångar		0		1 230
Aktuell skatt tidigare perioder		7 143		0
Uppsjuten skatt hänförlig till temporära skillnader		0		119
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter		1 351		5
Utyttjade, tidigare inte redov. undersk.avdr		0		36
Skatteeffekt ej avdragsgillt koncernbidrag		17 916		0
Skatteeffekt av ej avdragsgill ränta		-4 143		0
Årets redovisade skattekostnad	-15,7	9 028	21,6	-7 024

Not 7 Immateriella anläggningstillgångar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	0
Inköp	6 111	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 111	0
Ingående avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	-204	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-204	0
Utgående redovisat värde	5 907	0

Not 8 Byggnader, mark och markanläggningar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	171 479	171 851
Inköp/omklassificeringar	531 696	0
Försäljningar/utrangeringar	-22 340	-372
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	680 835	171 479
Ingående avskrivningar enligt plan	-46 278	-40 403
Försäljningar/utrangeringar	21 416	230
Årets avskrivningar enligt plan	-21 428	-6 105
Utgående ackumulerade avskrivningar	-46 290	-46 278
Utgående redovisat värde	634 545	125 201
Justering av IB 2023 är gjord enligt not 27 Rättelse av fel		

Not 9 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	98 283	109 353
Inköp/omklassificeringar	560 123	3 088
Försäljningar/utrangeringar	-13 683	-14 158
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	644 723	98 283
Ingående avskrivningar enligt plan	-51 430	-50 875
Försäljningar/utrangeringar	13 126	7 434
Årets avskrivningar enligt plan	-14 589	-7 989
Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 893	-51 430
Utgående redovisat värde	591 830	46 853

Not 10 Inventarier, verktyg och installationer

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	16 569	16 820
Inköp/omklassificeringar	9 845	0
Försäljningar/utrangeringar	0	-251
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	26 414	16 569
Ingående avskrivningar enligt plan	-16 376	-15 698
Försäljningar/utrangeringar	0	251
Årets avskrivningar enligt plan	-3 333	-929
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 709	-16 376
Utgående redovisat värde	6 705	193

Not 11 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående redovisat värde	963 087	514 144
Inköp	326 386	452 031
Omklassificeringar	-1 107 775	-3 088
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	181 698	963 087
Utgående redovisat värde	181 698	963 087

Not 12 Operationell leasing

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 24 373 (22 819) tkr. Leasingavtalen utgörs främst av hyror och arrenden för återvinningscentraler, återbruk och återvinningsstationer, IT-utrustning och komprimatorer.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2024	2023
Inom ett år	18 089	20 451
Senare än ett år men inom fem år	10 561	17 695
Senare än fem år	4 707	9 595
	33 357	47 741

Avtal, t ex ramavtal, där bolaget inte förbinder sig att leasa något finns med i årets kostnad men inte framtida kostnader. I de avtal där uppsägningstid finns specificerat har kostnaden beräknats utifrån en uppsägning av avtalet per den sista december 2024, i övriga fall till avtalets slut. Framtida kostnader har bedömts utifrån antaganden om indexuppräknning.

Not 13 Uppskjuten skattefordran

	2024-12-31	2023-12-31
Belopp vid årets ingång	0	0
Temporära skillnader avseende avskrivningar	1 627	0
Summa uppskjuten skattefordran	1 627	0
Utgående redovisat värde	1 627	0

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna avfallsintäkter	202 745	172 253
Upplupna förpackningsinsamlingsbidrag	83 425	0
Övriga poster	14 725	6 935
	300 895	179 188

Not 15 Antal aktier och kvotvärde

	Antal aktier	Kvot- värde
Bolagets aktiekapital	1 000	100
	1 000	

Not 16 Avsättningar

	2024-12-31	2023-12-31
Övriga avsättningar		
Belopp vid årets ingång	71 947	71 947
	71 947	71 947
Uppskjuten skatteskuld		
Belopp vid årets ingång	-258	-377
Årets avsättningar	258	119
	0	-258

Uppskjuten skatteskuld har reserverats för skillnad i skattemässiga planmässiga avskrivningar. Justering av IB 2023 övriga avsättningar är gjord enligt not 27 Rättelse av fel.

Not 17 Förutbetalda anläggningsbidrag

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående värde	0	2 750
Upplöst belopp (intäktsfört)	0	-2 750
Utgående värde	0	0

Inga nya anläggningsbidrag har inkommit

Not 18 Finansiella skulder till koncernföretag

Företagets utnyttjade checkräkningskredit uppgår till 1 236 119 (1 064 069) Tkr och ingår i posten Kortfristiga skulder. Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 1 500 000 (1 500 000) Tkr

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna semesterlöner	2 709	2 604
Upplupna lämnade bidrag förpackningsinsamling	58 549	0
Upplupna entreprenadkostnader	54 925	46 551
Övriga poster	13 860	4 199
Reserv upplupna investeringar	104 785	9 696
	234 828	63 051

Not 20 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	38 914	15 022
Förändringar avsättningar	14 022	0
Förändring semesterlöneskuld	105	355
Förändring av skattefordran/skatteskuld	-8 895	7 193
Uppskjuten inkomstskatt	9 028	-7 023
Kostnad mot eget kapital, avsättning	-12 097	0
	41 077	15 547

Not 21 Likvida medel

De likvida medlen ingår i Stockholms stads koncernkonto och klassificeras i balansräkningen som kortfristig finansiell skuld till koncernföretag.

Not 22 Erhållna/lämnade koncernbidrag

	2024	2023
Lämnade koncernbidrag till Stockholm Vatten AB	-160 139	0
Erhållet koncernbidrag från Sockholm Vatten AB	131 750	0
	-28 389	0

Not 23 Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 92 796 203 disponeras enligt följande:

	2024-12-31
Balanseras i ny räkning	92 796 203
	92 796 203

Not 24 Hållbarhetsrapport

Stockholm Avfall AB upprättar enligt ÅRL 7 kap 31a§ inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport. Moderföretaget Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) upprättar hållbarhetsrapport för koncernen där företaget ingår. Koncernens års- och hållbarhetsrapport finns tillgänglig på www.stockholmavfall.se/om-oss/om-oss/om-bolaget/arsredovisning-och-hallbarhet.

Not 25 Koncernuppgifter

Företaget är helägt dotterföretag till Stockholm Vatten och Avfall AB, org.nr 556969-3111 med säte i Stockholm. Moderföretaget Stockholm Vatten och Avfall AB upprättar koncernredovisning. Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr. 556415-1727, med säte i Stockholm.

Not 26 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

	2024-12-31	2023-12-31
För skulder till kreditinstitut:		
Ställda säkerheter	0	0
Ansvarsförbindelser	0	0
	0	0

Not 27 Rättelse av fel

En rättelse för avsättningar har gjorts gällande förpliktelse av avvecklings-/rivningskostnader för återvinningscentraler (ÅVC). Detta gjordes inte vid övertagandet av ÅVC verksamheten. Rättelsen har påverkat avskrivningskostnader och årets resultat i resultaträkningen samt anläggningstillgångar, avsättningar och eget kapital i balansräkningen.

Rättelse för varje påverkad post i jämförelseårets resultat och balansräkning:

	2023	Justering	2023 efter justering
Resultaträkning			
Avskrivningar materiella och immateriella anläggningstillgångar	-15 022	-2 110	-17 132
Rörelseresultat	51 212	-2 110	49 102
Resultat efter finansiella poster	32 499	-2 110	30 389
Resultat före skatt	32 499	-2 110	30 389
Årets resultat	25 474	-2 110	23 364
Balansräkning	2023 IB	Justering	2023 IB efter justering
Anläggningar			
Byggnader, mark och markanläggningar	99 904	71 947	171 851
Ackumulerade avskrivningar	-19 206	-21 197	-40 403
Summa anläggningstillgångar	1 084 584	50 750	1 135 334
Eget kapital			
Fritt eget kapital	18 358	-19 087	729
Summa eget kapital	52 087	-19 087	33 000
Avsättningar			
Övriga avsättningar	0	71 947	71 947
Summa avsättningar	377	71 947	72 324

Not 28 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser inträffat efter räkenskapsårets slut.

Stockholm

Gabrielle Gjerswold
Styrelsens ordförande

Anna Cederschiöld
Vice ordförande

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Gunnar Söderholm

Eli Rätväg

Deniz Butros

Bertil Timan

Marcus Wangel

Rose-Marie Rooth

Sara Svanström

Min revisionsberättelse har lämnats

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Stockholm Vatten och Avfall Årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2024

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Innehållsförteckning

VD-ord års- och hållbarhetsredovisning 2024	3
Tillsammans för världens mest hållbara stad	4
Uppdrag och ägande	5
Styrning	7
Strategiska nyckeltal	8
Våra intressenter	9
Hållbarhetsredovisning	10
Agenda 2030	10
Våra viktigaste hållbarhetsområden	12
Rent vatten	13
Cirkulär verksamhet.....	19
Minskad klimatpåverkan	25
Hållbart arbetsliv.....	30
Hållbara inköp.....	33
Systematiskt hållbarhetsarbete	36
Årsredovisning och koncernredovisning	38
Förvaltningsberättelse	38
Koncernens resultaträkning.....	48
Koncernens balansräkning	49
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	51
Koncernens kassaflödesanalys	52
Moderbolagets resultaträkning	53
Moderbolagets balansräkning	54
Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital	56
Moderbolagets kassaflödesanalys	57
Noter	58
Hållbarhetsindikatorer	80
GRI-index	89

VD-ord års- och hållbarhetsredovisning 2024

Tillgång till rent vatten och effektiv avfallshantering är grundläggande förutsättningar för Stockholm. För att kunna leverera dessa viktiga samhällstjänster krävs ett stort och brett arbete för att de ska fungera i dag, men även i ett växande Stockholm där kraven på vår verksamhet ständigt ökar. Vi på Stockholm Vatten och Avfall arbetar för ett hållbart Stockholm, idag och i framtiden.

Förr var det inte så. Tack vare stadens nödvändiga och modiga beslut för länge sedan räddades invånarna från sjukdomar och död i kolera. Då lades grunden till den infrastruktur för vatten, avlopp och avfall som vi drar nytta av än idag. Så kunde Stockholm utvecklas till den stad vi känner. En stad med vatten vi är stolta över och ansvarsfull avlopps- och avfallshantering.

Jag är sedan februari 2024 VD för detta samhällsviktiga bolag och stolt över att få vara en del av det viktiga arbete vi bedriver.

Arbetet med att bygga Stockholms framtida avloppsrening pågår för fullt. Vi ser redan de första resultaten av den förbättrade reningen. Vår nya anläggning kommer när den är klar både bidra till ett renare Östersjön, ökad kapacitet och färre bräddningar i Mälaren.

Ett brett arbete pågår även för att säkra Stockholms framtida vattenförsörjning. Parallellt med att vi utför stora renoveringar i våra verk och delar av ledningsnätet så ser vi över vilka effektmål vi behöver uppnå de kommande 30 åren.

Stockholm Vatten och Avfall har även en viktig roll när nya områden utvecklas i Stockholm och Huddinge. Vår kunskap är bland annat viktig för att få till stånd bra lösningar för att omhänderta regnvattnet och lindra effekterna av kraftiga skyfall.

Under året har den nya eftersorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm invigts. Den ger möjlighet för alla stockholmare att sortera ut matavfall och den eftersorterar ut plast och metall som av misstag hamnat i restavfallet. Stadens koldioxidutsläpp minskar därigenom med enorma 33 000 ton per år.

Vid sidan om våra stora investeringar har vi en verksamhet som säkerställer friskt vatten och renat avlopp dygnet runt. Att avfallet omhändertas och stockholmarna stöttas att göra rätt.

Allt detta arbete behöver ske samtidigt som vi ständigt prövar våra arbetssätt för att säkerställa att våra leveranser sker så effektivt som möjligt. Stort tack till alla som bidrar till vår vision.

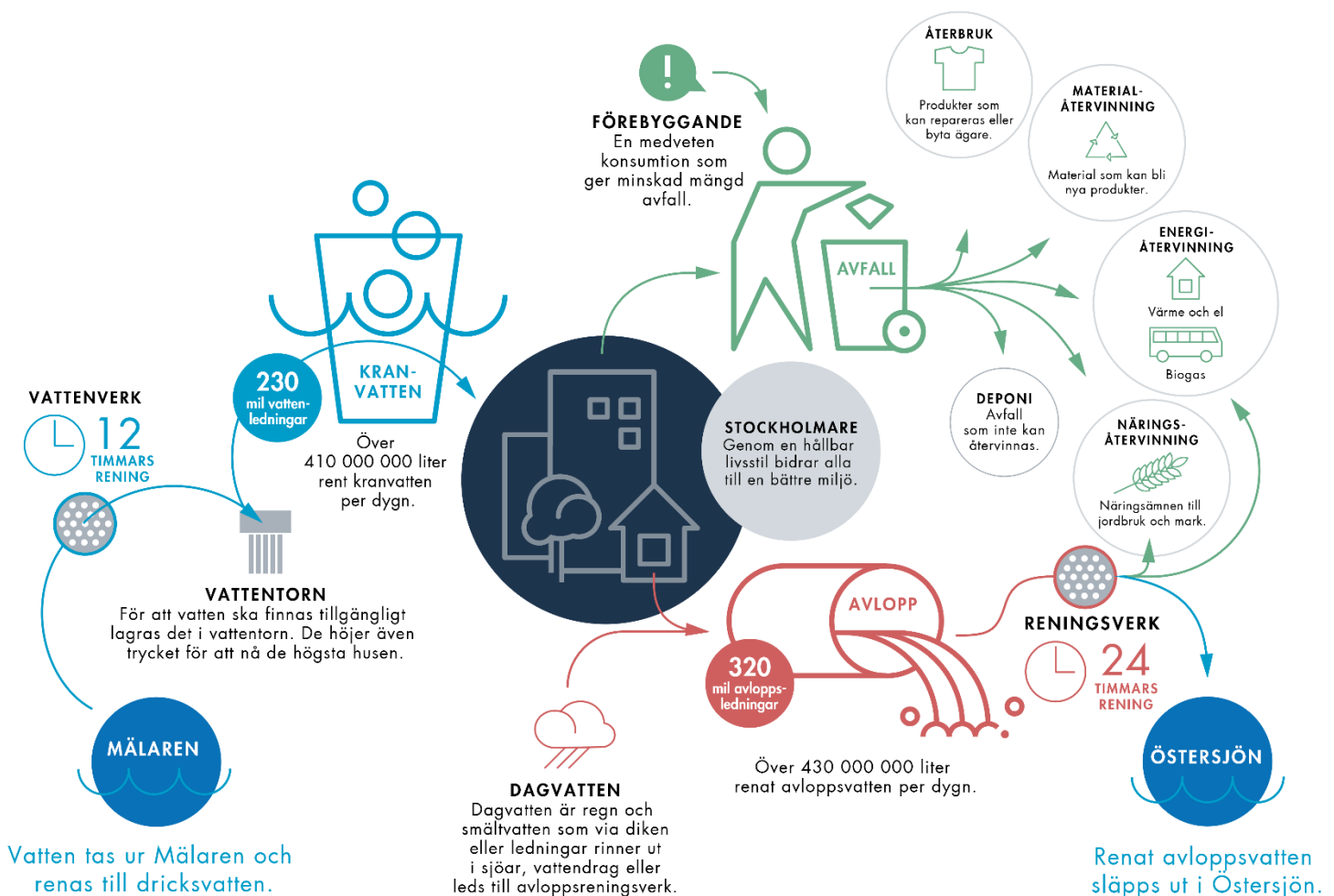
Tillsammans för världens mest hållbara stad.

*Christian Rockberger VD
Stockholm Vatten och Avfall*

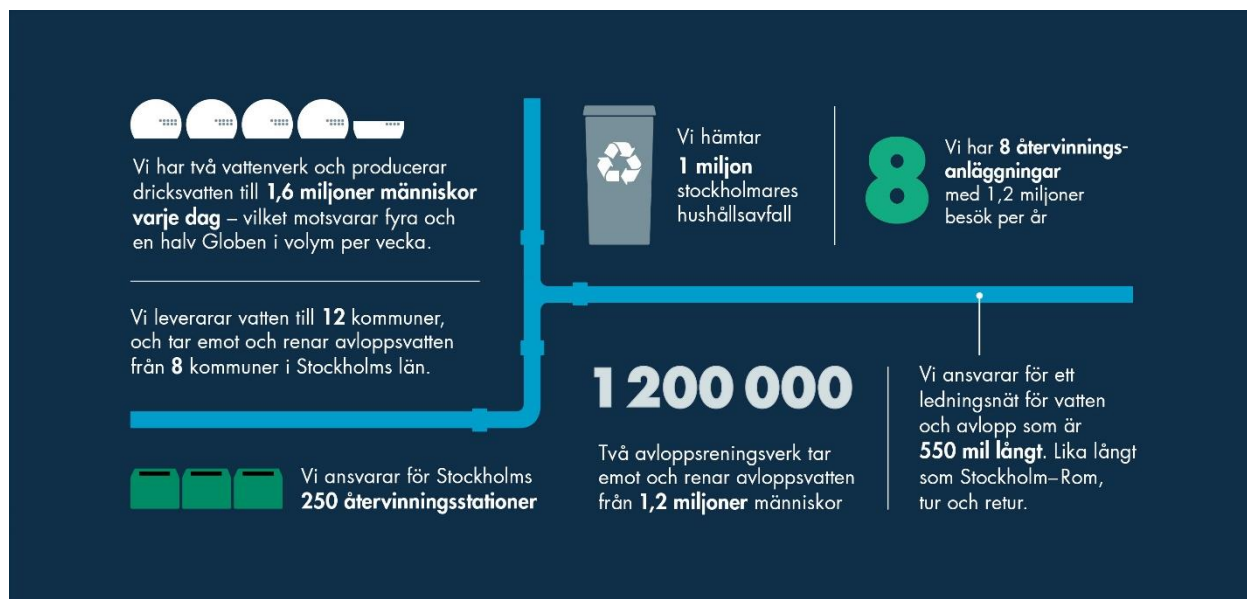
Tillsammans för världens mest hållbara stad

Så lyder Stockholm Vatten och Avfalls vision som genomsyrar vår verksamhet och våra mål. Vårt uppdrag är en viktig del i en hållbar samhällsutveckling – att förse stockholmarna med friskt, gott vatten, rena deras avloppsvatten, hantera dagvatten och ta hand om deras avfall med ett kretsloppsperspektiv. Vår egen verksamhet har naturligtvis också en påverkan på miljö och samhälle genom vår resursanvändning och våra utsläpp. Samtidigt återför vi resurser till samhället i form av biogas, näringsrikt slam och biogödsel till jordbruksmark och värmen i renat avloppsvatten bidrar till en hållbar fjärrvärme. Tillsammans med våra kunder, leverantörer och andra intressenter kan vi utveckla våra tjänster och skapa en mer hållbar utveckling såväl i vår egen verksamhet som i samhället.

Vattnets och avfallens väg genom Stockholm

Uppdrag och ägande

Stockholm Vatten och Avfall är en kommunal koncern som ägs av Stockholms Stadshus AB och består av moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB samt dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB. Det är i dotterbolagen verksamheten bedrivs. Stockholm Vatten och Avfall AB äger till 100 procent Stockholm Avfall AB och till 98 procent Stockholm Vatten AB. Resterande två procent ägs av Huddinge kommun. Samtliga bolag har sitt säte i Stockholms stad och huvudkontoret ligger i Ulvsunda.

Våra ägardirektiv anger att vi ska leverera hälsosamt och gott dricksvatten, att vi ska ombesörja avloppshantering av god kvalitet och att vi ska medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden. Vidare ska vi ha en tydlig miljöprofil och utveckla reningsprocesser och återföring av näringsämnen för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Vi ska ständigt verka för att förflytta avfallshanteringen uppåt enligt EU:s avfallshierarki (avfallstrappan). Att minska mängden avfall som uppkommer är en stor och viktig utmaning inom bolagets miljöarbete.

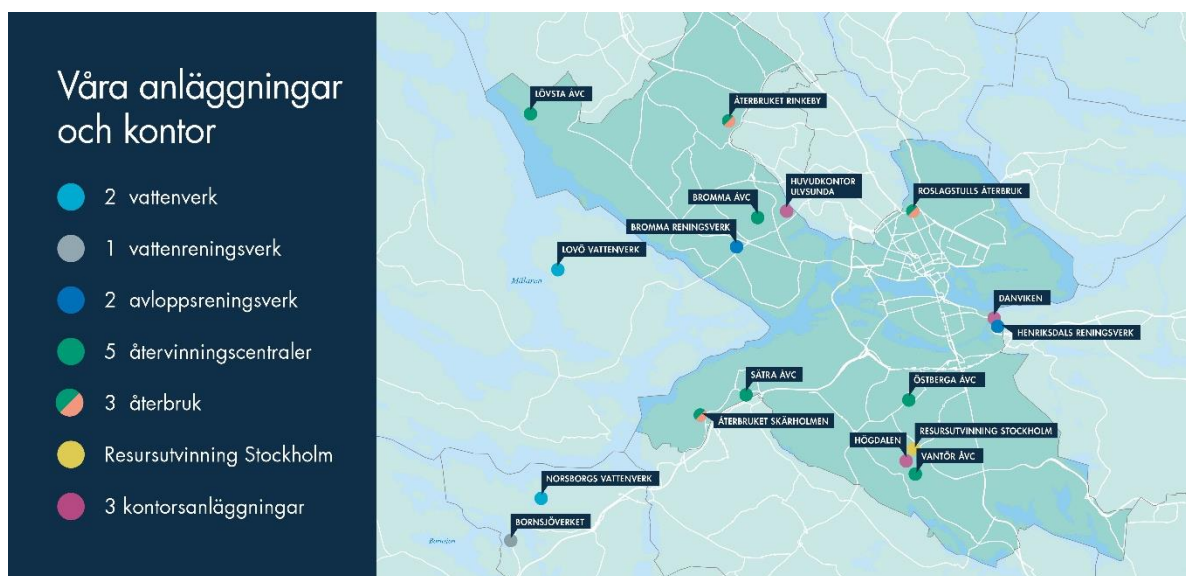
	Stockholm Vatten AB	Stockholm Avfall AB
Huvuduppdrag	Leverera dricksvatten, avleda och rena avloppsvatten (spill ¹ - och dagvatten ²) samt skydda vattenmiljöer och restaurera sjöar.	Ansvara för hantering av avfall inom kommunens ansvar - restavfall, matavfall, grovavfall, farligt avfall och returpapper. Från och med 2024 även insamling av förpackningsmaterial.
Verksamhetsområde	Verksamhetsområdet omfattar anslutna privat- och företagskunder i Stockholm och Huddinge. Därtill säljs VA-tjänster till ett antal grannkommuner.	Privat- och företagskunder i Stockholms kommun.
Intäkter	Vatten- och avloppstaxor (VA-taxor). Intäkter från externa affärer så som VA-tjänster till grannkommuner.	Avfallstaxor. Intäkter utöver taxan utgörs av materialintäkter och avgifter för företag vid avlämning av grovavfall.

¹ Spillvatten är vatten från toaletter, bad, disk och tvätt samt från ansluten kommersiell verksamhet och industrier.

² Dagvatten är regnvatten och smältvatten från tak och andra hårdgjorda ytor.

Viktigaste styrande lagar, förordningar och domar	Lagen om allmänna vattentjänster, livsmedelslagstiftning, miljöbalken, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.	Miljöbalken, avfallsförordningen, lokala föreskrifter och avfallsplan för Stockholm, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.
--	---	---

Utanför vårt verksamhetsområde för vatten och avlopp har vi även grannkommuner som kunder. Följande tolv kommuner får dricksvatten från oss: Stockholm, Huddinge, Lidingö, Nacka, Tyresö, Botkyrka, Salem, Haninge, Värmdö, Ekerö, Nynäshamn och Strängnäs. Från följande åtta kommuner renar vi avloppsvatten: Stockholm, Huddinge, Sundbyberg, Nacka, Tyresö, Haninge, Järfälla och Ekerö.

Förutom ovanstående anläggningar och kontor samt det omkring 550 mil långa ledningsnätet äger bolaget sammanlagt elva vattentorn och ett flertal pumpstationer. Bolaget ansvarar också för ett stort antal dagvattenanläggningar där dagvattnet uppehålls och renas innan det leds vidare ut i sjöar och vattendrag.

Söder om Stockholm ligger Bornsjön, vår reservvattentäkt. Genom framsynta och långsiktiga beslut har vattentillgången säkrats, om vi av någon anledning inte kan ta råvatten från vattentäkten Mälaren. Stockholm Vatten och Avfall äger såväl sjöområdet, vilket vi vårdar och kontrollerar, som stora markområden omkring sjön. För att hålla den höga vattenkvaliteten drivs jord- och skogsbruk i egen regi kring sjön. Invid sjön ligger Bornsjöverket, ett vattenreningsverk som renar och syresätter sjövattnet och vid behov kan leverera vatten till Norsborgs vattenverk för ytterligare rening.

Styrning

Stockholm Vatten och Avfall styrs av Stockholms stad genom mål, ägardirektiv, budget och andra styrdokument. Staden anger inriktningen genom sin övergripande vision som gäller alla bolag och förvaltningar. Vision 2040 lyder ”Möjligheternas Stockholm”.

Stockholms stad har tre inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Styrelserna i bolagen i Stockholm Vatten och Avfall-koncernen är tillsammans med VD ansvariga för hur bolagen styrs och att de lever upp till ställda krav och regler. Till sitt stöd har VD en ledningsgrupp bestående av bolagets avdelningschefer. Styrelserna består av ledamöter och suppleanter valda av kommunfullmäktige i Stockholm respektive Stockholm och Huddinge. VD och styrelserna styrs övergripande av aktiebolagslagen, bolagsordningen och av arbetsordningen för VD och styrelse.

Genom bolagets vision ”Tillsammans för världens mest hållbara stad” och bolagets mål arbetar vi för att uppfylla stadens vision och inriktningsmål. Uppföljning av mål och indikatorer sker tertialvis och rapporteras till styrelse och moderbolag. Det är i första hand två av stadens inriktningsmål som berör vår verksamhet. För att uppnå inriktningsmålen har Stockholm Vatten och Avfall fem strategiska mål som vart och ett representerar ett perspektiv i vår målkarta.

VISION	Tillsammans för världens mest hållbara stad				
VERKSAMHETSIDÉ	Vi är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus för invånare, företag och intressenter i ett Stockholm som växer.				
KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL	Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning. Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring. Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar. Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar. Stockholms hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer.		Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla. Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en stark välfärd. I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb. Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb. Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden. Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser. Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt		
PERSPEKTIV STRATEGISKA MÅL	KUND Inspirera och förenkla för stockholmarna att göra aktiva och hållbara val. 	MILJÖ Sträva mot en fossilfri och cirkulär verksamhet som är klimatpositiv och energieffektiv. 	LEVERANS Förvalta och förbättra processer för trygga och driftsäkra leveranser. 	EKONOMI Säkerställa en ekonomi som är hållbar över tid. 	MEDARBETARE Verka för en attraktiv och säker arbetsplats.

Målkarta för Stockholm Vatten och Avfall.

Strategiska nyckeltal

Perspektiv	Nyckeltal	2024	2023	2022	2021
KUND 	Dricksvattenförbrukning liter per person/dag *	203	200	209	209
	Insamlat material per invånare (kg) per person/år *	361	370	389	391
MILJÖ 	Bräddad volym avloppsvatten Mm ³ *	5,6	6,1	2,4	3,7
	Kvalitet utgående avloppsvatten mg/l årsmedelvärde *				
	Biokemisk syreförbrukning (BOD7)	5,9	5,8	3	3
	Totalkväve	8,4	8,9	8,4	7,8
	Totalfosfor	0,24	0,25	0,21	0,21
	Avloppsslam i VA till åkermark vikt %	95	98	91	95
	Andel matavfall biologisk behandling %	49	42	35	27
	Mängd restavfall till energiåtervinning kg per person/år * (Nytt nyckeltal från 2023)	179	186	-	-
	Insamlad textilmängd kg per person/år *	1,3	1,0	1,1	1,2
	Mängd farligt avfall kg per person/år *	9,9	10,0	9,9	10,5
Antal felanmälningar vid ÅVS (Nytt nyckeltal från 2024)	8 764	-	-	-	
LEVERANS 	Vattenkvalitet (andel dricksvattenprov som uppfyller kemiska och mikrobiologiska krav på ej onormal förändring) % (Nytt nyckeltal från 2023)	99,8	99,7	-	-
	Vattenavbrott (förbrukartimmar utan dricksvatten) 1 000-tal *	118	134	159	230
	Tillskottsvatten (regnvatten, smält snö och grundvatten som rinner in i avloppsledningar) Mm ³	72	73	60	60
	Vattenförluster (levererat vatten minus debiterat vatten Stockholm Huddinge minus egen förbrukning) Mm ³	21	20	21	21
	Andel reklamationer Avfall antal rekl/antal hämtningar %	0,15	0,13	0,16	0,21
EKONOMI 	VA kostnad per ansluten person kr per person/år **	2 782	2 317	1 926	1 874
	Avfallskostnad per ansluten person kr per person/år **	1 162	878	767	682
	Kapitalkostnader som andel av totala kostnader %	27	26	21	22
MEDARBETARE 	Arbetsplatsolyckor med sjukfrånvaro st	8	3	3	4
	Aktivt medskapande index	82	83	83	80

I hållbarhetsredovisning beskrivs en del av nyckeltalen mer utförligt.

* Preliminära siffror

** VA- och avfallskostnad har ökat de senaste åren på grund av ökade kostnader främst avskrivningar, ränta och skatt.

Våra intressenter

Att ha regelbunden kontakt med våra intressenter, såsom kunder, ägare och samarbetspartners, är en förutsättning för att kunna utföra vårt uppdrag och utforma vårt strategiska arbete. Genom samarbete kan vi förbättra våra tjänster och bli allt mer hållbara. Vi vill samarbeta mer med våra intressenter om hållbarhet genom utökade dialoger under kommande år.

Tabellen visar exempel på vilka intressentgrupper vi kommunicerar med, samt vilka frågor som är särskilt viktiga i kommunikationen.

Intressenter	Typ av kommunikation	Viktiga frågor
Kunder - privatpersoner och verksamheter med behov inom VA och avfall, samt grannkommuner	Kundundersökningar och fokusgrupper Kundärenden och klagomål via telefon, mejl och webbplats Kundkontakt på våra återvinnings- och återbruksanläggningar Samråd i samband med stora projekt Kundinformation via olika kanaler som webbplats, sociala kanaler och nyhetsbrev Informationskampanjer Fakturor	Dricksvattenkvalitet, leveranssäkerhet, hållbara avloppslösningar, hållbara och enkla avfallslösningar Information, rådgivning och felanmälan Utvecklingsprojekt och störningar Återvinning, återbruk, minskad konsumtion Matavfallsinsamling Förpackningssortering Individuell vattenmätning Hållbar vattenhantering Endast önskade ämnen till avloppet Avgifter och vad kunden får för sin taxa
Leverantörer och entreprenörer - Företag vi köper varor och tjänster ifrån	Upphandlingar, beställningar, inköp och avtalsuppföljning Kommunikation i det dagliga arbetet med till exempel konsulter och entreprenörer Gemensamma analyser och projekt	Tydliga och relevanta krav och kriterier Bra dialog och samarbete Bevis på uppfyllda krav och kriterier
Medarbetare - Anställda på Stockholm Vatten och Avfall	Möten, dialoger med chefer och kollegor, utbildning, internkommunikation via bolagets kanaler exempelvis intranätet, medarbetarsamtal, medarbetarundersökningar	Styrning och ledning av arbetet Intern kommunikation Hälsa och säkerhet Likabehandling Kontinuerlig kompetensutveckling
Ägare - Stockholms stad och Huddinge kommun	Ägardirektiv, styrelsemöten, beslutsärenden i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, löpande dialoger i verksamheten, gemensamma arbetsgrupper	Rapportering mot ägardirektiv Måluppfyllelse Ekonomisk planering, budgetering och utfall
Tillsynsmyndigheter - Dricksvattenförsörjning tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Ekerö, Botkyrka, Stockholms och Huddinges kommuner Avloppsrening, slamlager och återvinningscentraler tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Stockholm och Huddinge respektive Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Valsta slamlager)	Regelbundna möten och tillsynsbesök, rapportering av avvikelser som kan ha betydelse för människors hälsa eller miljön	Eventuella anmärkningar Klagomål Tolkning av villkor i tillstånd Egenkontrollprogram och provtagningsprogram

Hållbarhetsredovisning

Agenda 2030

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det är möjligt tack vare FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030. Stockholms stad har ambitionen att vara ledande i genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Därför pågår ett gemensamt arbete inom staden, där ett samordnande ansvar för de globala hållbarhetsmålen fördelats till stadens bolag och förvaltningar.

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stark koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen, vilket visar hur viktigt vårt uppdrag är för utvecklingen av ett hållbart samhälle. De mål som Stockholm Vatten och Avfall berörs mest av är:

Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla

Stockholm Vatten och Avfall har det samordnande ansvaret för detta mål i Stockholms stad. Stockholmarna har mycket god tillgång till rent dricksvatten och sanitet. Vi arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten, inte minst genom att bygga ut och modernisera avloppsreningen. Samtidigt förebygger vi genom uppströmsarbete utsläpp av oönskade ämnen till avloppsledningsnätet och recipienten³. Bolaget har en viktig roll i stadens arbete med att uppnå god vattenstatus i sjöar och vattendrag. Vi satsar också på kommunikation med stockholmarna för att skapa ett hållbart agerande relaterat till vatten och avlopp.

³ Recipient innebär hav, sjö eller annat vatten som är mottagare av avloppsvatten

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Vårt uppdrag innebär att alla invånare ska ha tillgång till rent vatten, hållbara avloppslösningar och hållbar avfallshantering. Vi vill genom innovation hitta nya lösningar för uppdraget och utveckla de cirkulära flödena inom samhället. Detta genom att öka andelen återbruk och återvinning samt återföra näringsämnen och energi till kretsloppet.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Vår verksamhet har stor påverkan på miljön, både genom det material vi samlar in från stockholmarna och verksamhetens egen användning av material och kemikalier. Vi arbetar för att minska användningen av kemikalier och material som innehåller miljöfarliga ämnen och vi utvecklar löpande återanvändning och återvinning av såväl vårt eget som stockholmarnas avfall. Genom aktiv kommunikation vill vi få stockholmarna att minimera sitt avfall, medverka till återbruk och sortera sitt avfall på bästa sätt. För att påverka produktionskedjan ställer vi upphandlingskrav på eller premierar leverantörer som producerar hållbara produkter och tjänster.

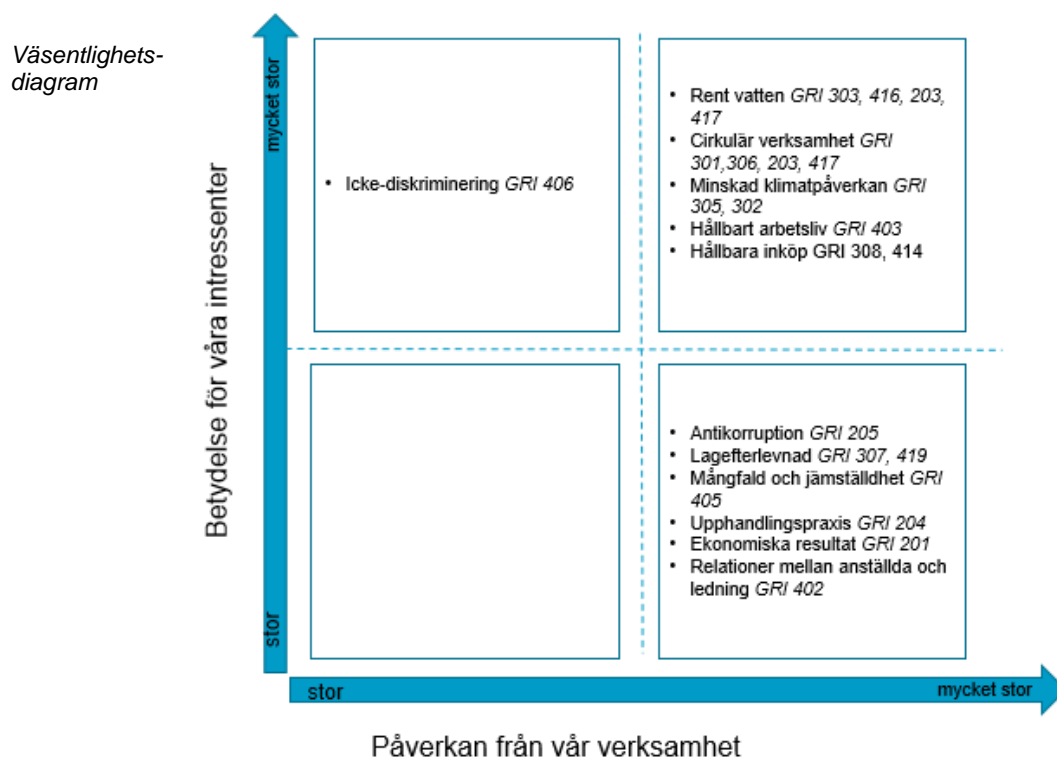
Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Vår verksamhet använder mycket energi och orsakar stora utsläpp av växthusgaser, framför allt biogen⁴ metangas och lustgas som släpps ut från avloppsverksamheten. För att minska vår påverkan använder vi till största delen förnybar energi i våra anläggningar, lokaler och fordon. Vi producerar biogas, återvinner värme samt arbetar med att reducera utsläpp av växthusgaser från våra reningsverk. Genom bindning av kol i marken från avloppsslam, vattenverksmull och biokol som används i jordbruk och planteringar motverkas också frisättande av koldioxid.

⁴ Ett ämne är biogent om det kommer från biomassa och inte från en fossil källa

Våra viktigaste hållbarhetsområden

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stor påverkan inom många hållbarhetsområden. För att kunna fokusera och prioritera, har vi valt ut de allra viktigaste områdena utifrån verksamhetens påverkan och betydelsen för intressenterna. Dessa syns längst upp till höger i diagrammet. Där redovisas också en koppling till hållbarhetsområdena i Global Reporting Initiative (GRI) Standards indelning.

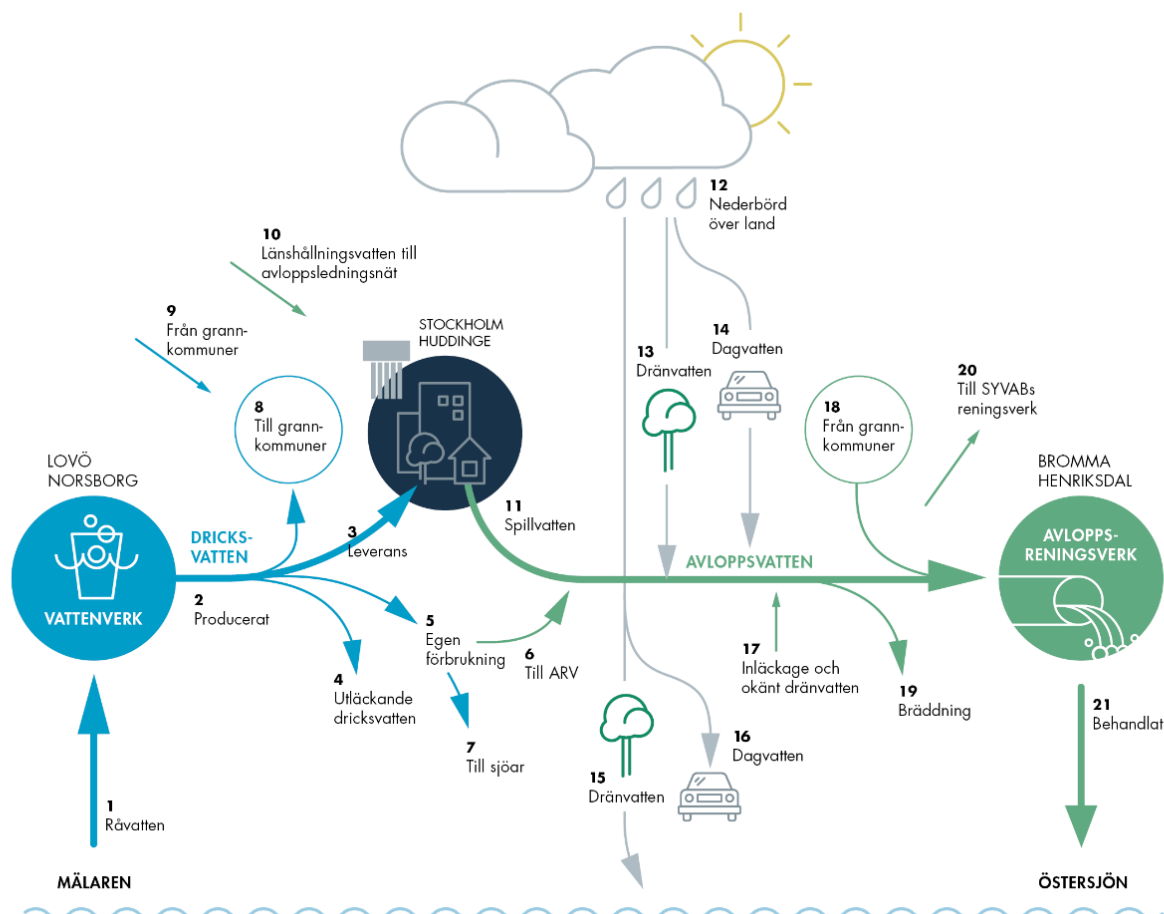
Nedanstående tabell visar våra viktigaste hållbarhetsområden och deras koppling till Agenda 2030.

Viktigt hållbarhetsområde	Globala hållbarhetsmål i Agenda 2030	Bolagsmål
Rent vatten	6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA, 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN, 14 HAV OCH MARINA RESURSER, 15 ÖKOSYSTEM OCH BIODIVERSITET, 3 NYTTJÄMPVÄRDE OCH HVTY OCH, 9 HÅLLBARINDUSTRI, INNOVATIONER OCH FÖRETAGSLIV	1, 2, 4
Cirkulär verksamhet	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN, 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION, 9 HÅLLBARINDUSTRI, INNOVATIONER OCH FÖRETAGSLIV	1, 2, 3
Minskad klimatpåverkan	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN, 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA, 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA, 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	1, 3
Hållbara inköp	8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKVIVÄRDE TILLVÄXT, 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN, 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION, 16 FRED OCH INNOVATIONER I HVBÄRIGT SAMHÄLLEN, 17 GENÖMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP	1, 3, 4
Hållbart arbetsliv	3 NYTTJÄMPVÄRDE OCH HVTY OCH, 5 JÄMSTÄLLET, 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKVIVÄRDE TILLVÄXT, 10 MINSKAD OJÄMLIGHET	1, 4

Följande sidor visar information om våra viktigaste hållbarhetsområden i fyra avsnitt per område: Påverkan från verksamheten, Styning och förutsättningar, Utfallsrapport samt Händelser och aktiviteter.

Rent vatten – påverkan från vår verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall producerar och distribuerar dricksvatten, avleder och renar avloppsvatten och påverkar miljön i skärgård, sjöar och vattendrag som tar emot vatten från staden.

Vattenbalans 2024. Bilden visar vattnets flöde genom Stockholm från Mälaren, via vattenverk, ledningsnät, avloppsreningsverk (ARV) och ut i Östersjön. Volymen i miljoner kubikmeter presenteras i tabellen för respektive siffra i bilden. Vissa värden är uppskattade. Uppskattad avdunstning är bortdragen från siffran för nederbörd över land.

1) 158	8) 37	15) 1
2) 141	9) 0,4	16) 7
3) 80	10) 0,8	17) 54
4) 21	11) 78	18) 31
5) 2,6	12) 68	19) 0,8
6) 1,5	13) 11	20) 17
7) 1,1	14) 7	21) 166

Säkerställa hälsosamt dricksvatten

Rent dricksvatten är avgörande för våra kunders hälsa och för livsmedelsindustrin. För dricksvattenproduktionen som sker i Lovö och Norsborgs vattenverk används vatten från Mälaren där vattentillgången är god. Vi använder också mindre volymer vatten från vår reservvattentäkt Bornsjön. Vi måste i dricksvattenproduktionen och vattenledningsnätet säkerställa att vi levererar ett hälsosamt och rent dricksvatten som minst klarar kvalitetskraven för kemiska ämnen, mikroorganismer och parasiter. Därtill har vi en skyldighet att redogöra för innehållet i dricksvattnet.

Vi måste också undvika störningar i vattenleveransen vid avbrott och vattenläckor samt kunna möta det ökade kapacitetsbehovet under värmeböljor. Vi behöver planera för framtida behov. Med en växande befolkning och klimatförändringar måste kapaciteten utökas och fler reningssteg i vattenverken kan behövas. I vårt investeringsprogram Stockholms framtida vattenförsörjning utökas kapaciteten inom såväl vattenreningen som ledningsnätet, där fem mil huvudvattenledning byggs och samtliga elva vattenreservoarer renoveras eller byggs ut.

Hållbar vattenanvändning

Bolaget försörjer Stockholm, Huddinge och ett antal grannkommuner med dricksvatten. Vi behöver arbeta för en hållbar vattenanvändning både hos kunderna och i den egna verksamheten. Under varma perioder går det vanligtvis åt mycket vatten och även om vi idag har god tillgång till råvatten så finns det en begränsning i reningskapacitet. Dessutom går det åt resurser som kemikalier och energi för att rena dricksvattnet. Omkring 20 procent av det producerade dricksvattnet debiteras inte någon kund. Detta vatten används idag internt inom verksamheten eller försvinner från vattenledningsnätet genom läckage eller på annat sätt. Genom att minska vattenvändningen och förlusterna kan vi säkerställa att behovet täcks och att resurser för vattenproduktion och vattendistribution inte används i onödan. Genom kommunikation uppmärksammas kunder på vikten av att använda vattnet hållbart.

Effektiv avloppshantering

När vattnet har använts av våra kunder blir det avloppsvatten som leds till våra avloppsreningsverk. Reningen sker huvudsakligen i de två avloppsreningsverken i Henriksdal och Bromma och det renade avloppsvattnet släpps ut i Östersjön. Avloppsvattnet renas från stora mängder fosfor, kväve och organiskt material, som annars skulle orsaka övergödning. Andra ämnen som är lättnedbrytbara bryts också ner i reningsprocessen. Metaller och svårnedbrytbara organiska ämnen hamnar till största del i avloppsslammet, men en del följer med det renade vattnet.

Vi arbetar för att minska utsläppen från våra avloppsreningsverk genom att utveckla reningsprocesserna i verken, inte minst genom det stora projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA). För att klara framtidens miljökrav och säkra framtidens avloppsrening moderniserar Henriksdals reningsverk med ny teknik vilket renar vattnet mycket bättre från bland annat fosfor och kväve samt ger större kapacitet än idag. Det innebär även att avloppsvattnet som idag går till Bromma reningsverk kommer att ledas till Henriksdal.

Dagvattnet, som också är ett avloppsvatten, leds antingen till avloppsreningsverk, direkt till recipient eller via andra typer av reningsanläggningar såsom dagvattendammar, skärmbassänger eller våtmarker där det renas från näringsämnen, tungmetaller och organiska föroreningar.

Vi verkar även för att minska föroreningarna i det vatten som kommer in i avloppsledningarna. Det sker genom lokalt omhändertagande av dagvatten och arbete för att motverka föroreningar till avloppsvattnet redan vid källan.

Minska tillskottsvatten till avloppssystemet

Avloppsvatten består huvudsakligen av spillvatten och dagvatten. Dagvatten avleds i samma ledningar som spillvatten där ledningsnätet är kombinerat. Dessutom läcker vatten ibland in i det spillvattenförande systemet eller kopplas dit felaktigt. Ett samlingsnamn för det extra vatten som når det spillvattenförande systemet är tillskottsvatten. Tillskottsvatten medför sämre rening vid reningsverken och ökar även användningen av energi och kemikalier för att hantera det tillkommande vattnet.

Vid kraftig nederbörd kan det kombinerade avloppssystemet bli överbelastat. Orenat avloppsvatten (blandat spillvatten och dagvatten) bräddas då ut i recipienterna. Bräddningar kan också orsakas av stopp i ledningsnätet eller vid problem i avloppspumpstationer. Tillskottsvatten är en bidragande orsak till att vatten kan tränga in i källare genom golvbrunnar och andra avloppsenheter i samband med kraftig nederbörd. Vi arbetar för att minska andelen tillskottsvatten och förebygger bräddningar på grund av stopp på ledningsnät eller fel i avloppspumpstationer. Genom SFA-projektet kommer flera bräddpunkter till recipienten byggas bort.

God status i vattenförekomster

Vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav påverkas både av nuvarande utsläpp från ledningsnätet och av gamla föroreningar. Vi arbetar på olika sätt med förbättringsåtgärder för att nå god vattenstatus.

Förutom ovan nämnt arbete för att minska tillskottsvatten och bräddningar är vi delaktiga i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus. Vi arbetar med att genomföra stora åtaganden från programmen. Bland annat bygger vi anläggningar för fördröjning och rening av dagvatten samt identifierar och åtgärdar felaktigheter i dagvattennätet, som felanslutna spillvattenledningar.

Vi följer även upp Mälarens och andra recipients vattenkvalitet. Årligen tar vi fram Skärgårdsrapporten som visar tillståndet för de vikar i Östersjön som påverkas av vårt utsläpp av renat avloppsvatten.

Rent vatten - styrning och förutsättningar

Krav

- Lagen om allmänna vattentjänster som reglerar våra skyldigheter gentemot kunderna och kundernas skyldigheter gentemot oss.
- Livsmedelslagstiftningen som fastställer krav på beredning, distribution och gränsvärden för det dricksvatten som lämnar vattenverket samt dricksvattnet hos användare.
- Avloppsreningsverk är tillståndspliktiga enligt 9 kap. miljöbalken och miljöprövningsförordningen. Vattentäkt och grundvattenbortledning från tunnlar är tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken. Dagvattenanläggningar är anmälningspliktiga enligt Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Miljötillstånd för vattentäkt, grundvattenbortledning och avloppsreningsverk med bland annat utsläppsvillkor för det renade avloppsvattnet, krav att minska tillkottsvatten till och bräddningar från ledningsnätet samt uppströmsarbete.
- Krav på egenkontroll enligt HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) för dricksvatten.
- Krav på egenkontroll för miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter.

Risker och utmaningar

- Förorening av vattentäkt.
- Ökande temperatur på råvattnet under sommaren, vilket kan leda till försämrad vattenkvalitet.
- Ökande befolkning.
- Klimatförändringar som orsakar värmeböljor, ökad nederbörd samt ger fler och längre skyfall.
- Föroreningar från verksamheter, privatpersoner och bebyggelse till avloppsreningsverk och recipient.
- Otillräcklig finansiering och resurser för underhåll och förnyelse av VA-anläggningen.
- Driftstörningar i anläggningar.
- Sabotage och desinformation.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ För att säkerställa att dricksvattnet har god kvalitet genomför vi minst 1 000 provtagningar på vattenledningsnätet årligen. Vattenproduktionen och distributionen kontrolleras flera gånger per år av miljöförvaltningarna i Stockholm, Huddinge, Botkyrka och Ekerö. För dricksvattenhanteringen finns obligatorisk dricksvattenhygienutbildning, strikta regler för hygien vid arbete i dricksvattenanläggningen, provtagningsprogram, faroanalys genom HACCP, larmrutiner, egenkontroll och intern revision. Vid reparationer på ledningsnätet sker extra provtagningar för att kontrollera kvaliteten innan vattnet släpps på. På vår webbplats redovisar vi årliga medelvärden för innehållet i råvattnet och dricksvattnet vid vattenverken.
- ▶ Bornsjön är Stockholms reservvattentäkt och för att säkerställa god vattenkvalitet äger och sköter bolaget så gott som sjöns hela avrinningsområde. Här bedriver vi ett KRAV-certifierat ekologiskt jordbruk och ett FSC-certifierat skogsbruk och ett kontrollprogram för att följa upp sjöns vattenkvalitet. Då markområdet är både vattenskyddsområde, naturreservat och Natura 2000-område omfattas vi av ett rigoröst regelverk.
- ▶ Utsläppt avloppsvatten från reningsverken kontrolleras för att säkerställa att vi klarar våra utsläppsvillkor. Ett övervakningssystem för avloppspumpstationerna larmar och registrerar inträffade bräddningar. Utsläpp i samband med bräddningar vid regn modellberäknas. Bräddningar från avloppspumpstationer och reningsverk, utsläpp av biogas och andra driftstörningar som kan orsaka olägenhet rapporteras utan dröjsmål till miljötillsynsmyndigheten.
- ▶ Våra dagvattenanläggningar underhålls, bland annat genom regelbunden muddring av sediment. Tillsynsmyndigheterna har löpande tillsyn av anläggningarna.
- ▶ I vårt uppströmsarbete för spillvattnet riktar vi oss mot anslutna verksamheter. Vi samarbetar med tillsynsmyndigheter, provtar ledningsnätet för att spåra utsläpp och källor till föroreningar samt tar fram riktlinjer och information till verksamheter och allmänhet om vad som får tillföras avloppet.
- ▶ Systematiskt uppströmsarbete bedrivs på dagvattenledningsnätet med löpande egenkontroll, där vi med systematisk provtagning aktivt spårar och åtgärdar felanslutningar på dagvattenledningsnätet i syfte att minska utsläpp till sjöar och vattendrag.
- ▶ Genom uppströmsarbete mot vattenverken och genom skyddet av vår råvattentäkt Östra Mälaren, siktar vi mot att långsiktigt minska föroreningsbelastningen på Mälaren och risken för utsläpp.
- ▶ Vi arbetar systematiskt med riskhantering och skydd av våra anläggningar.
- ▶ Kommunikation om hållbar vattenanvändning pågår under hela året, men framför allt under försommaren när extra mycket vatten används. Kommunikation om vad som inte ska tillföras avloppet är också av vikt.

Rent vatten - utfallsrapport för 2024

Indikatorer för *Rent vatten* redovisas på sidan 80.

Leveransen av dricksvatten till våra kunder och omhändertagandet av avloppsvatten har fungerat väl. Det har inte inträffat några större störningar men det var under sommaren ett medialt fokus på bräddningar och skyfall.

Bräddning av försedimenterat och till viss del orenat avloppsvatten från reningsverken har skett i samband med höga flöden vid kraftig nederbörd, vilket orsakat högre utsläppshalter vid dessa tillfällen. Vid normala flöden har både Henriksdals och Bromma reningsverk under året haft en stabil drift och låga utsläppshalter.

Enligt våra preliminära resultat klaras utsläppsvillkoren kväve, fosfor och organiska ämnen från avloppsreningsverken. Slutgiltiga utsläppsvärden redovisas i bolagets miljörapport. Med anledningen av ombyggnationen av Henriksdals reningsverk har kapaciteten varit begränsad. Två av sju linjer av den biologiska reningen har varit under ombyggnation samtidigt som enbart en av de sju linjerna varit ombyggd till membranbioreaktor (MBR). Under 2025 kommer ytterligare två MBR-linjer driftsättas i Henriksdals reningsverk. Det kommer innebära högre kapacitet och effektivare rening och således förväntat lägre utsläppshalter.

Under 2024 tog vi över 1 200 prover inom den ordinarie dricksvattenkontrollen på vattenledningsnätet. Av dessa prov hade tre stycken en bekräftad avvikelse. I ett fall uppfylldes inte gällande gränsvärdeskrav för koliforma bakterier, efter uppföljande provtagningar uppfylldes gällande gränsvärdeskrav. I två fall konstaterade vi onormal förändring gällande mikrobiologiska parametrar. Orsaken till dessa två avvikande resultat bedömdes vara lokalt låg omsättning. Efter att vattnet omsatts fram till fastighet eller provplats uppfyllde proven åter gällande gränsvärdeskrav.

Rent vatten - händelser och aktiviteter 2024

Östra Mälarens vattenskyddsråd

Våren 2024 bildades Östra Mälarens vattenskyddsråd för att skydda vattenkvaliteten i Östra Mälaren där vi hämtar vattnet som renas till dricksvatten. Östra Mälarens vattenskyddsråd drivs av Stockholm Vatten och Avfall tillsammans med Norrvatten och ska stärka samverkan mellan de kommuner och vattenproducenter som ligger inom vattenskyddsområdet. Rådet ska till exempel kunna genomföra gemensamma utredningar och informationsinsatser för att skydda vattenkvaliteten.

Dagvatten renas nu ännu bättre vid Kyrkdammen

Kyrkdammen är en av Huddinges dagvattendammarna som är viktig för att föroreningar inte ska spolas direkt ut i våra sjöar när det regnar. I dagvattendammarna renas vattnet. Vi har i samarbete med Huddinge kommun byggt en fördamm till Kyrkdammen som gör att dagvattnet renas ännu bättre.

Förutom att dagvattendammarna har en viktig renande funktion är de också vackra platser och en härlig miljö att vara i för såväl människor som fåglar, trollsländor, grodor och andra djur.

Biologisk mångfald

För att säkerställa den biologiska mångfalden samtidigt som vi säkrar vår reservvattentäkt arbetar vi vid Bornsjön med många olika åtgärder. Till exempel skapar vi gläntor och bevarar död ved i skogen för att öka mångfalden av växter och djur. Vi placerar ut sittpinnar för att gynna rovfåglar, skapar häckningsplatser för insekter och borrar i ekar för att gynna solitära bin. Under sommaren 2024 har vi åter lånat in får som betar bort den invasiva växten jättebjörnlöka. Den är ett stort hot mot biologisk mångfald.

Läkemedelsrening

Under året har vi undersökt övergripande förutsättningar för att installera teknik som renar bort läkemedel ur avloppsvattnet. Vi har även inlett arbetet med förslag till vidare utredningar och fördjupningar för att kunna installera läkemedelsrening enligt kommande krav.

Färdigsprängt för nya avloppstunneln från Bromma till Sickla

En del i stadens största miljöprojekt Stockholms framtida avloppsrening (SFA) är en 1,4 mil lång avloppstunnel. Denna kommer att leda västerorts avloppsvatten för bättre rening i Henriksdals reningsverk. Samtidigt byggs bräddpunkter bort till Mälaren. Efter fyra år blev sprängningarna för den nya avloppstunneln klara under 2024. Nu återstår installationer i tunneln innan den kan tas i bruk 2027.

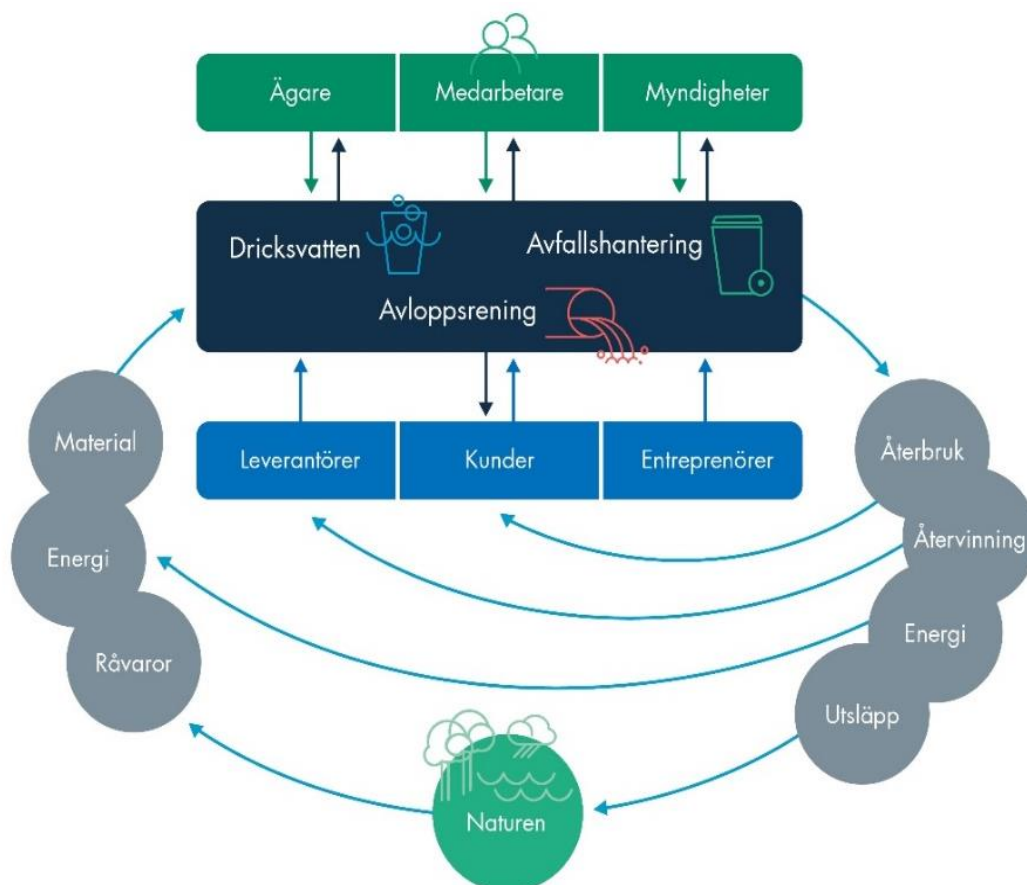
Tunneln har sprängts fram från flera håll. Till slut möttes tunnlar och bands ihop till en enda lång tunnel.

Sanering i Fiskarfjärden

Vi kom i mål med omfattande saneringsåtgärder i Fiskarfjärden i Mälaren utanför Bromma. Saneringen har pågått sedan 2021, då trasiga ledningar och stora skyfall orsakade att stora mängder slam från spillvatten läckte ut i Mälaren. Efter flera komplikationer med saneringsarbetet och omfattande planering lades två kilometer ny ledning till Nockebyverket, en del av Bromma reningsverk. Där byggde vi ett minireningsverk för att avvattna slam och rena vattnet. Omkring en hektar sjöbotten sanerades parallellt med ett muddringsarbete på reningsverket.

Cirkulär verksamhet – påverkan från vår verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall hanterar stora flöden av material, energi och näringsämnen och har därför en viktig roll i omställningen till ett mer cirkulärt samhälle.

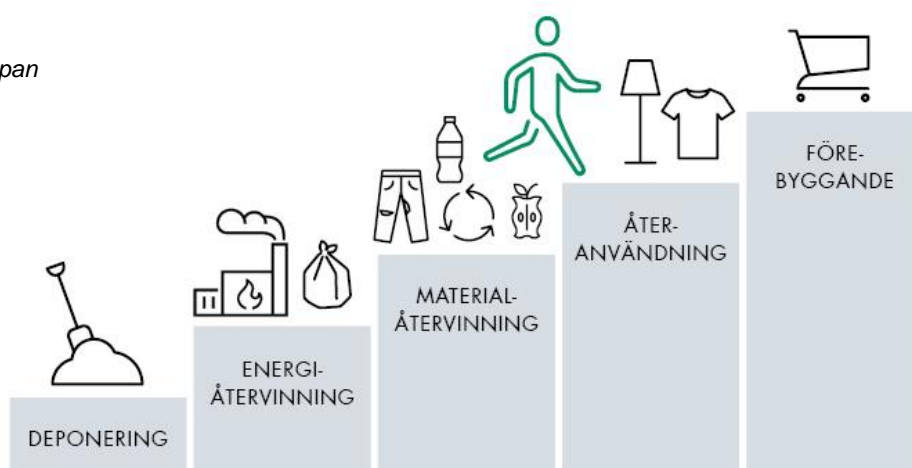

Bilden visar flöden av material och energi genom vår verksamhet och samspelet med våra intressenter. För att leverera dricksvatten och ta hand om avloppsvatten och avfall på ett mer hållbart sätt behöver vi låta energi, näringsämnen och material stanna kvar i återbruks- och återvinningsflödena så länge som möjligt. Uttaget av nya råvaror och deponering av avfall ska vara minimalt samtidigt som utsläppen till luft, mark och vatten ska vara så rena som möjligt. Våra avfallstjänster bidrar till återbruk och återvinning av material samt att näring från matavfall och avloppsvatten återanvänds som gödsel i jordbruket. Samtidigt nyttjas energin i matavfallet och avloppsslammet genom biogasen som uppstår när materialet rötas. Värmen från avloppsvattnet används till fjärrvärme och avfall energiåtervinns till fjärrvärme och el.

Återbruka och återvinna stockholmarnas material och avfall

Inom ramen för bolagets uppdrag att hantera stockholmarnas avfall som faller under kommunalt ansvar, arbetar vi ständigt för att öka andelen material som kan bli en resurs. Vår målsättning är att hanteringen av stockholmarnas avfall ska förflytta sig uppåt i avfallstrappan. Det innebär att avfall helst inte ska uppstå alls. Om det uppstår ska det i första hand återbrukas, i andra hand materialåtervinnas och därefter energiåtervinnas.

Avfallstrappan

Efter att produkter för återbruk, matavfall och material för materialåtervinning sorterats ut, går idag en stor del av avfallet till förbränning och blir till fjärrvärme och el. En väldigt liten andel hamnar på deponi. Energin i matavfall nyttjas till biogas och näringsämnen till biogödsel.

I syfte att underlätta för och uppmuntra stockholmarna att återbruka och återvinna har Stockholm Vatten och Avfall ett flertal tjänster. Grovavfall och farligt avfall kan lämnas till våra återvinningscentraler, där det även finns särskilda mottagningar av saker för återbruk. Vid våra återbruk i Rinkeby, Roslagstull och Skärholmen samt i våra Pop-up återbruk⁵ finns möjlighet att hämta och lämna saker för återbruk. På Skärholmens återbruk finns även möjlighet att laga saker i verkstäder som finns till kundernas förfogande. Våra två Pop-up återbruk besöker olika platser varje helg under april till oktober, och uppmuntrar till att återbruka föremål, lämna grovavfall och miljöfarligt avfall. Miljöfarligt avfall, exempelvis kosmetika, färg och hushållskemikalier, kan lämnas i vissa butiker som vi samarbetar med. För miljöfarligt avfall finns även miljöstationer samt Returrundan och Pop-up återbruk. Returrundan, en ny mobil tjänst, gör ett stort antal stopp runt om i staden, och tar emot grovavfall, miljöfarligt avfall och saker till återbruk från privatpersoner.

Cirkulera restprodukter, energi och material från verksamheten

I Stockholm Vatten och Avfalls egen verksamhet uppstår stora mängder restprodukter och avfall. Vår målsättning är att öka andelen återbruk och återvinning av restprodukter och avfall från den egna verksamheten. Avloppsslam är en restprodukt från våra avloppsreningsverk och en viktig källa för fosfor samt även kväve, mikronäringsämnen och mull. Vi tar tillvara dessa genom att sprida slammet på åkermark vilket även innebär att kol stannar i marken istället för att släppas ut som koldioxid. I processen för produktion av dricksvatten bildas även vattenverksmull som restprodukt. Vattenverksmullen används som jordförbättring på jordbruksmark bland annat i vårt eget ekologiska jordbruk på Bornsjöområdet eller tillsätts jordprodukter.

Värme från avloppsvattnet leds till Stockholm Exergis och Norrenergis värmepumpar i Hammarby och Solna för att omvandlas till fjärrvärme. Värmeväxlare energiåtervinner värme inom våra anläggningar.

I samband med att vi underhåller och lägger nya rör i ledningsnätet uppstår en stor mängd schaktmassor. Genom att noga kontrollera och klassa material enligt gällande regelverk kan schaktmassorna återanvändas istället för att läggas på deponi. Skräp som har spolats ner i avloppet samlas in, transporteras och går till förbränning med energiutvinning. Sand som kommit in till reningsverken behandlas för att sedan återbrukas eller deponeras beroende på föroreningsgrad. Annat avfall som uppkommer i

⁵ Pop-up återbruk är små bemannade containrar för återbruk och återvinning som flyttas mellan olika platser enligt en turlista.

verksamheten är bland annat emballage och rester från olika typer av underhållsarbeten, exempelvis trä samt rör- och kabelrester. Även farligt avfall som olika kemikalier och elavfall uppkommer och behöver omhändertas på korrekt sätt.

Använda återbrukat, giftfritt och återvunnet material med lång livslängd

Det material vi använder i vår verksamhet utgörs bland annat av processkemikalier, byggmaterial och fyllnadsmassor. Dessa används när vi producerar dricksvatten, renar avloppsvatten och vid byggnationer. Den största miljöpåverkan i byggmaterialens livscykel sker vid produktionen och när det byggs in i anläggningarna.

Återvunnet material är ännu inte så vanligt i de material vi använder till våra anläggningar. Metaller som används för tillverkning är i regel återvunna, till exempel använder våra tillverkare av gatugutgoods mer än 85 procent återvunnet järnskrot till sin produktion. Plastbranschen för rörsystem och kopplingar har inte kommit lika långt, ytterst lite av dessa produkter är av återvunnet material idag. Men det finns nya vägar då livsmedelsavfall kan ersätta fossila råvaror i produktionen av plastgranulat. Vi använder i möjligaste mån återvunna fyllnadsmassor vid egna arbeten på ledningsnätet. Stockholm Vatten och Avfall har sedan tolv år tillbaka organiserat sig i föreningen 4S, tillsammans med de större VA-organisationerna i Sverige. Syftet är att delge tillverkarna de behov som VA-organisationerna ser idag och i framtiden av hållbara och kostnadseffektiva rörnätsprodukter.

Minimera materialanvändning

Det bästa sättet att gå mot en cirkulär verksamhet är förstås att minska materialanvändningen från första början. Det kan göras genom att öka livslängden på de material som köps in och genom långsiktigt underhåll och renovering. Vi kan också arbeta för att minska onödigt emballage för inköpta varor. Inom Stockholms stad finns även en plattform för internt återbruk mellan verksamheterna, som heter Stocket Återbruk. Stocket drivs av arbetsmarknadsförvaltningen för att underlätta återanvändning av möbler, inventarier, byggmaterial och fast inredning i stadens verksamheter.

Cirkulär verksamhet - styrning och förutsättningar

Krav

- Ansvar för att omhänderta kommunalt avfall enligt miljöbalken, avfallsförordning samt lokala bestämmelser i föreskrifter och avfallsplan för Stockholm.
- Återvinningscentraler och miljöstationer är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).
- Nationellt etappmål om att 75 procent av matavfallet ska samlas in och gå till biologisk behandling 2023 samt Avfall Sveriges 25/25 mål.
- C40 towards Zero waste declaration.
- Slammet från våra Revaq-certifierade avloppsreningsverk i Bromma och Henriksdal sprids på åkermark och ska därför uppfylla både Revaq kvalitetskrav samt lagkrav enligt SNFS (1994:2).
- Hantering av farligt avfall enligt avfallsförordningen (2020:614) och NFS (2020:5).
- Stockholm Vatten och Avfalls allmänna material- och arbetsbeskrivning för lednings- och markarbeten (SVAMA).
- Stockholms stads kemikalieplan med visionen om ett giftfritt Stockholm år 2030.
- Stockholms stads handlingsplan för cirkulärt byggande.
- Krav på material i kontakt med dricksvatten från livsmedelslagstiftningen samt det nya dricksvattendirektivet inom EU.

Risker och utmaningar

- Oförutsedda störningar i avfallsinsamlingen.
- Att stockholmarna inte sorterar ut avfallet i tillräckligt hög grad eller omfattande felsortering.
- Långt kvar till det nationella målet om procent matavfallsinsamling.
- Att hitta avsättning för material till återbruk och materialåtervinning.
- Föroreningar till avloppet som hamnar i avloppsslammet.
- Utredning om nationellt beslut att inte tillåta spridning av avloppsslam.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Vi arbetar kontinuerligt med informationsinsatser så att allmänheten vet hur avfallssorteringen ska gå till, vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.
- ▶ Revaq-certifieringen innebär arbete för en långsiktig och ständig förbättring av kvaliteten på avloppsslammet och att gränsvärden för tungmetaller uppfylls. Vi genomför uppströmsarbete som bland annat innebär riktlinjer och information till verksamheter om hur de minskar sina utsläpp av föroreningar till spillvattennätet. Det genomförs regelbundna inventeringar av verksamheter i industriområden.
- ▶ Byggvaror och kemiska produkter som köps in till bygg- och anläggningsprojekt ska bedömas och registreras i systemet Byggvarubedömningen (BVB). Genom BVB får vi en spårbarhet av det material som byggs in i våra anläggningar samtidigt som vi kan säkerställa att vi följer lagkrav gällande miljö och hälsa.
- ▶ I upphandlingar av ledningsnätmaterial till våra lager kräver vi numera en livslängd på mer än 100 år utan haverier.
- ▶ Vi bedriver samarbeten med flera leverantörer av ledningsnätmaterial för att fasa ut oönskade ämnen och byta till material som går att cirkulera och inte har fossilt ursprung.
- ▶ Alla kemikalier som köps in ska godkännas av Stockholm Vatten och Avfalls kemikalieråd, vars uppdrag är att minska användningen av hälsovådliga och miljöfarliga kemikalier och ersätta dem med mer hållbara alternativ.
- ▶ Obligatorium att sortera ut matavfall, som gäller i hela Stockholm sedan 1 januari 2023.

Cirkulär verksamhet - utfallsrapport för 2024

Indikatorer för *Cirkulär verksamhet* redovisas från sidan 81.

Vi ser en tydlig trend av minskat restavfall och grovavfall som går till förbränning. Detta hänger delvis ihop med den ökning av insamlat matavfall som skett under året. Den totala mängden matavfall till biologisk behandling har ökat till 49 procent, men är fortfarande långt ifrån det nationella miljömålet om 75 procent. Under 2023 infördes obligatorisk matavfallsinsamling även för hushåll och i oktober 2024 invigdes eftersorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm som innebär att matavfallsinsamling blivit möjlig även för fastigheter som tidigare haft problem med platsbrist eller arbetsmiljö för insamling. Under 2024 får vi inte längre räkna in den tidigare schablonen andel matavfall som går till avloppet via matavfallskvarn, som inte längre är ett godkänt system för att sortera matavfall. Det gör utfallet något lägre i jämförelse med tidigare år.

Under 2024 producerades totalt 76 300 ton avloppsslam vid Stockholm Vatten och Avfalls båda reningsverk. Allt slam har uppfyllt kraven för certifiering enligt Revaq liksom övriga gällande krav. För att kunna uppfylla avtal med jordförbättringsproducenter som alternativ till att spridning på åkermark har 3 600 ton slam istället gått till jordförbättring.

Under 2024 har även all vattenverksmull som uppkommit i dricksvattenproduktionen gått för spridning på åkermark. Inom verksamheten har vi hanterat en mindre mängd schaktmassor under de två senaste åren, på grund av att vi har genomfört färre grävarbeten. Andel cirkulerade restprodukter totalt (avloppsslam, vattenverksmull och schaktmassor från verksamheten) uppgår till 78 procent.

Vi har arbetat vidare för att utveckla bolagets interna avfallshantering. Totalt sett har det interna avfallet minskat. En ökning finns i den blandade fraktion som eftersorteras av avfallsentreprenören avseende papper, trä och plast. Detta innebär ökade kostnader för bolaget. Arbetet fortgår med att sortera ut rörspill i en egen fraktion så att nya plastprodukter kan produceras. Användbart material och produkter som blivit över från verksamheten avyttras allt mer genom auktioner på andrahandsmarknaden, istället för att slängas.

Cirkulär verksamhet - händelser och aktiviteter 2024

Ny avfallstjänst

Returrundan, en ny mobil avfallstjänst, lanserades i april med en informationskampanj.

Returrundan gör ett stort antal entimmesstopp runt om i staden, och tar emot grovavfall, miljöfarligt avfall och saker till återbruk från privatpersoner. Tjänsten har blivit varmt emottagen av kunderna.

Cirkulär renovering på Norsborg

På Norsborgs vattenverk har vi renoverat långsamfilter med hjälp av en ny arbetsmetod. Långsamfilter innehåller sand och har på botten dräneringsrör av plast. När filtren tidigare renoverats har rören gått sönder och blandat sig med det andra materialet och därmed inte kunnat återanvändas.

En ny metod innebär att en sugbil gör det möjligt att hålla plaströren separerade från övrigt material. Mängden avfall minskade på så sätt från 24 880 kg till 1 520 kg

Förpackningsinsamling

Vid årsskiftet tog vi över insamlingen av förpackningar inklusive skötseln av stadens cirka 250 återvinningsstationer. Vi ansvarar även för tömningen av förpackningar i miljörum.

I samband med övertagandet genomförde vi en större informationskampanj för att göra stockholmarna uppmärksamma på vikten av att sortera förpackningar

Resursutvinning Stockholm

I oktober invigdes vår nya eftersorteringsanläggning Resursutvinning Stockholm (RUS). 2024 blev det obligatoriskt för hushållen att sortera ut matavfall. Men Stockholm är en trång stad och alla hushåll har inte haft plats för att göra det. Tack vare RUS kan nu de 20 procent av stockholmarna, som hittills inte haft möjlighet att sortera ut sitt matavfall, göra det. Matavfallet blir biogas, som är ett fossilfritt drivmedel till våra bussar och sopbilar, och biogödsel till våra åkrar.

Resursutvinning Stockholm vann priset "Årets avfallsbehandlare" vid den årliga Återvinningsgalan. Även Bromma återvinningscentral vann i kategorin "Årets återvinningscentral".

Textil till återbruk

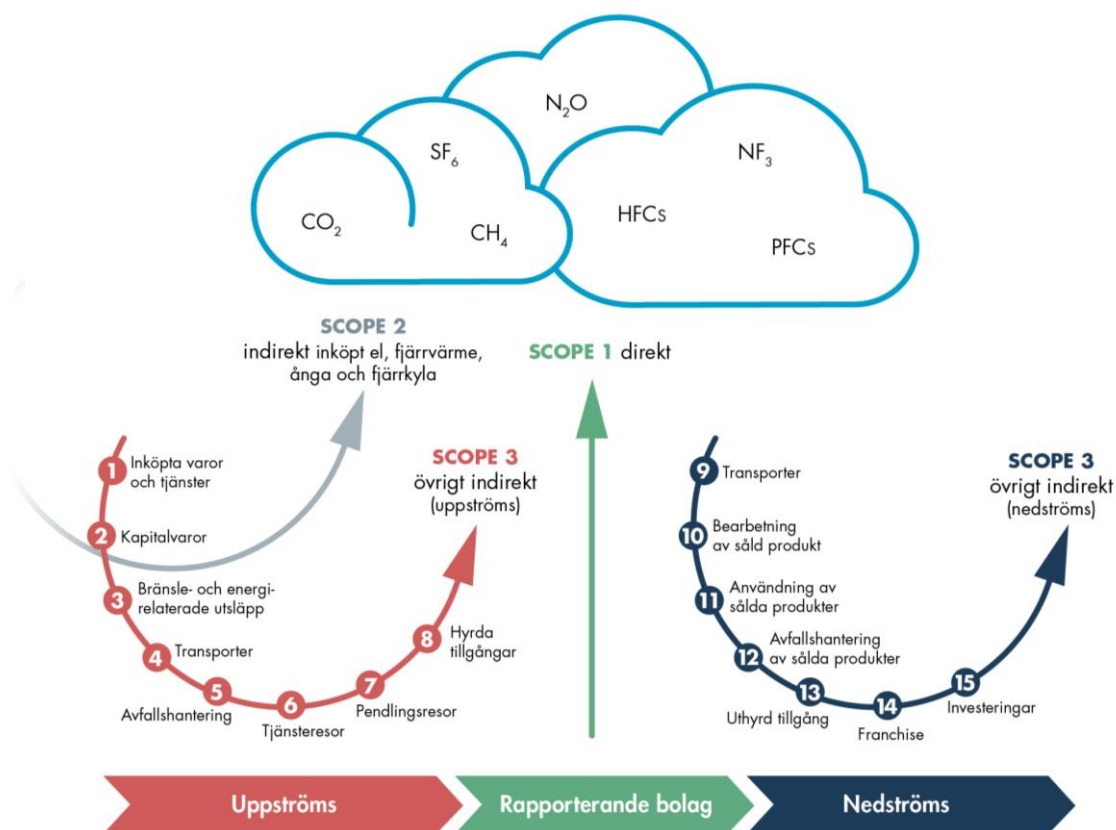
Från 2025 kommer ny lagstiftning som innebär att textil inte längre får kastas i soppsåsen utan ska sorteras ut. Vi tar emot kläder, hemtextilier, accessoarer och skor på alla våra återvinningscentraler och återbruk samt på Returrundan och Pop-up återbruk. Förberedelser har gjorts under året.

Textilmaterial som samlats in via våra Pop-up återbruk har använts till en kollektion av textilkollektivet Studio Tvätt. I september visade Studio Tvätt sin kollektion på Återbruket Skärholmen.

Minskad klimatpåverkan – påverkan från vår verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall använder mycket energi och släpper ut växthusgaser från verksamheten samtidigt som vi bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser från samhället.

Vi beräknar och redovisar våra växthusgasutsläpp enligt Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet).

Bilden visar utsläpp indelade i GHG-protokollets scope 1 – direkt utsläpp, scope 2 – indirekta utsläpp från energi, scope 3 – övriga indirekta utsläpp.

Minska utsläpp av växthusgaser

Förutom utsläpp från fossila bränslen sker stora utsläpp till luft av växthusgaser som läcker från avloppsreningsprocessen. Det handlar främst om den lustgas och metangas som vi inte lyckas samla upp och använda. Transporter för avfallsinsamlingen samt drift och underhåll av ledningsnätet genererar koldioxidutsläpp, även om vi och våra entreprenörer till stora delar använder förnybart bränsle. Vi använder också arbetsmaskiner vid drift, underhåll, byggande och i vårt jordbruk och skogsbruk i Bornsjöområdet.

Fossilfri organisation

I ett första steg strävar vi mot att verksamheten ska bli fossilbränslefri. Fortfarande kvarstår viss användning av fossila bränslen i verksamheten vilket tillför koldioxid till atmosfären. Fossila bränslen används främst till reservkraftaggregat, vissa arbetsmaskiner och biogasfordon som till en liten del även använder bensin. I nästa steg är målsättningen en helt fossilfri organisation, det vill säga att även de material och kemikalier vi köper in ska ha ett förnybart ursprung.

Energieffektivisering

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet är energikrävande och den största delen av vår energianvändning utgörs av el som används för att driva pumpar i verk och ledningsnät samt blåsmaskiner i reningsverken. Mycket fjärrvärme används också för processerna i reningsverken. I takt med att Stockholm växer och vi inför nya reningstekniker inom avloppsreningen kommer energianvändningen att öka. Samma utveckling kommer att ske genom ny teknik inom dricksvattenproduktionen och avfallshanteringen. Även om energiåtgången ökar totalt sett, arbetar vi för att hålla den nere genom energieffektiviseringar i verksamheten.

Producera förnybar energi

Vid våra avloppsreningsverk produceras biogas som via extern part uppgraderas till förnybart fordonsbränsle. En mindre del av biogasen används i reningsverken för att producera värme. Insamlat matavfall från stockholmarna omvandlas till biogas och biogödsel. Biogas kan ersätta fossila bränslen som bidrar till klimatpåverkan. Vi har solceller på några anläggningar och planerar att installera fler för att producera mer egen el.

Kolsänkor

Kolsänkor innebär att vi undviker koldioxidutsläpp genom att istället lagra kol i marken eller i biomassa. Kolsänkor finns idag i våra skogsområden vid Bornsjön. Hur skogsbruket bedrivs påverkar hur mycket kol som kan bindas i träd och mark. Även avloppsslam och vattenverksmull skapar kolsänkor när det återförs till marken och det organiska innehållet i slammet ökar mullhalten i jorden. Trädgårdsavfall samlas in och kan användas för att framställa biokol, som nyttjas i planteringar där kolet binds och lagras i jorden istället för att släppas ut som koldioxid i luften. Vi har tidigare haft en mindre biokolsanläggning och producerat egen biokol, men anläggningen fick driftsvårigheter och är nu avvecklad. Istället utreds möjligheten att mer storskaligt producera biokol i framtiden.

Minskad klimatpåverkan - styrning och förutsättningar

Krav

- Enligt miljöbalkens hänsynsregler ska alla verksamhetsutövare hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor.
- Lagen om energikartläggning i stora företag kräver att vi regelbundet kartlägger vår energianvändning och föreslår effektiviseringar och förbättringar.
- Lag om energideklarationer för bolagets personalbostäder och vissa lokaler gäller också. Industrilokaler, tillfälliga byggnader och byggnader som är mindre än 50 kvm är undantagna.
- Miljötillstånd för avloppsreningen innehåller villkor om utsläpp till luft samt lukt. All metangas som inte nyttiggörs ska samlas upp och förbrännas.
- Produktionen av biodrivmedel och biobränslen måste enligt hållbarhetslagen uppfylla vissa hållbarhetskriterier, bland annat kontroll av använt substrat och växthusgasutsläpp.
- Enligt miljöprogrammet ska Stockholm vara en fossilfri och klimatpositiv stad år 2040 och Stockholms stads samtliga verksamheter ska vara fossilfria till år 2030.

Risker och utmaningar

- Oavsiktliga utsläpp av växthusgaser på grund av driftstörningar.
- Brist på fossilfria processkemikalier, maskiner och utrustning.
- Ökad energianvändning på grund av nya renings- och avfallstekniker, växande stad och ökande vattenflöden.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Vi köper tillsammans med Stockholms stad in ursprungsmärkt el från förnybara källor.
- ▶ Vår fordonspark består i första hand av biogasfordon och elfordon. En del specialfordon är dieseldrivna och dessa körs på förnybar diesel HVO100.
- ▶ Vi följer löpande upp vår plan för att fasa ut våra sista fossila bränslen.
- ▶ Reningsverken har installerade vocsidizers som minskar utsläpp av metangas genom att förbränna den.
- ▶ Vi har tagit fram en plan för att ytterligare minska växthusgasutsläppen från reningsverken.
- ▶ Energibesparande åtgärder planeras in och följs upp i en långsiktig energieffektiviseringsplan.

Minskad klimatpåverkan - utfallsrapport för 2024

Indikatorer för *Minskad klimatpåverkan* redovisas från sidan 83.

De totala beräkningarna av lustgas- och metangasutsläppen för 2024 är ännu inte fullständiga och redovisas därför som en prognos. Prognosen indikerar minskade utsläpp för 2024. För att minska metangasutsläpp från våra reningsverk har vi anläggningar som fångar upp och destruerar metanutsläpp – så kallade vocsidizers. Driften på dessa anläggningar är inte helt stabil, utan de har fungerat omkring 70-80 procent av tiden. De slutgiltiga utsläppssiffrorna för metan och lustgas redovisas i mars i vår miljörapport för avloppsverksamheten.

Drygt 95 procent av allt tankat bränsle i fordonen är förnybart. Andelen elbilar i vår fordonspark utgör nu närmare 20 procent. I övrigt används biogas och i en del specialfordon det förnyelsebara bränslet HVO100. Mängden bensin som tankas var som lägst under 2022. Sedan dess har tillgången till biogas minskat då några tankställen för biogas försvunnit och biogasbilarna då i vissa fall behövt tankas med bensin. Fortsatta undersökningar pågår för att kunna använda fossilfria alternativ till reservkraft.

Arbetet med att kartlägga ytterligare utsläpp från våra leverantörer (scope 3) har gått vidare. Vi har påbörjat klimatberäkningar i vissa bygg- och anläggningsprojekt och även för återbruksverksamheten och avfallsinsamlingen.

Totalt sett har energianvändningen för hela verksamheten minskat något under 2024. Det beror på att en väsentligt större del av rötgasen från reningsverken har sålts för förädling till fordonsbränsle istället för att användas till uppvärmning eller facklas bort (förbrännas utan energiutvinning). Samtidigt är fjärrvärmeanvändningen lägre än föregående år bland annat på grund av att en röt-kammare på Henriksdal varit avställd.

Energianvändningen för produktion av dricksvatten har ökat år 2024 jämfört med föregående år. För Lovö vattenverk har energianvändningen ökat betydligt mer än den procentuella ökningen i vattenflöde. En bidragande orsak är att pumpat råvatten har innehållit mer organiskt material under 2024. Detta har medfört att vi har behövt använda mer fällningskemikalier och köra centrifuger oftare. Nya ställverk är driftsatta under året och även det har bidragit med extra elanvändning genom byggfläktar och elradiatorer.

För vår avfallsverksamhet ser vi en kraftig ökning i energianvändning. Det beror på att sorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm i Högdalen togs i drift i september 2024.

Vi har under året arbetat med att optimera driften i våra anläggningar, till exempel trycklyftskompressorer, sopsugsanläggningar och belysning. Dessutom har vi bytt ut äldre utrustning till ny mer effektiv. Några exempel är utbyte av blåsmaskiner och råvattenpumpar. En mindre solcellsanläggning har driftsatts i slutet av året i Bornsjön.

Minskad klimatpåverkan - händelser och aktiviteter 2024

Minska lustgasutsläpp från avloppsreningsprocessen

För att kunna minska lustgasutsläppen behöver vi förstå hur vårt sätt att driva reningsprocessen påverkar utsläppen. Under året har en student i sitt examensarbete undersökt sambandet mellan parametrar i reningen av kväve och utsläppen av lustgas. Resultatet visade att ökande halter av nitrit i den så kallade rejektivattenprocessen gav mer lustgasutsläpp. Utsläppen av lustgas ökade vid såväl för låga som för höga koncentrationer syre.

Effektivare energianvändning

Ett flertal styrsystem i pumpstationer har moderniserats inom ramen för ett utbytesprogram. Arbetet ger nya möjligheter för energieffektivare styrning, minskade driftstörningar samt minskad risk för haverier i elsystem.

Vi byter också till mer energieffektiva blåsmaskiner i Henriksdal. Det kommer ge stora energibesparingar.

Energibesparing i sopsugsanläggningar

Vårt huvudmannskap för sopsugsanläggningarna har möjliggjort bättre styrning av entreprenörerna som sköter driften av anläggningarna. Genom att optimera driften och gå över ifrån fasta tömningar till nivåstyrning har vi sparat mycket energi. I ett fall uppnåddes till och med en halverad energianvändning.

Kolsänkor vid Bornsjön

Vi har under året tagit fram en rapport om upptag och utsläpp av koldioxid för vår skog vid Bornsjön. Det finns också en framtagna skogsstrategi som ska bidra till att öka tillväxten i skogen så att kolsänkan blir större. Syftet är att binda större andel koldioxid och näringsämnen och samtidigt använda flera skogsskötselmetoder.

Hållbara transporter

Under 2024 nådde vi vårt mål på 95 procent förnybart bränsle i våra fordon – vi landade på drygt 95 procent. Vi ökade också andelen elbilar i vår fordonsflotta med tre stycken.

Återbrukade solpaneler

På en av byggnaderna vid Lovö vattenverk sitter nu 280 kvadratmeter solceller som producerar cirka 40 MWh el till vattenreningen. Det motsvarar en årlig elanvändning hos två normalstora villor med elvärme. De här solpanelerna är återbrukade och satt tidigare på en annan byggnad som nu har rivits. Det finns fler solcellsanläggningar på våra byggnader i Bornsjöområdet och fler är på gång i andra verksamheter.

Hållbart arbetsliv – påverkan från vår verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall ska vara en attraktiv och ansvarsfull arbetsgivare för nuvarande och framtida medarbetare. Det innebär att erbjuda en hälsofrämjande, säker och likabehandlande arbetsplats och ett arbetsklimat som bygger på ansvarstagande, delaktighet och utveckling. Ansvaret inkluderar även sociala förhållanden och mänskliga rättigheter.

Säkerställa en god och säker arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet på Stockholm Vatten och Avfall omfattar all verksamhet och medarbetarens totala arbetsituation där fysiska, sociala och organisatoriska aspekter beaktas. Syftet är att identifiera risker, förebygga tillbud och olyckor och uppnå sunda, trygga och säkra arbetsplatser.

Arbeta för god hälsa

Stockholm Vatten och Avfall ska arbeta strategiskt och långsiktigt med hälsofrämjande insatser på arbetsplatserna. Vi erbjuder ett flertal aktiviteter för att medarbetare ska uppleva livskvalitet och balans mellan arbetsliv och privatliv i yrkeslivets alla skeden. Medarbetarundersökningar och riktade hälsofrämjande insatser är verktyg för att förbättra medarbetarens arbetsmiljö, välmående och hälsa.

Säkerställa allas lika rättigheter och möjligheter

Likabehandlande anställningsvillkor är grunden för trygghet och anställningsvillkoren ska upplevas som rättvisa, moderna och effektfulla. Genom ett aktivt likabehandlingsarbete förebygger vi diskriminering och trakasserier i vår verksamhet och bidrar till att skapa ett respektfullt och öppet arbetsklimat.

Hållbart arbetsliv - styrning och förutsättningar

Krav

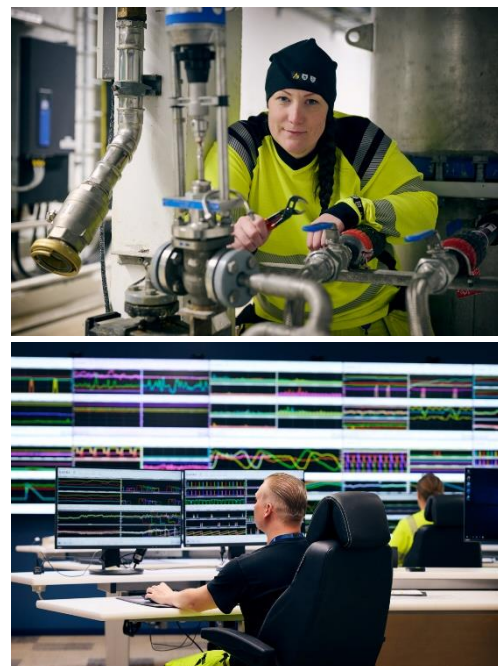
- Arbetsmiljölagstiftning.
- Arbetsrättslig lagstiftning.
- Kollektivavtal.

Risker och utmaningar

- Fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljörisker.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Personalpolicy som reglerar personalrelaterade frågor och arbetet med att trygga sociala förhållanden.
- ▶ Arbetsmiljöpolicy som beskriver viljeinriktning inom arbetsmiljöarbetet.
- ▶ Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- ▶ Årlig sammanställning av arbetsmiljörapport.
- ▶ Aktiva åtgärder för likabehandling enligt diskrimineringslagen i syfte att förebygga diskriminering och kränkande särbehandling, främja lika rättigheter och möjligheter samt eftersträva en jämn könsfördelning.
- ▶ Aktivt samarbete mellan chefer, medarbetare, skyddsombud och fackliga representanter i enlighet med lagar, regler och avtal.
- ▶ Årlig medarbetarenkät.
- ▶ Tertiärlig uppföljning av nyckeltal för att fånga upp sjukfrånvarotrender och andra signaler för att stötta chefer och ledare i det förebyggande arbetet.
- ▶ Regelbundna hälsoundersökningar och hälsocoaching.
- ▶ Friskvårdssubvention och tillgång till träningslokaler på anläggningarna.

Hållbart arbetsliv - utfallsrapport för 2024

Indikatorer för *Hållbart arbetsliv* redovisas på sidan 87.

Den årliga medarbetarenkäten visar att medarbetare fortsätter att skatta Stockholm Vatten och Avfall högt som arbetsgivare. Höga och stabila resultat vittnar om ett gott ledarskap, att medarbetare upplever hög grad av motivation och delaktighet i verksamheten. AMI och ledarskapsindex ligger fortsatt högt men minskar något 2024 jämfört med föregående år. Bolaget fortsätter aktivt arbeta för att utveckla ledarskapet och har under perioden bland annat genomfört ledarutvecklingsprogram, uppdaterat ledarhandboken med nya verktyg samt förtydligat förväntningarna på både ledare och medarbetare. En orsak till det något minskade resultatet kan vara att det under perioden anställts både nya ledare och medarbetare som ännu inte hunnit bekanta sig med vad förväntningarna innebär.

Under 2024 har vi fortsatt utvecklat mottagande av feriearbetande ungdomar vilket resulterat i att bolaget under perioden kunnat erbjuda fler feriejobb jämfört med tidigare år. Bolaget har också arbetat vidare med att anställa fler personer som står långt från arbetsmarknaden i kommunala visstidsanställningar.

Sjukfrånvaron ligger något under målet på 3,5 procent. Under perioden har åtta olycksfall med sjukfrånvaro rapporterats, vilket innebär en tydlig ökning jämfört med tidigare. Bolaget har en nollvision och ser allvarligt på varje händelse. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas och utredningar genomförs för att förebygga att liknande olycksfall uppstår igen. Även inrapportering av tillbud och riskobservationer fortsätter att öka. Detta är troligen en fortsatt effekt av att våra verksamheter sätter arbetsmiljöfrågorna på agendan och synliggör vikten av inrapportering för att systematiskt kunna fånga upp och förhindra arbetsmiljöhändelser.

Hållbart arbetsliv - händelser och aktiviteter 2024

Arbetsmiljövecka

I april genomfördes den årliga arbetsmiljöveckan för att höja kompetens och engagemang kring vår gemensamma arbetsmiljö. Syftet är att medvetandegöra hur vi på olika sätt kan fortsätta att förbättra våra olika arbetsmiljöer. Årets fokus var på organisatorisk och social arbetsmiljö.

Traineeprogram

Bolaget har tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten och andra branschparter påbörjat ett arbete med att ta fram ett branschöverskridande traineeprogram. Programmet syftar till att öka kompetensen hos nyexaminerade ingenjörer genom att de får tjänstgöra hos olika arbetsgivare inom branschen.

Feriearbetare

Under sommaren tog vi emot 31 feriearbetare som bland annat fick hjälpa till med att identifiera hur vi kan nå ut med kommunikation till ungdomar, undersöka hur bra vi sorterar vårt interna avfall och mycket mer. Som del av Stockholms stad erbjuder vi sommarjobb och feriearbete till ungdomar.

Fler som får jobb

Vi ställer sysselsättningskrav när vi handlar upp byggtreprenader och tjänster. Kraven innebär att entreprenören ger jobb till människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Bland annat har vi ställt långtgående krav i upphandlingen av städning av återvinningscentraler. I det avtalet är nu 30 procent av de anställda personer som tidigare stod långt från arbetsmarknaden.

Ledarskap

Som ett led i det fortsatta arbete med ledarutveckling har bolaget tagit fram ett internt utvecklingsprogram för nya chefer vilket omfattar ledarskap, verksamhets- och ekonomiansvar. Programmet genomförs som en pilot men med målsättningen att det ska vara ett årligt återkommande programupplägg.

Medarbetarskap

Under året har bolaget tydliggjort medarbetarskapet. Syftet är att lägga grunden för en gemensam kultur, skapa tydlighet kring förväntade beteenden och fortsätta utvecklingen av medarbetarskapet.

Hållbara inköp – påverkan från vår verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall upphandlade varor och tjänster för ungefär 6,9 miljarder kronor under 2024 av cirka 1 200 aktiva leverantörer. För att kunna uppnå vår vision om en hållbar stad måste vi säkerställa att våra leverantörer medverkar genom att utveckla och leverera hållbara varor och tjänster.

Hållbara val vid inköp genom analyser, kravställning och avtalstrohet

För att kunna ställa relevanta och framåtdrivande krav och utvärderingskriterier behöver vi prioritera och anpassa dem till varje upphandling. Därför behöver vi göra riskanalyser inför upphandlingen och på så sätt bedöma vilken miljöpåverkan eller social påverkan som kan finnas. För att kunna ställa hållbarhetskrav och utvärderingskriterier på rätt nivå ska vi även genomföra marknadsanalyser. Vi behöver veta vilken nivå som är relevant och rimlig för att vi ska kunna få in tillräckligt många anbud och samtidigt ge en utveckling mot mer hållbara produkter och tjänster. Vi ska arbeta med livscykelanalyser och säkerställa att vi inte gör inköp utanför våra upphandlade ramavtal.

I de fall där det kan finnas risk för att mänskliga rättigheter kränks ska vi ställa krav på att leverantörerna ska ha ett systematiskt arbete för att förhindra eller minimera risken för överträdelse av lagstiftning och FN:s konventioner avseende mänskliga rättigheter. Bland kraven ingår grundläggande rättigheter, antidiskriminering och arbetsrättsliga villkor.

Uppföljning av hållbarhetskrav/kriterier

För att säkerställa att kraven i upphandlingarna följs måste de följas upp och eventuella avvikelser hanteras. Det är viktigt att säkerställa att vi fått det som avtalats och att alla leverantörer ska kunna konkurrera på lika villkor. Uppföljningens omfattning och frekvens avgörs av avtalets betydelse och hur stor hållbarhetspåverkan det bedöms ge till exempel i form av utsläpp eller risker.

Samarbeten för att utveckla hållbara varor och tjänster

Samarbete ger en möjlighet att tillsammans förbättra hållbarhetsarbetet, både i leverantörers och i vår egen verksamhet. Det ger också en förståelse för marknadsläget och bättre förutsättningar för att i framtiden ställa relevanta krav som går att uppfylla. Genom att efterfråga varor och tjänster som är mer hållbara och berätta om våra målsättningar kan vi driva marknadsutvecklingen framåt.

Hållbara inköp - styrning och förutsättningar

Krav

- Lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) styr vårt upphandlingsarbete och ska säkerställa en öppen och rättvis upphandling.
- Våra upphandlingar styrs också av vår inköbspolicy, riktlinjer för inköp, hållbarhetspolicy samt Stockholm stads program för upphandling och inköp.

Risker och utmaningar

- Bristande information om risker kopplade till leverantörers produkter, tillverkning och leveranskedjor.
- För höga kravnivåer kan leda till för få anbud.
- Otillräcklig uppföljning för att säkerställa att leverantörer lever upp till sociala och miljömässiga krav i avtal.
- Omställningsarbete mot hållbarare produkter och tjänster tar tid.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Gemensamma miljökrav för entreprenader som utformats av Stockholms stad, Göteborg, Malmö och Trafikverket används.
- ▶ Vi ställer krav på att material registreras och bedöms i Byggsvarubedömningen (BVB) eller liknande system.
- ▶ Vid vissa entreprenader ställer vi krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder för människor som står långt från arbetsmarknaden.
- ▶ Alla våra avtal bedöms utifrån hur mycket de påverkar miljömässig och social hållbarhet. Målsättningen är att följa upp ställda hållbarhetskrav årligen för de avtal som har störst påverkan och en gång under avtalsperioden för de som bedöms ha en väsentlig påverkan.
- ▶ Löpande hållbarhetsanalyser inom specifika inköpsområden.
- ▶ Löpande kontroller att kraven följs i ramavtal för grävmaskins- och transporttjänster görs med hjälp av extern part.

Hållbara inköp - utfallsrapport för 2024

Indikator för *Hållbara inköp* redovisas på sidan 88.

De senaste åren har vi arbetat för att utveckla inköp, upphandling och avtalsförvaltning med avseende på hållbarhetsfrågorna, vilket påverkar resultatet. Under 2024 har andelen upphandlingar där vi ställt miljökrav minskat. Det beror på att vi har utvecklat arbetet med att ställa miljökrav utifrån riskanalys vilket gör det möjligt att prioritera tydligare i vilka upphandlingar som miljökrav är relevanta eller inte. Utvecklingsarbetet pågår fortfarande och en viktig del är att ta fram en uppföljningsplan för de krav som ställs vid varje upphandling. I 77 procent av upphandlingarna 2024 har vi tagit fram en sådan plan. Målsättningen är att genomföra riskanalyser och uppföljningsplaner vid alla upphandlingar.

För att kunna fokusera uppföljningen där den bäst behövs har vi taggat våra avtal utifrån deras hållbarhetspåverkan och risker. De avtal som har den största påverkan ska enligt målsättningen följas upp vart annat år och granskning ska ske med avseende på hållbarhetskrav. 58 procent av de avtal som skulle följas upp 2024, granskades genom egenrapportering med styrkande dokumentation och ibland stickprov. Arbetet fortsätter med att utveckla riskanalyser, marknadsanalyser och att ställa relevanta och drivande hållbarhetskrav inom ramen för vår kategoristyrning.

Hållbara inköp - händelser och aktiviteter 2024

Kategoristyrning med hållbarhetsanalyser

Under året har vi fortsatt arbetet med att implementera kategoristyrning inom organisationen. Genom att arbeta strategiskt, faktabaserat och tvärfunktionellt inom olika specifika inköpsområden kan vi på ett tydligare sätt analysera och belysa hållbarhetsfrågor. Inom kategoriarbetet gör vi övergripande hållbarhetsanalyser som blir underlag till strategier och aktiviteter att fortsätta att arbeta med.

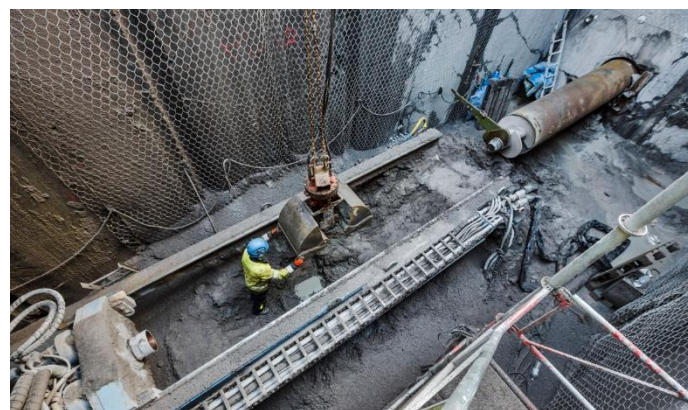
Biogasfordon i nytt avtal

Under året har vi upphandlat insamling och transport av pumpbart kommunalt avfall. Pumpbart avfall är fettslam, slam från enskilda avlopp och matavfall från separata tankar. En marknadsanalys visade att entreprenörer kunde använda fordon som går på biogas. Därför ställdes det kravet på de fordon som varje år hämtar ungefär 79 000 kubikmeter pumpbart avfall på ungefär 3 450 hämtställen. Det pumpbara kommunala avfallet transporteras till Henriksdals reningsverk för rening. Avfallet är energirikt och en viktig källa till just biogas som produceras vid reningsverket.

Systematisk uppföljning av hållbarhetskrav

Vi följer regelbundet upp de avtal som har störst påverkan på hållbarhetsfrågor. Under året har vi begärt in bevis på att kraven uppfylls i form av dokumentation som vi sedan diskuterar med leverantörerna. Ibland har leverantörerna fått ställa om eller införa processer för att uppfylla kraven. Det gäller bland annat systematiskt arbete enligt diskrimineringslagen. Vi har också genomfört stickprov på fordon och fordonbränsle.

Utvecklad riskanalys

Under året har vi utvecklat vår riskidentifiering och riskanalys som vi ska genomföra inför varje upphandling över tröskelvärdet. Riskidentifieringen har uppdaterats med nya risker som alltid ska värderas.

Branschgemensamt arbete för hållbara inköp

Tillsammans med andra VA-aktörer i Sverige har vi arbetat med hållbarhetskriterier för VA-specifika upphandlingar. Det är ett branschprojekt som finansieras av Svenskt Vatten och pågår till sommaren 2025. Målet är att ta fram välförankrade förslag till hållbarhetskrav (sociala och ekologiska) och hur de ska kunna följas upp. Resultatet ska kunna användas av alla VA-organisationer.

Systematiskt hållbarhetsarbete

Stockholm Vatten och Avfalls vision ”Tillsammans för världens mest hållbara stad” visar att hållbarhet är en grundpelare för verksamheten. Hållbarhetsarbetet är därför integrerat i strategier, mål, aktiviteter och uppföljning som styr det löpande arbetet.

Viktiga styrdokument för bolagets hållbarhetsarbete är Stockholms stads miljöprogram och handlingsplaner för bland annat god vattenstatus, klimat, kemikalier, cirkulärt byggande, biologisk mångfald samt mikroplaster. Under 2024 har Stockholms stad antagit ett nytt miljöprogram med höjda ambitioner, bland annat med målet om en klimatpositiv stad 2030. Därtill finns mer detaljerade ägarkrav som vi ska uppfylla, där de flesta handlar om hållbarhetsfrågor, och program som berör sociala hållbarhetsfrågor.

Bolagets styrelse behandlar hållbarhetsfrågor på strategisk nivå och enligt delegationsordningen. Ledningsgruppen bär ansvaret för hållbarhetsperspektivet i målarbetet. Bolagets hållbarhetsenhet arbetar strategiskt och samordnande och stöder verksamheten med åtgärder, analys, uppföljning och rapportering av hållbarhetsarbetet. Under 2024 påbörjades arbetet med en omorganisation, där syftet bland annat är att hållbarhetsarbetet ska drivas närmare kärnverksamheten.

Policyer och riktlinjer

Vi har en rad policyer och riktlinjer som styr vår verksamhet och vårt hållbarhetsarbete, till exempel hållbarhetspolicy, personalpolicy, arbetsmiljöpolicy, uppförandekod samt riktlinjer för representation och gåvor. Vi är också certifierade enligt ISO-standarderna 9001 och 14001.

Vårt ansvar inom antikorrupktion

Bekämpande av korrupktion är en förutsättning för att kunna uppnå alla mål i Agenda 2030 och enligt Brottsförebyggande rådet är kommunal verksamhet särskilt ansatt. Som ett kommunägt bolag har vi ett särskilt ansvar att bekämpa mutor och annan korrupktion samtidigt som vi ska upprätthålla krav på saklighet och opartiskhet. Stockholm Vatten och Avfall följer under Stockholms stad riktlinjer om mutor och representation. Vi har även interna riktlinjer rörande representation och gåvor som också omfattar agerande vid konferenser, mässor och studieresor. För att hantera korrupktionsrisken vid beställning och betalning av fakturor arbetar vi utifrån tvåhandsprincipen där beställaren godkänner och chefen attesterar inköpet.

Samtliga nyanställda introduceras till bolagets uppförandekod som fungerar som ett tydligt regelverk att förhålla sig till om man ställs inför oklara eller osäkra situationer. Alla medarbetare har ett eget ansvar för att följa uppförandekoden och att göra den till en grundläggande del av bolagets företagskultur. Vårt visselblåsarsystem ligger hos en extern part där anställda, kunder och leverantörer anonymt kan rapportera om missförhållanden. Som en del i våra upphandlingskrav rörande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter ställer vi antikorrupktionskrav i de upphandlingar där vi efter riskbedömning anser att sådana risker finns.

Risker

Årlig väsentlighets- och riskanalys är en del av bolagets internkontroll och leder fram till en internkontrollplan. Väsentlighets- och riskanalysen utgår från Kommunfullmäktiges mål för verksamheten och genomförs i flera steg. Bolaget identifierar de viktigaste processerna för att uppnå Stockholms stads mål. Utifrån dessa identifierar vi oönskade händelser som kan uppstå, vars sannolikhet och konsekvens sedan värderas. Om riskvärdet för den oönskade händelsen överstiger ett fastställt värde ska risken ingå i internkontrollplanen. Planen fastställs i samband med att verksamhetsplanen beslutas och följs upp i samband med verksamhetsberättelsen efter årets slut. Under respektive hållbarhetsområde tar vi upp några av de risker som finns i vår verksamhet och hur vi hanterar dem.

Uppföljning och utvärdering

Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inkluderas i bolagets ordinarie målstyrning och tertialvisa uppföljning, där även arbetet inom stadens miljöprogram följs upp. Miljöarbetet följs även upp i flera olika rapporter, till exempel våra miljörapporter, som också rapporteras till våra ägare. Årligen genomförs analyser där ledningen utvärderar hur väl vi uppfyller lagkrav, kundnöjdhet, kvalitet på köpta varor och tjänster, hur vi hanterar avvikelser och fattar beslut om eventuella förändringar som behöver göras till nästkommande år. Via statistikinlämning till våra branschorganisationer Svenskt Vatten och Avfall Sverige kan vi jämföra nyckeltal med andra aktörer inom branschen.

Granskning

Vi är certifierade inom kvalitet (ISO 9001) och miljö (ISO 14001) och har årliga externa och interna revisioner inom ramen för dessa standarder. Under 2024 genomfördes årlig miljö- och kvalitetsrevision av bolagets ISO-certifieringsorgan. Fyra mindre avvikelser noterades som hanterades inom fastställd tidsram, revisorerna godkände därefter vår plan för korrigerande åtgärder. Årets revision var en omcertifiering vilket innebar att vårt certifikat förnyades för att gälla fram till juli 2027. Revisioner har även genomförts inom ramen för Revaq-certifieringen av avloppsslammet och ISCC-certifieringen av biogasproduktionen. Våra interna revisorer granskar årligen att vi uppfyller det vi åtagit oss när det gäller policyer, mål, standarder, interna rutiner och lagstiftning och rapporterar avvikelser samt förbättringsförslag. Bolagets räkenskaper granskas av stadens anlitate revisionsföretag. De kontrollerar bland annat att årsredovisningen och hållbarhetsrapporten har upprättats enligt årsredovisningslagen.

Väsentlighetsanalys

Inom ramen för GRI (Global Reporting Initiative) genomfördes år 2017 en väsentlighetsanalys för att identifiera bolagets viktigaste hållbarhetsfrågor och intressenter. Väsentlighetsanalysen genomfördes av en grupp med representanter från enheterna för Hållbarhet, Ekonomi, Inköp, HR och Kommunikation med stöd av konsulter. Under 2021 sammanfattades bolagets viktigaste hållbarhetsområden från elva tidigare områden till fem områden, mer anpassade till Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet (se sidan 11). De viktigaste hållbarhetsfrågorna är de GRI-områden som redovisas i de bilagda indikatorerna och löpande i redovisningen (se GRI-index i bilaga).

Under 2024 har en ny dubbel väsentlighetsanalys genomförts i enlighet med EU-direktivet CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) för koncernen Stockholms Stadshus AB där Stockholm Vatten och Avfall ingår. För 2025 kommer hållbarhetsrapporteringen enligt CSRD att ske på koncernnivå. Stockholm Vatten och Avfalls egen väsentlighetsanalys ska ses över under 2025 med utgångspunkt från CSRD. Under 2024 har även arbete pågått för att bedöma och beräkna bolagets förenlighet med EU:s taxonomi, vilket kommer att redovisas för koncernen Stockholms Stadshus AB tillsammans.

Om hållbarhetsredovisningen

För 2024 är årsredovisningen och hållbarhetsredovisningen, som ges ut årligen, en gemensam rapport för koncernen Stockholm Vatten och Avfall, som omfattar dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB. Års- och hållbarhetsredovisningen fastställs av bolagets styrelse och aktuellt styrelsemöte äger rum i mars. Detta innebär att redovisningen slutförs i mitten av februari. En del data till hållbarhetsindikatorerna är då ännu inte tillgängliga eller helt kvalitetssäkrade. Därför tillkommer viss data för 2024 först nästföljande år och korrigeringar kan förekomma av redovisad data. Hållbarhetsredovisningen för 2024 upprättats med referens till standarden GRI Standards 2021. Årets rapport har inte blivit granskad av extern part utifrån GRI:s krav.

Årsredovisning och koncernredovisning

Styrelsen och verkställande direktören för Stockholm Vatten och Avfall AB avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2024.

Förvaltningsberättelse

Verksamhetens art och inriktning

I Stockholm Vatten och Avfall AB bedrivs ingen verksamhet, den sker i dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB.

Samtliga bolag finns i Stockholm och huvudkontoret ligger i Ulvsunda. Dessutom finns ett kontor i Högdalen, varifrån delar av ledningsnätsverksamheten utgår, och några mindre kontor. Bolaget har två vattenverk (på Lovö och i Norsborg), två avloppsreningsverk (i Bromma och Henriksdal), en eftersorteringsanläggning, fem återvinningscentraler, tre återbruk, ca 250 återvinningsstationer och en reservvattentäkt i Bornsjön med ett mindre vattenreningsverk. Därtill äger bolaget ledningsnätet för vatten och avlopp inklusive pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB är ett kommunalt bolag inom Stockholms stad som ansvarar för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten i Stockholm och Huddinge. Likaså äger och sköter bolaget ledningsnäten för vatten och avlopp i dessa kommuner. Stockholm Vatten AB levererar även dricksvatten till tio grannkommuner och tar emot avloppsvatten från sex kommuner. Dricksvattnet kommer från Mälaren och från Bornsjön som är vår reservvattentäkt. För att säkerställa Bornsjön som reservvattentäkt äger bolaget marken och bedriver ett KRAV-certifierat jordbruk. Vidare bedrivs ett ansvarsfullt skogsbruk som är certifierat i både Forest Stewardship Council (FSC) och Program for Endorsement of Forest Certification (PEFC). Inom området finns också fastigheter som hyrs ut till privatpersoner för att bidra till finansieringen av reservvattentäkten.

I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholm och Huddinge och i samarbete med andra berörda kommuner. Särskilda kontrollprogram finns för Mälaren, Saltsjön och innerskärgården.

VA-verksamheten i företaget är ett legalt monopol och verksamheten bedrivs i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Verksamheten är i huvudsak taxefinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen i denna lag. Kommunfullmäktige och styrelsen beslutar om principerna för avgiftssystemet och nivån på avgifterna.

Stockholm Avfall AB

Stockholm Avfall AB ansvarar för de uppgifter som enligt miljöbalken och andra författningar gäller för staden i fråga om avfallshantering. Uppgifterna omfattar hantering av avfall inom kommunens ansvar; insamling, transport och behandling av restavfall, matavfall, grovavfall, farligt avfall, returpapper samt från 2024 insamling av förpackningsmaterial. Vidare ansvarar bolaget för till verksamheten hörande anläggningar och tjänster.

Uppgifter inom kommunens avfallsansvar som inte får lämnas över till bolag åligger Avfallsnämnden som verksamhetsansvarig nämnd. Inom ramen för Avfallsnämndens ansvar återfinns beredning av avfallstaxa och renhållningsordning, innehållande avfallsplan och föreskrifter, samt myndighetsutövning

mot enskilda inom driften av avfallsverksamheten. Renhållningsordning och avfallstaxa beslutas av kommunfullmäktige.

Förväntad framtida utveckling

Den framtida utvecklingen för bolagen inom koncernen Stockholm Vatten och Avfall är nära knuten till Stockholms stads utveckling. En växande stad medför ökade krav på verksamheten för att säkerställa vattenförsörjning, omhändertagande av avlopp och avfallshantering med god kvalitet och med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Dricksvattenproduktion på Norsborgs vattenverk.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har under året fortsatt att präglas av inflation och hög ränta. Bolagen har genomfört och planerar att genomföra omfattande investeringar. Bolagen har därför ökat fokus på bland annat styrning och kostnadsuppföljning i investeringsprojekten då dessa genom sin omfattning har en stor påverkan både på bolagens framtid och på Stockholm stads totala upplåning. Stora lån avseende investeringar ger höga räntekostnader och på grund av skattemässiga avdragsbegränsningar avseende räntor har bolaget fått ökade skattekostnader under 2024 och kommer även att få ökade skattekostnader under kommande år.

Taxorna har höjts under året, VA-taxorna (brukningsavgifterna) med 25 procent och anläggningsavgiften med i genomsnitt 14 procent. Avfallstaxorna har i genomsnitt höjts med 24 procent. För en- och tvåfamiljshus var ökningen 13 procent.

Under 2025 kommer taxorna att höjas, VA-taxorna (brukningsavgifterna) med i genomsnitt 12 procent och anläggningsavgifterna i genomsnitt med 33 procent. Avfallstaxorna kommer att höjas med i genomsnitt 12 procent. För en- och tvåfamiljshus kommer det att vara en ökning på i genomsnitt 8 procent.

Som en effekt av det nya geopolitiska läget har koncernens arbete med beredskap inför kris, civil beredskap och krig fortsatt under året. Bolagen har bland annat uppdaterat krisledningsplanen och deltagit i en krigsledningsövning i Stockholms stad med syfte att träna på förmågan att leda och samordna stadens verksamheter i krig.

En ny vattentjänstplan har implementerats efter att ha blivit antagen i kommunfullmäktige i juni. Att ha en vattentjänstplan är ett krav enligt lagen om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen för Stockholm beskriver stadens långsiktiga planering för att säkerställa tillgången till allmänna vattentjänster, vilket inkluderar både vattenförsörjning och avloppshantering. Det ska också framgå vilka åtgärder som bedöms vara nödvändiga för att bolagets VA-anläggningar ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall.

Stockholm Vatten har deltagit i arbetsgrupper för framtagande av en regional inriktning för storskalig dricksvattenstörning som Samverkan Stockholmsregionen (SSR) drivit. Utöver detta har ett arbete med att ta fram en plan för att minska vattenanvändningen påbörjats.

Under hösten antog EU ett nytt avloppsdirektiv. Direktivet innebär skärpta krav på rening, till exempel en långtgående rening av kväve och mikroföroreningar, vilket innebär att ny reningsteknik kommer att behöva installeras på Henriksdals reningsverk. Andra krav som tillkommer är bland annat att övervaka mikroföroreningar, mikroplast och så kallade folkhälsoparametrar (exempelvis influensa och covid) i avloppsvatten, att minska utsläppen av växthusgaser och att bättre nyttja resurserna i avloppsvatten och slam. En förstudie pågår där val av reningsteknik ingår.

Ny reningsteknik med membranfilter i Henriksdals reningsverk.

År 2023 fattade EU beslut om ett nytt regelverk för rapportering för bolag inom unionen med syfte att identifiera miljömässigt hållbara investeringar. Det består av två delar, CSRD och taxonomiförordningen. Rapporteringen kommer att ske på koncernnivå inom Stockholms stad från och med 2025 och under året har ett arbete med att identifiera vilken information som ska tas fram påbörjats.

Stockholm Vatten AB

Väsentliga händelser inom bolaget är främst hänförliga till bolagets investeringar. Bolaget har under 2024 cirka 14,3 (11,5) miljarder kronor upparbetat i pågående investeringsprojekt. Pågående projekt består av ungefär 500 små och stora projekt, nedan beskrivs de största projekten.

Stockholms framtida avloppsrening (SFA)

Processen för omhändertagandet av avloppsvatten står inför stora utmaningar i framtiden. Förutom en ökande befolkning och klimatförändringar kommer skärpta reningskrav från nya EU-direktiv och nya villkor. För att klara detta pågår stadens största miljöprojekt Stockholms framtida avloppsrening (SFA) som ska säkra möjligheten att rena vårt avloppsvatten i framtiden och förbättra reningen ännu mer. Ny budget fastställdes i april av kommunfullmäktige till 19,5 miljarder i prisnivå 2023.

Projektet består huvudsakligen av tre delar: ombyggnation av Henriksdals reningsverk och anläggningen i Sickla samt en ledningstunnel från Bromma till Henriksdal. Henriksdals reningsverk byggs om med ny reningsteknik (membranteknik), som kommer att fördubbla reningsverkets kapacitet när projektet är genomfört. Sicklaanläggningen under Hammarbybacken byggs ut för att rymma de första reningsstegen för avloppsvattnet från söderort och västerort.

I Henriksdal pågick under 2024 arbeten i den andra etappen av biolinjernas totalt fyra etapper. Under årets sista månader installerades membranen i en av de biolinjer som byggts om och provdrift och tester startades upp. Utöver detta renoverades och driftsattes bland annat två av sju rötkammare, och renoveringen av ytterligare en rötkammare påbörjades. Den första av två slamtankar blev färdig och renoveringen av slamtank två startades upp. I Sicklaanläggningen pågick bland annat arbetet med att bygga upp de nya försedimenteringsbassängerna och den nya grovreningen. Även arbetet med att spränga ut den nya avloppstunneln mellan Bromma och Sickla fortsatte. Avloppstunneln har drivits fram från flera olika platser, under hösten har alla tunnelfronter mötts för genomslag på fem platser, tre i söderort, ett i Bromma och det sista i Mälarpassagen. 14 kilometer avloppstunnel är nu helt utsprängd. Nu fortsätter arbetet med bland annat gjutning av en betongvagg i botten av tunneln och montage av avloppsledningar i Mälarpassagen. Hela projektet beräknas vara klart år 2031.

Stockholms framtida vattenförsörjning

Under den varma sommaren 2018 kunde bolaget konstatera att vattenbehovet vid återkommande tillfällen var högre än vad bolaget driftsäkert och uthålligt kan producera och leverera. Befolkningen i regionen förväntas också på lång sikt sakta öka och de befintliga produktionsanläggningarna är mycket gamla och har i många fall passerat sin tekniska livslängd. Tillsammans med förändringar i kravbilden avseende redundans och leveranssäkerhet, kopplat till den förändrade världsbilden och det föränderliga klimatet, motiverar det ett stort antal åtgärder över hela systemet. I ett femtio- till hundraårsperspektiv behöver bolaget därför vidta omfattande åtgärder i hela dricksvattensystemet för att säkra den framtida vattenförsörjningen. Mot bakgrund av ovanstående beslutade bolagsstyrelsen i oktober 2018 att forma programmet SFV – Stockholms Framtida Vattenförsörjning.

I syfte att säkerställa att de investeringar som görs för att långsiktigt trygga dricksvattenförsörjningen är väl avvägda och planerade utifrån de förutsättningar som gäller, pågår nu en prövning av programmets effektmål och identifierade åtgärder. Ett förslag till uppdaterade effektmål ska vara klart senast i september 2025. Parallellt med detta fortskrider arbetet i enskilda investeringsprojekt inom tidigare beslutade ramar. Några exempel på vad som hänt under året är följande:

På Lovö vattenverk behövs ett omfattande renoveringsarbete göras. Inför detta arbete pågår ett planarbete för ett nytt verk på Lovön.

På Norsborgs vattenverk har byggandet av sex nya långsamfilter startat. Projektet beräknas vara klart under 2027.

Renoveringen av reservoaren Trekanten fortgår, under året har den ena behållaren renoverats och när den är klar ska den andra renoveras. Arbetet med att renovera Högdalens vattentorn har också påbörjats. Trekanten beräknas vara klar år 2028 och Högdalen år 2029.

Bild till höger: Renovering av Trekantens vattenreservoar.

Andra större investeringsprojekt

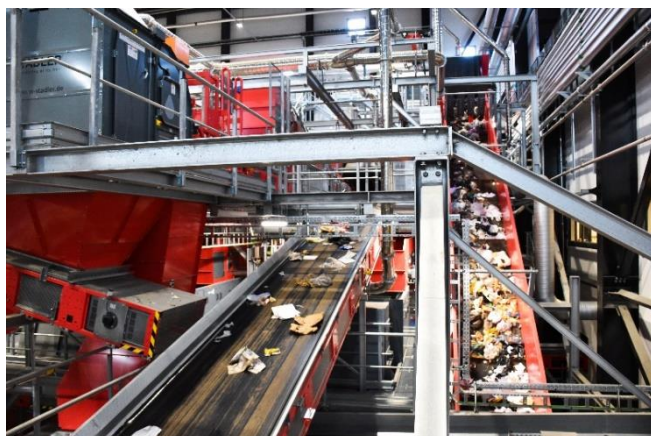
Några andra stora projekt under 2024 var Mässtunneln samt nya Bromstensstaden, Årstafältet och Vidja där ny bebyggelse planeras som behöver anslutas till VA-nätet. Även utbyggnad av Sofielunds reningsverk i syfte att klara rening av lakvatten enligt kraven i bolagets Revaq-certifiering var ett stort projekt under året.

Stockholm Avfall AB

Väsentliga händelser inom Stockholm Avfall AB är hänförliga till exempelvis bolagets investering i nya eftersorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm, sopsugsanläggningar och implementeringen av det kommunala insamlingsansvaret för förpackningsmaterial som trädde i kraft vid årsskiftet 2024.

Arbetet med att ta fram ny avfallsplan 2025-2030 för Stockholm påbörjades under 2023 har tagits fram under 2024. Slutgiltigt förslag till avfallsplan antogs av avfallsnämnden i juni. Förslaget hanteras efter årsskiftet av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun beslutades av kommunfullmäktige den 19 februari 2024.

Resursutvinning Stockholm (RUS)

Invigning av anläggningen genomfördes 1 oktober 2024. Anläggningen ska med modern teknik sortera ut gröna matavfallspåsar från hushåll som inte kan ha separat matavfallsinsamling, men också plast och metall som av misstag hamnat i restavfallet. Anläggningen har kapacitet att sortera cirka 20 000 ton matavfall i grön påse per år samt cirka 16 000 ton plast per år och cirka 2 500 ton metall per år ur restavfallet. På så sätt kommer anläggningen att bidra till en minskning av stadens koldioxidutsläpp med cirka 32 700 ton per år.

Ett arbete för att säkerställa drift och förvaltning av anläggningen kommer att vidtas under åren 2024-2026. Idrifttagningen får följdverkningar för insamlingsystemet i stort med påverkan på bland annat insamlingslogistik, driftplanering och kommunikationsinsatser. Traktomläggningen innebar störningar i avfallsinsamlingen under hösten med ökade reklameringsnivåer som följd. Störningarna förekom över hela staden, men vissa geografiska områden har varit mer påverkade. Från mitten av oktober har de nya rutterna och rutinerna etablerat sig och såväl arbetsbelastning som reklameringsnivåer har sjunkit.

Sopsugar

Just nu pågår sex exploateringsprojekt för huvudmannskapet sopsug: Kista Norra, Bromma, södra Värtan, Slakthusområdet, Hornsberg och Årstafälten. Den 1 september övertogs drift och förvaltning av sopsugar i Hjorthagen och Hagastaden.

Obligatorisk insamling av bioavfall

Sedan årsskiftet 2024 har nationella krav om sortering av vad som benämns som bioavfall införts. Detta inkluderar trädgårdsavfall inklusive invasiva arter samt restaurang- och livsmedelsavfall vilket oftare benämns som matavfall. De nya kraven medför även att avfallet ska sorteras och hållas franskt från övrigt avfall.

Återvinning och återbruk

Sätra återvinningscentral (ÅVC) stängde den 30 december 2024. För att minska de negativa effekterna av stängningen har arbete genomförts i syfte att kunna erbjuda en mindre temporär återvinningsanläggning i närheten av befintliga Sätra ÅVC och den mobila återbrukstjänsten Returrundan utökas med flertalet stopp i Sätraområdet. Utökning av kapaciteten på Vantör ÅVC medför en ökad service för kunderna då trädgårdsavfall kan lämnas direkt på marken istället för i containrar. Större mängder jord, sten, betong och tegel kan tas emot. Den utökade anläggningsdelen öppnades under februari 2025.

Under 2024 har ”Mobila miljöstationen” bytt skepnad och blivit ”Returrundan”. Den nya tjänsten erbjuder möjligheten att lämna fler typer av avfall samt lämna föremål för återbruk. Returrundan har timslånga stopp efter turlista under helger i april till och med november.

Stockholm Avfall och SRV Återvinning har under året slutit avtal om att ge kommuninvånare i Stockholm samt Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn tillgång till varandras återvinningscentraler. För privatpersoner i Stockholms stad innebär avtalet med SRV att det från 2025 finns nio tillgängliga återvinningscentraler och återbruk i södra Stockholm utöver de i Östberga och Vantör.

För att öka tillgängligheten och flexibiliteten för kunderna har kortbetalning införts på Bromma ÅVC för de företag som inte omfattas av automatisk fakturering. Från och med den 1 januari 2025 implementerades kortbetalning på samtliga återvinningscentraler.

Insamlingsverksamheten

Den 1 januari 2024 tog landets kommuner över insamlingsansvaret för hushållens förpackningar från Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI). Uppdraget innebär övertagande av insamlingssystemet inklusive skötsel på stadens cirka 250 återvinningsstationer, ansvar för fastighetsnära insamling från flerbostadshus via tjänstekoncession samt att fortsätta ta emot förpackningar på återvinningscentraler.

Mer än 50 procent av stadens flerbostadshus är anslutna till systemet i dag. Hyresvärdar och bostadsrättsföreningar med fastighetsnära insamling av förpackningsavfall, FNI, har rätt till bidrag. Bidraget grundar sig på den modell som är fastslagen av Naturvårdsverket och bekostas av förpackningsproducenterna och är utformat som en schablonersättning. Under året har ett stort arbete lagts ner på att få alla delar på plats inför utbetalning av ersättningen för den fastighetsnära insamlingen av förpackningar i flerbostadshus.

Utredningar pågår för de olika insamlingsuppdrag som ska startas 2026. Det är insamling av pumpbart avfall i hela staden, insamling av mat-, rest- och trädgårdsavfall i fyra delområden samt insamling av förpackningar från en- och tvåbostadshus i hela staden.

Utveckling av verksamhet och resultat

Flerårsöversikt (Mnkr)

Koncernen	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	4 441	3 477	2 941	2 613	2 420
Rörelseresultat	685	270	52	-47	79
Resultat efter finansiella poster	96	-125	-85	-149	-15
Balansomslutning	36 551	31 588	27 490	23 953	20 873
Soliditet, % (1)	0,8	1,2	2,2	2,8	3,7
Medelantal anställda	800	748	707	690	656

(1) Soliditet: justerat eget kapital/balansomslutningen. Med justerat eget kapital avses eget kapital plus obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

Forskning och utveckling

Stockholm Vatten och Avfall arbetar aktivt med forskning, utveckling och innovation (FoU) inom områden med anknytning till vatten, avlopp och avfall. Bolagen samarbetar med svenska och internationella universitet och högskolor samt forskningsinstitut, branschorganisationer och andra avfalls- och VA-organisationer.

Under 2024 har bolagen varit engagerade i ett 40-tal projekt som bidrar till att uppnå verksamhetsmålen. Ett exempel är MEWS-projektet som kommer att ge mer information om hur klimatförändringarna påverkar råvattenkvaliteten i Mälaren och som kan bidra till att utforma framtidens reningsprocesser på bästa sätt. Ett annat är pilotförsöken med membran på Sjöstadverket (tillsammans med Water Innovation Centre) där resultaten används för att optimera reningsverkets biologiska steg. Andra exempel är deltagande i olika projekt för att kartlägga PFAS-föroreningar i hela kedjan från råvattentäkt till recipient samt projektet Reduce, Reuse, Recycle som demonstrerar hur en ny typ av IoT-baserad infrastruktur för avfallsbranschen (återvinning, återbruk och delningsekonomi) kan skalas upp på stadsdelsnivå.

Finansiella instrument och räntor

I Stockholms stad samordnar och ansvarar Finansavdelningen för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. Både Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB har lån hos kommunkoncernen Stockholms stad, dessa uppgick till 29 363 (25 132) mnkr respektive 1 236 (1 064) mnkr per den 31 december. Den ränta som bolagen betalar på sina lån bestäms utifrån snitträntan från kommunkoncernens externa skuld.

Snitträntan på bolagens lån har under året ökat med 0,52 procentenheter. Koncernens räntekostnad för lån från staden var 789 (539) mnkr. Enligt bolagets budget förväntas räntan sjunka till 2,78 procent och 696 mnkr 2025. En procentenhets högre räntesats skulle öka koncernens räntekostnader med 250 mnkr.

Hållbarhet

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har koncernen Stockholm Vatten och Avfall valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som års- och koncernredovisningen. Rapporten utgör en del av koncernens sammanslagna års- och hållbarhetsredovisning och återfinns på sidorna 10-37 och 80-91 i detta dokument. Den omfattar moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) och dess dotterbolag Stockholm Vatten AB (556210-6855) och Stockholm Avfall AB (556969-3087).

Tillståndspliktig verksamhet

Vatten

Stockholm Vatten AB:s verksamheter vid vattenverken i Norsborg och Lovö tillses av miljöförvaltningarna i Botkyrka respektive Ekerö kommun, med stöd av miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.

Bolagets uttag av råvatten ur och reglering av Mälaren och Bornsjön är fastställda i vattendomar. De reglerar vilka mängder som får tas ut vid respektive vattenverk och hur intagsledningarna med mera ska vara anlagda.

Livsmedelsverket har i de nya dricksvattenföreskrifterna beslutat att från och med januari 2026 gäller nya gränsvärden för summan av PFAS21 på 100 nanogram/liter och summan av PFAS4 på fyra

nanogram/liter. Fram till att de nya gränsvärdena börjar gälla i januari 2026 ska vattenverk i Sverige undersöka PFAS-halter. Under 2024 har bolaget tagit fram en strategi för PFAS.

Det togs under 2024 över 1 200 prover inom den ordinarie dricksvattenkontrollen på vattenledningsnätet. Av dessa prov hade tre stycken en bekräftad avvikelse. I ett fall uppfylldes inte gällande gränsvärdeskrav för koliforma bakterier, efter uppföljande provtagningar uppfylldes gällande gränsvärdeskrav. I två fall konstaterades onormal förändring gällande mikrobiologiska parametrar. Orsaken till dessa två avvikande resultat bedömdes vara lokalt låg omsättning. Efter att vattnet omsatts fram till fastighet eller provplats uppfyllde proven åter gällande gränsvärdeskrav.

Avloppsrening

Sedan 2019 gäller följande tillstånd enligt miljöbalken: "till fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk m.m. i Stockholm, Huddinge och Nacka kommuner (antaget i Mark- och miljööverdomstolen den 18 februari 2019)". Tillståndet anger dels förutsättningarna för den tunnel som byggs mellan Bromma reningsverk och Sickla, dels de villkor som gäller under byggtiden och efter ombyggnaden av Henriksdals reningsverk, bland annat tillåtna utsläppta mängder och halter till vatten. Både tunnelbygget och kapacitetsutbyggnaden vid Henriksdal och Sickla är prövat av mark- och miljödomstolen. Tillståndet omfattar även avloppsledningsnätet. Reningsverket i Bromma drivs med stöd av det gamla miljötillståndet från Koncessionsnämnden (1992) men har gemensamma villkor för utsläppet till Saltsjön ihop med reningsverket i Henriksdal. Tillstånden, som gäller tills vidare, reglerar även vissa utsläpp till luft samt buller.

Dagvattenreningsanläggningar är anmälningspliktiga enligt Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (då avloppsvatten är gemensamt spill- och dagvatten innebär det att dagvattenreningsanläggningar anses vara miljöfarlig verksamhet).

Stockholm Vatten AB ska också genom aktiva insatser gentemot industrier och samhället i övrigt verka för minskad tillförsel av skadliga ämnen. Det gäller ämnen som skadar reningsprocesserna i avloppsreningsverket, påverkar slamkvaliteten eller recipienten negativt, eller gör att vi får svårt att följa miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsterna.

Bolaget klarade samtliga utsläppsvillkor för fosfor, kväve och syretärande organiska föreningar (BOD) under året. Bolaget har haft en kontinuerlig kommunikation med våra tillsynsmyndigheter under året.

Stockholm Vatten AB har även ett mellanlager för avvattnat avloppsslam på Valsta i Haninge kommun, med tillstånd från Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation och där Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är tillsynsmyndighet. Under året har detta lager börjat avvecklas och en ny lagringsyta i Vallentuna kommun har avtalats fram. Bolaget har meddelat tillsynsmyndigheten att verksamheten på Valsta är under avveckling. Det sista slammet lastades ut därifrån under hösten och en åtgärdsplan för sanering av mark och dammar håller nu på att tas fram.

Avloppsslammet innehåller näringsämnen som bör återanvändas för att sluta kretsloppet och förhindra övergödning. Under 2024 producerades totalt 76 279 (77 200) ton vid Stockholm Vatten och Avfalls båda reningsverk. Allt slam har uppfyllt kraven för certifiering enligt Revaq liksom övriga gällande krav. Slammet har under år 2024 hållit god kvalitet och 95 procent har antingen spridits eller blivit inlagrat för spridning på åkermark kommande år. Bolaget har upprätthållit sin Revaq-certifiering och följer utvecklingen gällande nya krav för till exempel PFAS.

Avfall

Inom Stockholm Avfall AB bedriver enheten för återvinning verksamhet som är tillstånds- och anmälningsskyldig enligt miljöbalken. Det finns fem tillståndsskyldiga återvinningscentraler: Bromma, Lövsta, Vantör, Östberga och Sättra. Anläggningar som är anmälningsskyldiga är återbruken i Roslagstull, Skärholmen och Rinkeby samt femton miljöstationer för farligt avfall. Miljöstationerna är placerade runt om i staden, främst i anslutning till bensinstationer. Det finns också ett tjugotal insamlingspunkter för farligt avfall i butiker runt om i staden. Samtliga nämnda insamlingspunkter ingår i stadens system för insamling av farligt avfall och/eller grovavfall.

Förslag till vinstdisposition

Not 29

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	73 916 520
årets resultat	-15 584 767
	58 331 753
disponeras så att	
till aktieägarna utdelas	0
i ny räkning överföres	58 331 753
	58 331 753

Koncernens resultaträkning

Tkr	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Nettoomsättning	2, 3	4 441 432	3 476 666
Aktiverat arbete för egen räkning		143 391	126 150
Övriga rörelseintäkter		3 165	0
		4 587 988	3 602 816
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-332 551	-321 552
Övriga externa kostnader	4, 14	-2 183 229	-1 778 803
Personalkostnader	5	-751 000	-664 934
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	28	-636 312	-563 999
Övriga rörelsekostnader		0	-3 653
		-3 903 092	-3 332 941
Rörelseresultat		684 896	269 875
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag		-1 321	-1 689
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2 396	2 535
Räntekostnader och liknande resultatposter	15	-589 781	-395 584
		-588 706	-394 738
Resultat efter finansiella poster		96 190	-124 863
Skatt på årets resultat	6	-131 319	-4 650
Årets resultat	7	-35 129	-129 513
Hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		-33 403	-126 207
Minoritetsintresse		- 1 726	- 3 306

Koncernens balansräkning

Tkr	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för datorprogram och liknande arbeten	8	59 939	64 513
		59 939	64 513
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	9, 28	4 939 000	3 965 492
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10	15 422 244	13 530 262
Inventarier, verktyg och installationer	11, 12	227 118	293 423
Pågående nyanläggningar	15	14 435 567	12 450 762
		35 023 929	30 239 939
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	18	13 340	14 661
Uppskjuten skattefordran	19	138 542	196 863
Andra långfristiga fordringar		188	188
		152 070	211 712
Summa anläggningstillgångar		35 235 938	30 516 164
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		49 409	50 530
		49 409	50 530
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		223 093	184 934
Fordringar hos koncernföretag		175 683	144 197
Aktuella skattefordringar		47	393
Övriga fordringar		143 238	171 600
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	723 691	519 646
		1 265 752	1 020 769
Kassa och bank		104	100
		104	100
Summa omsättningstillgångar		1 315 265	1 071 400
SUMMA TILLGÅNGAR		36 551 203	31 587 564

Koncernens balansräkning

Tkr	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital (1.000 aktier)		100	100
Övrigt tillskjutet kapital		122 502	122 502
Annat eget kapital	28	336 578	462 785
Årets resultat	28	-33 402	-126 207
Summa eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		425 778	459 180
Minoritetsintresse			
Minoritetsintresse		8 373	10 099
Summa eget kapital		434 151	469 279
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	22	3 631	3 024
Avsättningar för uppskjuten skatt	22	143 424	75 586
Avsättning skadestånd	22	128 279	136 948
Övriga avsättningar	22, 28	71 947	72 000
		347 281	287 558
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder	23	15 871	10 763
Skulder till koncernföretag	24	118 098	79 710
Förutbetalda anläggningsbidrag och liknande poster	24	3 368 091	3 039 300
		3 502 060	3 129 773
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		765 508	755 386
Skulder till koncernföretag		30 840 266	26 349 573
Aktuella skatteskulder		2 142	7 143
Övriga kortfristiga skulder		28 487	26 487
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	631 308	562 365
		32 267 711	27 700 954
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		36 551 203	31 587 564

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital	S:a eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare	Minoritets- intresse	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2023	100	122 502	485 002	607 604	13 405	621 009
Kostnader hänförliga till tidigare år. Rättelse av fel, not 28			-19 140	-19 140		-19 140
Ingående balans efter rättelse av fel	100	122 502	465 862	588 464	13 405	601 869
Utdelning			-3 077	-3 077		-3 077
Årets resultat 2023			-126 207	-126 207	-3 306	-129 513
Utgående balans per 31 december 2023	100	122 502	336 578	459 180	10 099	469 279
	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital	S:a eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare	Minoritets- intresse	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2024	100	122 502	336 578	459 180	10 099	469 279
Årets resultat 2024			-33 402	-33 402	-1 726	-35 128
Utgående balans per 31 december 2024	100	122 502	303 176	425 778	8 373	434 151

Aktiekapital: 1 000 aktier à kvotvärde
100 tkr

Koncernens kassaflödesanalys

Tkr	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		96 191	-122 753
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	26	546 114	456 501
Betald skatt		-9 815	16 207
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		632 490	349 955
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		1 121	-3 582
Förändring av kortfristiga fordringar		-245 325	-69 655
Förändring av kortfristiga skulder		139 698	69 803
Kassaflöde från den löpande verksamheten		527 984	346 522
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-34 277	-31 950
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-5 383 396	-4 444 113
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		3 387	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		0	-13 300
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5 414 286	-4 489 363
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		0	-3 077
Finansiering ledningsflyttar och anl.avgifter		483 659	251 599
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		483 659	248 522
Årets kassaflöde		-4 402 643	-3 894 319
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början	27	-26 196 447	-22 302 128
Likvida medel vid årets slut		-30 599 090	-26 196 447

Moderbolagets resultaträkning

Tkr	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	16, 17	0	3 016
Ränteintäkter		-255	258
Räntekostnader till koncernföretag		-1 755	-1 386
Räntekostnader, övriga		-375	375
		-2 385	2 263
Resultat efter finansiella poster		-2 385	2 263
Resultat före skatt		-2 385	2 263
Skatt på årets resultat	6	-13 200	13 200
Årets resultat		-15 585	15 463

Moderbolagets balansräkning

Tkr	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	16, 17	182 502	182 502
Uppskjuten skattefordran	19	70	70
		182 572	182 572
Summa anläggningstillgångar		182 572	182 572
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga kortfristiga fordringar		11	13 844
		11	13 844
<i>Kassa och bank</i>		104	100
Summa omsättningstillgångar		115	13 944
SUMMA TILLGÅNGAR		182 687	196 516

Moderbolagets balansräkning

Tkr	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	21	100	100
		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		73 917	58 454
Årets resultat		-15 585	15 463
		58 332	73 917
Summa eget kapital		58 432	74 017
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		124 255	122 499
Summa kortfristiga skulder		124 255	122 499
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		182 687	196 516

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2023	100	60 563	907	61 570
Disposition av föregående års resultat		907	-907	0
Årets resultat 2023			15 463	15 463
Utdelning		-3 016		-3 016
Utgående balans per 31 december 2023	100	58 454	15 463	74 017

	Aktie- kapital	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2024	100	58 454	15 463	74 017
Disposition av föregående års resultat		15 463	-15 463	0
Årets resultat 2024			-15 585	-15 585
Utgående balans per 31 december 2024	100	73 917	-15 585	58 432

Aktiekapital: 1 000 aktier à kvotvärde 100 kr.

Moderbolagets kassaflödesanalys

Tkr

Not

2024-01-01
-2024-12-31**2023-01-01**
-2023-12-31**Den löpande verksamheten**

Resultat efter finansiella poster

-2 385

2 263

Betald skatt

-13 200

13 200

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital**-15 585****15 463****Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet**

Förändring av kortfristiga fordringar

13 833

-13 834

Förändring av kortfristiga skulder

1 756

-28 613

Kassaflöde från den löpande verksamheten**4****-26 984****Finansieringsverksamheten**

Utbetald utdelning

0

-3 016

Återbetalat aktieägartillskott

0

30 000

Kassaflöde från finansieringsverksamheten**0****26 984****Årets kassaflöde****4****0****Likvida medel vid årets början**

Likvida medel vid årets början

100

100

Likvida medel vid årets slut**104****100**

Noter

Tkr

Not 1 Allmänna upplysningar och redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Stockholm Vatten och Avfall AB med organisationsnummer 556969-3111 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Företaget och dess dotterföretag ("koncernens") verksamhet omfattar främst vatten och avloppstjänster i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster och avfallshantering i enlighet med bland annat Miljöbalken.

Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr. 556415-1727, med säte i Stockholm.

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3").

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Stockholm Vatten och Avfall AB och de företag över vilka moderföretaget direkt eller indirekt har bestämmande inflytande (dotterföretag). Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett annat företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen av om ett bestämmande inflytande föreligger, ska hänsyn tas till innehav av finansiella instrument som är potentiellt röstberättigade och som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras till röstberättigade eget kapitalinstrument. Hänsyn ska också tas till om företaget genom agent har möjlighet att styra verksamheten. Bestämmande inflytande föreligger i normalfallet då moderföretaget direkt eller indirekt innehar aktier som representerar mer än 50 procent av rösterna.

Ett dotterföretags intäkter och kostnader tas in i koncernredovisningen från och med tidpunkten för förvärvet till och med den tidpunkt då moderföretaget inte längre har ett bestämmande inflytande över dotterföretaget.

Redovisningsprinciperna för dotterföretag överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper. Alla koncerninterna transaktioner, mellanhavanden samt orealiserade vinster och förluster hänförliga till koncerninterna transaktioner har eliminerats vid upprättandet av koncernredovisningen.

Minoritetsintresse

Koncernens resultat och komponenter i eget kapital är hänförligt till moderföretagets ägare och minoritetsintresse. Minoritetsintressen redovisas separat inom eget kapital i koncernbalansräkningen och i direkt anslutning till posten Årets resultat i koncernresultaträkningen. Om koncernmässigt eget kapital avseende dotterföretaget är negativt, redovisas minoritetsintresset i dotterföretaget som en fordran på minoriteten, en negativ post inom eget kapital, endast om minoriteten har en bindande förpliktelse att täcka kapitalunderskottet och har förmåga att fullgöra förpliktelsen.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Koncernens intäkter består i huvudsak av taxeintäkter avseende vatten, avlopp och avfall. Prissättning för försäljning av företagets produkter och tjänster som regleras i lagen om allmänna vattentjänster respektive Miljöbalken 27 kap. §5. sker med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal.

Koncernen som leasetagare

Tillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgångar i koncernens balansräkning till verkligt värde vid leasingperiodens början eller till nuvärdet av minimileasingavgifterna om detta är lägre. Den skuld som leasetagaren har gentemot leasegivaren redovisas i balansräkningen under rubrikerna Övriga långfristiga skulder respektive Övriga kortfristiga skulder. Leasingbetalningarna fördelas mellan ränta och amortering av skulden. Räntan fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Räntekostnader redovisas direkt i resultaträkningen om de inte är direkt hänförliga till anskaffning av en tillgång som med nödvändighet tar betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning, och aktiveringsprincipen tillämpas.

Leasingavgifter vid operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar användarens ekonomiska nytta över tiden.

Låneutgifter

Låneutgifter avseende lånat kapital som kan hänföras till inköp, konstruktion eller produktion av en tillgång redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer. Tidigare fastslog Stockholms stads regelverk att denna typ av låneutgifter skulle inkluderas i anskaffningsvärdet i stora projekt över 10 miljarder kronor. Ränta har därför aktiverats i det största investeringsprojektet, Stockholms framtida avloppsrening. Den regeln är nu ändrad och ränta ska numera inte aktiveras i investeringsprojekt varför ränta inte aktiverats i något annat investeringsprojekt.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar koncernen fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Vid förmånsbestämda pensionsplaner står företaget i allt väsentligt riskerna för att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat och att avkastningen på relaterade tillgångar kommer att avvika från förväntningarna. Företaget redovisar förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med K3:s förenklingsregler. De förmånsbestämda planer som finns innebär att pensionspremier betalas till SPP (tidigare till St Erik Livförsäkring). Dessa redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Koncernens aktuella skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den så kallade balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Uppskjutna skatteskulder och skattefordringar redovisas inte om den temporära skillnaden är hänförlig till goodwill.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för skattepliktiga temporära skillnader hänförliga till investeringar i dotterföretag, utom i de fall koncernen kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte är uppenbart att den temporära skillnaden kommer att återföras inom en överskådlig framtid.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas då de hänför sig till inkomstskatt som debiteras av samma myndighet och då koncernen har för avsikt att reglera skatten med ett nettobelopp.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Anskaffning genom separata förvärv

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåtriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas samt uppskattade utgifter för nedmontering och bortforsling av tillgången och återställande av plats där den finns. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla koncernen och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nyttjandeperioder

Anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas i koncernen till:

Immateriella tillgångar

Balanserade utgifter för datorprogram och liknande arbeten	5-10 år
--	---------

Byggnader, mark och markanläggningar

Bergrum	100 år
Tunnel	100 år
Stomme/grund/konstruktion	50-100 år
Reservoarer	40-50 år
Övriga byggnadskomponenter	20-50 år
Övriga markanläggningar	20-40 år

Maskiner och andra tekniska anläggningar

Huvudvattenledningar	100 år
Övriga vatten- och avloppsledningar	50 år
Bassäng	70-100 år
Ventilation, el styr och regler	10-30 år
Pumpar	15-25 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10-30 år

Inventarier, verktyg och installationer

Inventarier	5-10 år
Fordon	3-10 år

Nyttjandeperioden för mark är obegränsad och därför skrivs mark inte av.

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar exklusive goodwill

Vid varje balansdag analyserar koncernen de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknar koncernen återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som koncernen beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har koncernen använt budget för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning ska omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör koncernen en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Andelar i intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Utdelning från andelar i intresseföretag redovisas som intäkt i resultaträkningen. Resultat från andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Det beräknas på resultat efter skatt justerat med bokslutsdispositioner.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas genom tillämpning av först-in-först-ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärde är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade kostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen.

I anskaffningsvärdet ingår utgifter för inköp, tillverkning samt andra utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick. I anskaffningsvärdet för en egentillverkad tillgång ingår, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Där en del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av en tredje part, ska gottgörelsen särredovisas som en tillgång i koncernbalansräkningen när det är så gott som säkert att den kommer att erhållas om företaget reglerar förpliktelsen och beloppet kan beräknas tillförlitligt.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas då de oundvikliga utgifterna för att uppfylla kontraktet överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Skulder i utländsk valuta på balansdagen räknas om till balansdagens kurs.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar koncernens förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Redovisningsprinciper för moderföretaget

Stockholm Vatten och Avfall AB tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning* ("K3").

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

**Not 2 Nettoomsättningens fördelning (Tkr)
Koncernen**

	2024	2023
Nettoomsättningen per verksamhetsgren		
Vatten- och avloppsavgifter	2 660 968	2 131 348
Anläggningsavgifter och liknande poster	113 259	97 041
Taxeintäkter avfallsverksamheten	1 118 640	933 990
Övriga intäkter	548 565	314 287
	4 441 432	3 476 666

**Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag
Koncernen**

	2024	2023
Inköp	4,20 %	3,58 %
Försäljning	13,49 %	14,25 %

**Not 4 Upplysning om ersättning till revisorn
Koncernen**

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

	2024	2023
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	1 170	1 087
Skatterådgivning	393	71
Övriga tjänster	392	82
	1 955	1 240

**Not 5 Anställda och personalkostnader
Koncernen**

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	292	275
Män	508	473
	800	748
Löner och andra ersättningar (Tkr)		
Styrelse och verkställande direktör	2 969	2 908
Övriga anställda	488 688	431 253
	491 657	434 161
Sociala kostnader (Tkr)		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	1 221	1 031
Pensionskostnader för övriga anställda	59 867	49 551
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	168 278	147 886
	229 366	198 468
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	721 023	632 629
Pensionsförpliktelser (Tkr)		
Nuvarande styrelse och verkställande direktör	826	0
Tidigare styrelse och verkställande direktör	2 804	3 024
	3 630	3 024

Inga tantiem eller liknande ersättningar har betalats till VD och styrelsen. I beloppet för sociala avgifter ingår löneskatt på pensioner med 14 727 (12 135) tkr.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	66,7 %	55,6 %
Andel män i styrelsen	33,3 %	44,4 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	60 %	75 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	40 %	25 %

Antal medlemmar i styrelsen är 9 (9) st, varav 6 (5) är kvinnor

Antal övriga ledande befattningshavare är 10 (8) st, varav 6 (6) är kvinnor.

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 24 månadslöner med avdrag för den lön som utbetalas under uppsägningstiden.

Moderbolaget

Bolaget har inte haft några anställda och några löner har ej utbetalats.

Könsfördelningen bland ledande befattningshavare är samma som koncernen.

Not 6 Skatt på årets resultat**Koncernen**

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	0	-7 143
Aktuell skatt tidigare år	-5 160	1 159
Uppskjuten skatt	-126 159	1 334
Summa	-131 319	-4 650

Avstämning av årets skattekostnad

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		96 191		-122 753
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	-19 815	20,60	25 287
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-3 245		-5 758
Skatteeffekt av ej avdragsgilla räntor		-79 235		-58 691
Övriga skatteeffekter av resultatmässiga koncernjusteringar		-230		-977
Justering av uppskjuten skatt		-25 902		-60 286
Aktuell skatt tidigare perioder		-5 160		14 360
Skatteeffekt av ej skattepliktig intäkt		2 268		725
Uppskjuten skatt hänförlig till restvärdesavskrivning		0		49 414
Utnyttjade, ej tidigare redovisade underskottsavdrag		0		36
Skatteeffekt av kostnader som är avdragsgilla men som ej ingår i resultatet		0		31 241
		-131 319		-4 650

Moderbolaget

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt tidigare år	-13 200	13 200
Summa	-13 200	13 200

Avstämning av årets skattekostnad

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		-2 385		2 263
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	491	20,60	-466
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader		-77		-208
Skatteeffekt ej skattepliktiga intäkter		-53		675
Aktuell skatt tidigare år		-13 200		13 200
Skatteeffekt, ej avdragsgilla räntor		-361		0
		-13 200		13 200

**Not 7 Fördelning av årets resultat
Koncernen**

Årets resultat är hänförligt till:

	2024	2023
Moderföretagets aktieägare	-33 402	-126 208
Minoritetsintresse	-1 726	-3 306
	-35 128	-129 514

**Not 8 Balanserade utgifter för datorprogram och liknande
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	284 822	286 556
Omklassificeringar	6 965	940
Försäljningar/utrangeringar	-1 310	-2 674
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	290 477	284 822
Ingående avskrivningar	-209 689	-194 603
Försäljningar/utrangeringar	1 094	2 673
Årets avskrivningar enligt plan	-11 323	-17 759
Utgående ackumulerade avskrivningar	-219 918	-209 689
Ingående nedskrivningar	-10 620	-10 620
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 620	-10 620
Utgående planenligt restvärde	59 939	64 513

**Not 9 Byggnader, mark och markanläggningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 632 945	2 825 329
Omklassificeringar	1 063 416	1 807 990
Försäljningar/utrangeringar	-25 392	-374
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 671 023	4 632 945
Ingående avskrivningar enligt plan	-662 346	-603 328
Försäljningar/utrangeringar	24 414	230
Årets avskrivningar enligt plan	-88 984	-59 248
Utgående ackumulerade avskrivningar	-726 916	-662 346
Ingående nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående redovisat värde	4 939 000	3 965 492

Justering av IB 2023 är gjord enligt not 28 Rättelse av fel

**Not 10 Maskiner och andra tekniska anläggningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	19 216 087	16 853 153
Omklassificeringar	2 489 709	2 379 351
Rättelse avskrivningar som bokförts på tillgångskonto	49 892	0
Försäljningar/utrangeringar	-19 178	-16 417
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 736 510	19 216 087
Ingående avskrivningar enligt plan	-5 685 825	-5 214 748
Försäljningar/utrangeringar	17 833	9 232
Omklassificeringar	-119 562	-43 629
Rättelse avskrivningar som bokförts på tillgångskonto	-49 892	0
Årets avskrivning enligt plan	-476 079	-436 649
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 313 525	-5 685 794
Årets nedskrivningar	-741	-31
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-741	-31
Utgående redovisat värde	15 422 244	13 530 262

Under 2024 har korrigerings skett av avskrivningar som bokförts på tillgångskonto istället för avskrivningskonto. Felet berodde på ett uppsättningsfel i ekonomisystemet. Utgående bokfört värde är detsamma.

**Not 11 Inventarier, verktyg och installationer
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 271 172	1 236 549
Omklassificeringar	-205 854	43 015
Försäljningar/utrangeringar	-60 539	-8 392
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 004 779	1 271 172
Ingående avskrivningar enligt plan	-977 749	-929 458
Försäljningar/utrangeringar	60 410	8 367
Omklassificeringar	199 504	0
Årets avskrivningar enligt plan	-59 826	-56 658
Utgående ackumulerade avskrivningar	-777 661	-977 749
Utgående redovisat värde	227 118	293 423

I beloppet för omklassificeringar år 2024 ingår även omklassificeringar av anläggningar från gruppen inventarier, verktyg och installationer till gruppen maskiner och andra tekniska anläggningar med drygt 282 mnkr i tillgångsvärde och 199 mnkr i avskrivningsvärde.

**Not 12 Leasade inventarier
Koncernen**

I not 11, inventarier, verktyg och installationer ingår leasingobjekt som innehas enligt finansiella leasingavtal med följande redovisade värden:

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	59 489	56 085
Årets anskaffningar	8 248	4 904
Restvärde utlösta bilar	-174	-1 500
Korrigerig inköp från tidigare år	95	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	67 658	59 489
Ingående avskrivningar	-49 149	-45 297
Årets avskrivningar enligt plan	-3 383	-3 852
Korrigerig avskrivningar från tidigare år	156	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 376	-49 149
Utgående redovisat värde	15 282	10 340

Avskrivning av finansiella leasingavtal sker över leasingperioden, normalt fem år. För mer upplysningar avseende leasingavtal, se not 13, Leasingavtal.

Not 13 Leasingavtal Koncernen

Finansiella leasingavtal - leasetagare

Koncernen har ingått finansiella leasingavtal avseende leasing av fordon. Leasingavtalen är ej uppsägningsbara och leasingperioderna är 5 år. Årets kostnadsförda avgifter uppgår i koncernen till 3 716 (4 046) tkr och i moderföretaget till 0 (0) Tkr. Vid leasingperiodens slut har koncernen möjlighet att förvärva de leasade tillgångarna enligt de villkor som framkommer i leasingavtalen. Det finns inga restriktioner i de gällande avtalen, dock kan tillgångarna inte vidareuthyras under leasingperioden. Nedan tydliggörs förfallotidpunkterna för den finansiella leasingavgiften:

	2024-12-31	2023-12-31
Inom ett år	4 036	2 935
Senare än ett år men inom fem år	12 495	8 036
	16 531	10 971
 Lösenpris	 4 943	 4 860

Upplysningar om redovisade värden avseende materiella anläggningstillgångar vilka innehas genom finansiella leasingavtal finns i not 12.

Not 14 Operationell leasing Koncernen

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal uppgår till 112 608 (97 096) tkr. Leasingavtalen utgörs främst av hyres- och arrendeavtal för kontor, anläggningar och mark, hyra av datorer, telefoner och TV-skärmar samt utrustning till återvinningscentraler.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2024	2023
Inom ett år	96 732	90 817
Senare än ett år men inom fem år	171 340	102 039
Senare än fem år	18 792	29 314
	286 864	222 170

Avtal, t ex ramavtal, där bolaget inte förbinder sig att leasa något finns med i årets kostnad men inte framtida kostnader. I de avtal där uppsägningstid finns specificerat har kostnaden beräknats utifrån en uppsägning av avtalet per den sista december 2024, i övriga fall till avtalets slut. Framtida kostnader har bedömts utifrån antaganden om indexuppräknings.

**Not 15 Pågående nyanläggningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående redovisat värde	12 450 762	12 145 176
Inköp	5 398 546	4 524 195
Omklassificeringar	-3 425 851	-4 175 807
Förändring förskott avseende förutbetalda anläggningstillgångar	12 110	-42 802
	14 435 567	12 450 762

I pågående nyanläggningar ingår aktiverad byggränta i raden inköp. Under 2024 aktiverades ränta med 200 163 (143 566) tkr.

**Not 16 Värde av andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	182 502	212 502
Återbetalda aktieägartillskott	0	-30 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	182 502	182 502
Utgående redovisat värde	182 502	182 502

**Not 17 Andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Stockholm Vatten AB	98%	98%	980	182 402
Stockholm Avfall AB	100%	100%	1 000	100
				182 502
	Org.nr	Säte		
Stockholm Vatten AB	556210-6855	Stockholm		
Stockholm Avfall AB	556969-3087	Stockholm		

Not 18 Andelar i intresseföretag

Under 2023 betalade Stockholm Vatten AB ett aktieägartillskott på 13,3 mnkr till SYVAB.

Koncernen

Namn	Kapital- andel	Antal andelar	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
SYVAB	33%	40	13 340	14 661
	Org.nr	Säte	Res.andel 2024	Res.andel 2023
SYVAB	556050-5728	Stockholm	-1 321	-1 689

Not 19 Uppskjuten skattefordran**Koncernen**

Den uppskjutna skattefordran avser outnyttjade underskottsavdrag.

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående värde vid årets början	196 863	148 443
Årets förändring	-53 517	48 420
Justering tidigare år	-4 804	0
Utgående värde vid årets slut	138 542	196 863

Uppskjutna skattefordringar värderas till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Koncernen har outnyttjade underskottsavdrag uppgående till 672 533 (959 163) Tkr.

Moderbolaget

Den uppskjutna skattefordran avser outnyttjade underskottsavdrag.

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående värde vid årets början	70	70
Årets förändring	0	0
Utgående värde vid årets slut	70	70

Moderbolaget har outnyttjade underskottsavdrag uppgående till 339 (339) Tkr.

**Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna VA-avgifter samt VA-intäkter grannkommuner	348 757	274 591
Upplupna intäkter för rågas och el	5 821	6 126
Förutbetalda behandlingsavgifter	37 688	32 280
Upplupna avfallsintäkter	202 745	172 253
Upplupna bidrag förpackningsinsamlingen	83 425	0
Övriga poster	45 255	34 396
	723 691	519 646

**Not 21 Antal aktier och kvotvärde
Moderbolaget**

	Antal aktier	Kvot- värde
Aktiekapital	1 000	100
	1 000	

**Not 22 Avsättningar
Koncernen**

	2024-12-31				
	Avsättning för pension	Avsättning uppskjuten skatt	Avsättning Skade- stånd	Övriga avsättningar	Summa
Vid årets början	3 024	75 586	136 948	72 000	215 558
Årets avsättningar	757	68 096	3 811	0	144 611
Belopp som tagits i anspråk	-150	-258	-12 480	-53	-12 888
	3 631	143 424	128 279	71 947	347 281

	2023-12-31				
	Avsättning för pension	Avsättning uppskjuten skatt	Avsättning Skade- stånd	Övriga avsättningar	Summa
Vid årets början	2 325	15 300	156 822	72 000	246 447
Årets avsättningar	830	60 286	-13 407	0	47 709
Belopp som tagits i anspråk	-131	0	-6 467	0	-6 598
	3 024	75 586	136 948	72 000	287 558

Avsättning för pension avser premiebestämd chefs pension. Avsättning för uppskjuten skatteskuld avser dels skillnader mellan planmässiga och skattemässiga avskrivningar, dels aktiverad ränta pågående projekt. Avsättning för skadestånd gäller bl a ersättningar för översvämningar av källare vid skyfall. Övriga avsättningar avser avsättning framtida avvecklings- och rivningskostnader för återvinningscentraler. IB 2023 för övriga avsättningar är justerad enligt not 28, rättelse av fel.

Not 23 Långfristiga skulder Koncernen

Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen:

	2024-12-31	2023-12-31
Finansiell leasingskuld	15 534	10 435
Övriga långfristiga skulder	337	328
	15 871	10 763

Koncernens utnyttjade checkkredit uppgår till 30 599 193 (26 196 547) Tkr och ingår i posten skulder till koncernföretag. Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 32 000 000 (27 000 000) Tkr.

Moderföretagets utnyttjade checkkredit uppgår till 0 (0) Tkr. Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 0 (0) Tkr.

Not 24 Förutbetalda anläggningsbidrag Koncernen

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående värde	3 213 870	3 075 442
Tillkommande belopp	472 842	252 702
Upplöst belopp (intäktsfört)	-93 729	-91 812
Korrigerade belopp	0	-22 462
Utgående värde	3 592 983	3 213 870

Kortfristig del: 103 674 (93 185) tkr. Denna del ingår i upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Långfristig del: 3 486 189 (3 119 010) tkr varav 118 098 tkr avser skulder till koncernföretag.

Förutbetalda anläggningsbidrag från koncern: 3 120 (1 674) tkr. Denna del ingår i kortfristiga fordringar och skulder till koncernen.

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter Koncernen

	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda anläggningsavgifter och liknande	103 674	93 185
Upplupna semesterlöner	35 348	32 558
Upplupna entreprenadkostnader	69 632	63 705
Upplupen reserv investeringsfakturor	271 678	307 948
Upplupna pensionskostnader	25 077	0
Upplupna lämnade bidrag förpackningsinsamling	58 549	0
Övriga poster	67 350	64 969
	631 308	562 365

Upplupna skadestånd som tidigare klassats som upplupen kostnad har omklassificerats till avsättning.

**Not 26 Kassaflöde
Koncernen**

Specifikation över justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	636 312	561 889
Förändring avsättningar	2 457	699
Realisationsresultat, avyttring av anl.tillgångar	-3 012	-1 383
Förändring semesterlöneskuld	2 790	4 029
Andel i intressebolags resultat	1 321	1 689
Periodisering intäkter ledningsflytt och anl.avgift	-93 754	-110 422
	546 114	456 501

**Not 27 Likvida medel
Koncernen**

De likvida medlen ingår i Stockholms stads koncernkonto och klassificeras i balansräkningen som kortfristig skuld till koncernföretag.

**Not 28 Rättelse av fel
Koncernen**

En rättelse för avsättningar har gjorts gällande förpliktelse av avvecklings- och rivningskostnader för återvinningscentraler (ÅVC). Detta redovisades inte vid övertagandet av ÅVC-verksamheten. Rättelsen har påverkat avskrivningskostnader och årets resultat i resultaträkningen samt anläggningstillgångar, avsättningar och eget kapital i balansräkningen.

Rättelse för varje påverkad post i jämförelseårets resultat- och balansräkning:

Resultaträkning	2023	Justering	2023 efter justering
Avskrivning materiella anläggningstillgångar	-561 889	-2 110	-563 999
Rörelseresultat	271 985	-2 110	269 875
Resultat efter finansiella poster	-122 753	-2 110	-124 863
Årets resultat	-127 403	-2 110	-129 513

Balansräkning	IB 2023	Justering	IB 2023 efter justering
Anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	2 753 329	72 000	2 825 329
Ackumulerade avskrivningar	-582 131	-21 250	-603 381
Summa anläggningstillgångar	30 465 414	50 750	30 516 164
Eget kapital			
Annat eget kapital	485 002	-19 140	465 862
Summa eget kapital	621 009	-19 140	601 869
Avsättningar			
Övriga avsättningar	0	72 000	72 000
Summa avsättningar	174 447	72 000	246 447

Not 29 Disposition av vinst eller förlust Moderbolaget

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 58 331 753 (73 916 520) disponeras enligt följande:

	2024-12-31	2023-12-31
Utdelas till aktieägarna	0	0
Balanseras i ny räkning	58 331 753	73 916 520
	58 331 753	73 916 520

Not 30 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser Moderbolaget

Bolaget har inga ställda säkerheter eller ansvarsförbindelser.

Not 31 Koncernuppgifter

Moderbolaget

Moderföretaget i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr 556415-1727, med säte i Stockholm.

Not 32 Väsentliga händelser efter balansdagen*Koncernen*

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets slut.

Stockholm,

Gabrielle Gjerswold
Styrelsens ordförande

Anna Cederschiöld

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Gunnar Söderholm

Eli Rätväg

Deniz Butros

Bertil Timan

Sara Svanström

Rose-Marie Rooth

Marcus Wangel

Min revisionsberättelse har lämnats

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Hållbarhetsindikatorer

Anmärkningsvärda utfall på indikatorerna kommenteras i avsnitten ”Utfallsrapport för 2024” för respektive hållbarhetsområde. Trendpilarna visar om utvecklingen är uppåtgående, nedåtgående eller i princip oförändrad under tre år. Grön pil innebär att utvecklingen bedöms som positiv, röd negativ och grå neutral eller tvetydig.

Rent vatten

Antal fall med avvikelser på dricksvattenkvalitet (GRI 416-2)

Antal dricksvattenprov vid schemalagda provtagningar ⁶	Trend	2024	2023	2022
Antal dricksvattenprov med onormal förändring ⁷	-	2	2	-
Antal dricksvattenprov som inte uppfyller kemiskt gällande gränsvärdeskrav	-	0	1	-
Antal dricksvattenprov som inte uppfyller mikrobiologiskt gällande gränsvärdeskrav	-	1	1	-
Antal dricksvattenprov som uppfyller gällande gränsvärdeskrav samt ingen onormal förändring	-	1206	1078	-

Utsläpp till vatten per kvalitet och recipient (GRI 303-4)⁸

Utsläpp till recipient (Mm ³)	Trend	2024	2023	2022
Total volym utsläpp av renat ⁹ avloppsvatten till Saltsjön (Östersjön)	↑	152	161	151
Utsläpp av orenat eller delvis renat avloppsvatten ¹⁰ från reningsverk till Saltsjön	↑	4,8	5,1	1,8
Bräddat från avloppsledningsnätet och avloppspumpstationer till Mälaren, Saltsjön och småsjöar ¹¹	↑	0,8	1,0	0,6

Kvalitet på utgående vatten från reningsverken till Saltsjön (mg/l)	Trend	Villkor	2024	2023 ¹²	2022
Biokemisk syreförbrukning (BOD7, årsmedelvärde)	↑	8	5,9	5,8	3,0
Totalfosfor (Tot-P, årsmedelvärde)	↑	0,3	0,24	0,25	0,21
Totalkväve (Tot-N, årsmedelvärde)	→	10	8,4	8,9	8,4
Ammoniumkväve (NH4-N, medelvärde juli-oktober)	↑	-	2,1	1,5	1,6

⁶ Ny utformning av indikatorer 2023 till följd av nya dricksvattenföreskrifter LIVSFS 2022:12. Därav saknas värden och trenduppföljning för 2022. Redovisade resultat avser avvikande resultat som kunnat bekräftas med uppföljande prov

⁷ Avser odlingsbara mikroorganismer med minst 100 cfu/ml och/eller långsamväxande bakterier med minst 550 cfu/ml.

⁸ Preliminära siffror för 2024 som ännu ej kvalitetsgranskas vid denna rapportens publicering.

⁹ Flöden baserade på ett veckoanpassat år. Reningen består i för- och simultanfällning med järnsulfat, biologisk kväverening i aktivt slamsteg samt efterpolering i sandfilter. Delvis rening med hjälp av membranteknik (MBR).

¹⁰ Volymen och dess föroreningsinnehåll beaktas vid beräkning av kvalitet på utgående vatten. Dessa utsläpp förekommer vid kraftig nederbörd och driftproblem i reningsverken.

¹¹ 2024 års beräkning är inte helt kvalitetsgranskad vid denna rapportens publicering.

¹² Korrigerade utfall för 2023, efter slutgiltiga resultat som presenterats i miljörapport för 2023.

Cirkulär verksamhet

Total vikt av använt material (GRI 301-1)

Insamlat material/avfall från kunder (ton) ¹³	Trend	2023	2022	2021
Restavfall, energiutvinning	↓	172 560	184 950	187 550
Restavfall, deponering	→	0	0	0
Matavfall, biologisk behandling	↑	34 200	29 550	25 780
Återbruk	↓	1 780	1 840	1 860
Textil för återanvändning	↓	1 010	1 080	1 130
Grovavfall, materialåtervinning	↓	16 400	18 150	21 460
Grovavfall, energiutvinning	↑	55 310	54 040	54 670
Grovavfall, deponering	↓	4 440	5 760	5 630
Trädgårdsavfall, biologisk behandling	↑	7 170	6 930	6 070
Trädgårdsavfall, energiutvinning	↑	6 070	4 190	4 390
Farligt avfall	↓	3 320	3 030	4 190
Elavfall inklusive batterier	↓	5 550	5 600	5 810
Slam och latrin	↑	2 430	2 060	1 720
Fettavskiljarlam	↑	51 340	52 730	50 560

Insamlat material per invånare (kg) ¹⁴	Trend	2023	2022	2021
Restavfall	↓	174	190	192
Grovavfall	↓	90	90	94
Matavfall	↑	35	30	26
Farligt avfall och elavfall	↓	9	9	10
Förpackningar	↓	62	70	69
Totalt	↓	370	389	391

Återbruk, återvinning, matavfallsinsamling	Trend	Mål 2024	2024	2023	2022
Restavfall som går till förbränning per invånare (kg) d v s inte återvinns eller återbrukas	↓ ¹⁵	185	179	186	-
Andel insamlat matavfall till biologisk behandling av uppskattad uppkommen mängd	↑ ¹⁶	75%	49%	42%	31%

¹³ Vid publiceringen av denna rapport har vi ännu inte fått 2024 års siffror. Därför redovisas siffrorna fram till 2023.

¹⁴ Vid publiceringen av denna rapport har vi ännu inte fått 2024 års siffror. Därför redovisas siffrorna fram till 2023.

¹⁵ Restavfallet minskar och klarar målet för 2024.

¹⁶ Matavfallsinsamlingen ökar, men ligger långt ifrån målet.

Förbrukning av processkemikalier (ton)	Trend	2024	2023	2022
<i>Vattenproduktion</i>				
Aluminiumsulfat	↑	7 610 ¹⁷	6 360	7 200
Kalk	↑	2 400	2 150	2 220
Natriumsilikat	↑	96	100	89
Ammoniumsulfat	↓	58	61	61
Vakuumsalt	↑	60	54	54
Natriumhypoklorit ¹⁸	↓	330	313	336
Natronlut	-	150 ¹⁹	36	-
<i>Avloppsrening</i>				
Järnsulfat (Heptahydrat)	↑	10 280	10 100	8 830
Järnklorid (PIX 111)	↓	310	530	650
Polyaluminiumklorid (PAX XL60) ²⁰	↓	490	740	620
Metanol	→	300	285	300
Pulverpolymer	↓	270	280	310
Flytande polymer (anjonisk polyakrylamid)	↓	11	14	23
Natriumhypoklorit	↓	38	40	50
Citronsyra	-	-	72	87
Oxalsyra ²¹	-	167	29	-
Skumdämpare	↓	0,6	0,6	0,9

Genererat avfall i verksamheten (GRI 306-3)

Fraktion (ton)	Trend	2024	2023	2022
Mataavfall	→	1,5	1,6	1,5
Källsortering (kan materialåtervinnas) ²²	↓	53	39	124
Varav plastförpackningar	↓	6,2	7,8	8,5
Varav plaströr till behandlare som gör nya plastprodukter	↑	13,1	14,2	12,0
Brännbart (energiutvinning)	↓	96	122	103
Blandat	↑	106 ²³	46	34
Bygg- och rivningsavfall (Energiutvinning efter utsortering) ²⁴	→	0	9,8	0
Farligt avfall till behandling/återvinning	↓	11	13	12
Varav elektronik	↓	6,1 ²⁵	8,8	8,4
Totalt verksamhetsavfall bolag, ton	↓	268	232	277²⁶

¹⁷ Mer fällningskemikaliehar behövts 2024 på grund av dålig råvattenkvalitet, efter blöt höst förra året.

¹⁸ Korrigerade uppgifter för 2022-2023 då dessa var baserade på en annan koncentration för Lovö vattenverk.

¹⁹ Ökad slutjustering av pH med natronlut på grund av renovering av kalkberedare i kombination med sämre råvatten.

²⁰ Doseringen är till stor del väderberoende och kan variera från år till år.

²¹ Ersätter citronsyra i processen. Det krävs mer oxalsyra än citronsyra för samma resultat.

²² Minskningen de två senaste åren beror på att fraktionen metallskrot har minskat, då mer material avyttrats för återbruk.

²³ Fraktionen blandat har ökat samtidigt som brännbart har minskat något. Eftersortering sker av den blandade fraktionen.

²⁴ Under 2022 och 2024 har allt bygg och rivningsavfall hanterats av entreprenörer.

²⁵ Minskningen beror på att vi leasar mer elektronik än tidigare.

²⁶ Innehöll tillfälligt även trädgårdsavfall.

Interna restprodukter och processavfall (ton)	Trend	2024	2023	2022
Gallerrens från reningsverk som deponeras, återbrukas eller energiutvinns beroende på torrhalt	↓	2 010	1 880	2 050
Sand från reningsverk som deponeras eller återbrukas beroende på föroreningsgrad	↓	670	590	800
Schakt- och jordmassor som deponeras eller återanvänds beroende av föroreningsgrad	↓	25 600	24 220	32 200
Avloppsslam till förbränning	→	0	0	0
Totalt för deponi, energiutvinning och till viss del återanvändning	↓	28 280	26 690	35 050
Avloppsslam till återanvändning:	↑	76 300	77 200	72 900
Varav slam till markanvändning	↓	3 600	1 400	6 200
Varav slam till åkermark	↑	72 700	75 800	66 700
Schakt- och jordmassor som går direkt till återanvändning ²⁷	↓	3 700	3 200	8 400
Vattenverksmull från vattenverk	↑	19 900	17 000	13 300
Vattenverksmull till markanvändning	↓	0	6 000	2 300
Vattenverksmull till åkermark	↑	19 900	11 000	11 000
Totalt till direkt återanvändning	↑	99 900	97 400	94 600 ²⁸

Återanvänt avfall (GRI 306-4 ej fullständig)

Andel cirkulerat material	Trend	2024	2023	2022
Direkt återanvänt material (ton)	↑	99 900	97 400	93 300
Andel cirkulerade restprodukter från verksamheten – avloppsslam, vattenverksmull och direkt återanvända schaktmassor	↑	78%	78 %	73 %
Andel återvunnen fosfor från avloppsreningsverken till produktiv mark	↑	95%	98 %	93 %

Minskad klimatpåverkan

Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG) 305-1

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 1)	Trend	2024	2023	2022
Metanutsläpp från avloppsreningsprocessen ²⁹	↓	13 000	12 700	15 200
Lustgasutsläpp från avloppsreningsprocessen ³⁰	↓	14 800	16 100	18 000
Biogent koldioxidutsläpp från avloppsreningsprocessen ³¹	↑	32 000	28 800	31 000
Summa biogena läckage	↓	59 800	57 600	64 200

²⁷ Mindre mängd till följd av färre stora grävprojekt under 2023-2024.

²⁸ Korrigering av tidigare summering som var felaktig.

²⁹ Uppgifter för 2024 är en prognos då slutgiltigt utfall ännu inte finns tillgängligt. Utfall för 2023 är korrigerat.

³⁰ Uppgifter för 2024 är en prognos då slutgiltigt utfall ännu inte finns tillgängligt. Utfall för 2023 är korrigerat.

³¹ Uppgifter för 2024 är en prognos då slutgiltigt utfall ännu inte finns tillgängligt. Utfall för 2023 är korrigerat.

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 1)	Trend	2024	2023	2022
Utsläpp från bränsleförbrukning av ägda fordon	↓	110	120	160
Utsläpp från bränsleförbrukning av arbetsfordon vid ÅVC	↑	90 ³²	90 ³³	82
Olja ³⁴	↓	0	0	13
Rötgas till värme och metandestruktion	↓	300	590	600
Diesel, reservkraft	↑	160	160	140
Totalt	↓	660	960	995

Indirekta utsläpp av växthusgaser, tillförd energi (Scope 2 GHG) (GRI 305-2)

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 2)	Trend	2024	2023	2022
Fjärrvärme	↓	1 440	1 460	1 450
El ³⁵	↑	760	740	750
Stadsgas	↓	3	11	17
Fjärrkyla	↑	0,12	0,11	0,10
Totalt	↓	2 200	2 210	2 220

Jämförelse av koldioxidekvivalenter med andra elmixar (ton/GWh)	Ton CO ₂ ekv	Emissionsfaktor
Nordisk elmix ³⁶	6970	50,4
Inköpt el via Stockholms stads avtal ³⁷	760	5,5

Koldioxidekvivalenter per m3 renat vatten (scope 1 + 2) (kg CO ₂ /m3)	Trend	2024 ³⁸	2023 ³⁹	2022
Dricksvattenproduktion	-	n.a	0,064	0,0035
Avloppsrening	-	n.a	0,35	0,015
Ledningsnät ⁴⁰	-	n.a	0,014	-
Totalt	-	-	0,428	0,019

³² Utfallet för 2024 är tillgängligt först efter denna rapportens publicering. Därför uppskattas utfallet till 2023 års nivå.

³³ Utfallet för 2023 är korrigerat.

³⁴ De sista oljepannorna i bostäder fasades ut 2022.

³⁵ Utfallet är beräknat på marknadsbaserad emissionsfaktor, se grå tabell.

³⁶ Platsbaserad emissionsfaktor, femårsmedelvärde.

³⁷ Marknadsbaserad emissionsfaktor för 100 procent grön el, denna emissionsfaktor har använts i beräkningarna.

³⁸ Utfallet för 2024 är tillgängligt först efter denna rapportens publicering.

³⁹ Beräknat med Svenskt Vattens klimatberäkningsverktyg och är utsläpp i scope 1 och 2, samt väsentliga scope 3 identifierade genom verktyget. Gäller klimatpåverkan från drift.

⁴⁰ Ledningsnät inkluderar drift av pumpstationer och reservoarer och har brutits ut från och med 2023.

Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG) (GRI 305-3, ej fullständig)⁴¹

Koldioxidekvivalenter (ton)	2024 ⁴²	2023	2022	Referens
Bygg inom Stockholms framtida avloppsrening	n.a	2 600	4 100	Beräkning från miljöredovisning
Processkemikalier Avloppsrening	6 200	4 800	4 800	VA-verktyg koldioxidberäkning
Varav metanol av fossilt ursprung	230	390	220	VA-verktyg koldioxidberäkning
Processkemikalier Vattenproduktion	5 060	3 200	5 300	Va-verktyg koldioxidberäkning
Insatsvaror, gjutjärmsgods	n.a	17	17	Mängder från varukatalogen
Transporter till ÅVC	n.a	550	750	Klimatberäkning Återbruk från ÅVC
Bränsle entreprenader egen regi-arbeten	510	520	600	Statistik från entreprenörer
IT-hantering	640	640	640	Antaganden och beräkningar från rapport
Värme och el för hyresgäster	0	0 ⁴³	13	Statistik från uppföljning oljeförbrukning
Uppgradering till fordonsgas	n.a	1 550	1 690	VA beräkningsverktyg
Tjänsteresor flyg	9	9,9	3,2	Statistik från anlitad resebyrå
Tjänsteresor tåg	0,65	0,64	0,24	Statistik från anlitad resebyrå
Transporter från återvinningscentraler	n.a	27	11	Klimatberäkning Återbruk ÅVC
Transporter internt avfall	n.a	1,2	1,2	Bygger på schablon
Transporter vattenverksmull	n.a	57	26	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter slam	n.a	170	510	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter rens och sand	n.a	7	7	Statistik transporter och uppskattade km
(NY) Transporter Massor Projekt	n.a	500	-	Uppskattat värde utifrån IVL rapport
(Ny)Hantering bergmassor SFA	n.a	520	-	Uppskattat värde utifrån IVL rapport
(Ny) Hantering massor projekt	n.a	58	-	Uppskattat värde utifrån IVL rapport
(Ny) Insamlade fraktioner hushållsavfall och matavfallstransporter	n.a	340	450	Från bränslestatistik från leverantörer

Organisationens energianvändning (GRI 302-1)

Bränsleförbrukning icke förnybara källor (MWh)	Trend	2024	2023	2022
Olja		0	0	46
Bensin		130	130	73
Diesel		630	670	450
Stadsgas ⁴⁴		20	70	110
Gasol ⁴⁵		0	0	34
Totalt		780	870	710

⁴¹ Uppgifter till Scope 3 tillkommer undan för undan vartefter vi utvidgar redovisningen. Detta gäller även retroaktivt.

⁴² Flertalet utfall för 2024 är inte tillgängliga vid denna rapportens publicering.

⁴³ De sista oljepannorna hos hyresgäster byttes ut under 2022.

⁴⁴ Användningen av stadsgas beror på hur mycket biogas som används för värme istället för fordonbränsle.

⁴⁵ Gasol användes till biokolsanläggning som avvecklades 2023.

Bränsleförbrukning förnybara källor (MWh)	Trend	2024	2023	2022
Biogas	↓	910	990	1 040
Rötgas för egenanvändning (uppvärmning, facklig samt metandistribution)	↓	3 910 ⁴⁶	7 600	9 280
HVO	↑	1 025	920	820
RME ⁴⁷	-	0	220	-
Totalt	↓	5 845	9 730	11 140

Energianvändning och såld energi per energislag (MWh)	Trend	2024	2023	2022
Total elanvändning ⁴⁸	↑	138 180	135 430	136 760
Total värmeanvändning	↓	32 850	33 360	32 980
Total användning av kyla	→	12	11	11
Total såld el ⁴⁹	→	1 820	1 810	1 900
Total såld värme till hyresgäst	↓	130	190	220
Total såld rötgas	↑	110 600	102 780	93 290

Total energianvändning (MWh)	Trend	2024	2023	2022
Energianvändning, rening dricksvatten (vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsförbrukning)	↑	69 220 ⁵⁰	69 210	68 960
Energianvändning, rening avloppsvatten (reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsförbrukning)	↓	96 310	101 300	102 800
Energianvändning avfallsanläggningar och fastigheter	↑	3 990	2 800	2 490
Energianvändning projekt	↑	8 150	6 090	7 280
Total energianvändning	↓	177 670	179 400	181 530

Energiintensitet (GRI 302-3)

Energi per producerat dricksvatten och renat avloppsvatten (Mm3)	Trend	2024	2023	2022
Total mängd producerat dricksvatten	↓	141	141	145
Total mängd avloppsvatten till reningsverket ⁵¹	↑	157	166	153
Energianvändning, kWh per renat m ³ dricksvatten. (Vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsbränsle ⁵²)	↑	0,49	0,49	0,48
Energianvändning, kWh per renat m ³ avloppsvatten. (Reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsbränsle)	↓	0,61	0,61	0,67

⁴⁶ Under 2024 såldes en större del av rötgasen till förädling till fordonsbränsle och mindre del användes därför till uppvärmning.

⁴⁷ Nytt miljöbränsle från och med 2023.

⁴⁸ I samband med nya ställverk på Lovö vattenverk uppstod ett bortfall av mätvärden under två månader. Därför har elanvändning på Lovö vattenverk för september och oktober 2024 antagits vara samma som föregående år.

⁴⁹ Vidarefakturerad el till Biokraft som hyr och bedriver verksamhet i våra lokaler.

⁵⁰ Se fotnot 48.

⁵¹ Avloppsvatten som kommit in till reningsverket.

⁵² Hälften av bränsleförbrukning i fordon uppskattas höra till dricksvattenproduktion och andra hälften till avloppsrening.

Hållbart arbetsliv

Arbetsrelaterade skador (GRI 403-2)

Antal händelser inrapporterade i system	Trend	2024	2023	2022
Antal riskobservationer (rapporterad risk för att något skulle kunna hända)	↑	295	247	136
Antal rapporterade tillbud (händelse där ingen person blivit skadad)	↑	123	100	102
Antal rapporterade olycksfall (händelse där någon blivit skadad oavsett skadans omfattning) ⁵³	↑	59	38	35
Antal olycksfall med sjukfrånvaro	↑	8	3	3

Hälsa, antikorrupktion och mänskliga rättigheter

Medarbetare och sociala förhållanden	Trend	Mål 2024	2024	2023	2022
Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	↑	15	32	27	18
Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar ⁵⁴	→	10	10	5	10
Aktivt Medskapandeindex (medarbetarenkät)	↓	84	82	83	83
Ledarskapsindex	↓ ⁵⁵	85	86	87	88
Motivationsindex	↑	80	83	83	82
Sjukfrånvaro procent totalt	↓	3,5	3,2	3,6	3,4
Sjukfrånvaro procent dag 1-14	↓	1,5	1,5	1,7	1,6
Antikorrupktion - Antal anmärkningar vid internkontrollgranskning och revision avseende förtroendekänsliga poster	→	0	0	0	0
Antal fall av korrupktion och mutor ⁵⁶	→	0	0	0	-
Mänskliga rättigheter – procent anställda som omfattas av kollektivavtal	→	100	100	100	100

Statistik över anställda (GRI 102-8)

Anställda per 31 december	2024 Kvinnor	2024 Män	2023 Kvinnor	2023 Män	2022 Kvinnor	2022 Män
Antal tillsvidareanställda ⁵⁷	293	520	286	484	249	447
varav heltidsanställda	291	519	284	483	247	446
varav deltidsanställda	2	1	2	1	2	1
Antal visstidsanställda	17	8	4	7	7	9

⁵³ Inkluderar även hot, våld och rån på arbetet.

⁵⁴ Tidsbegränsad anställning för personer som står långt från arbetsmarknaden samt unga 16-29 år som är behov av särskilda stödinsatser för att komma in i arbetslivet.

⁵⁵ Minskande trend, men målet är uppfyllt för 2024.

⁵⁶ Ny indikator från 2023.

⁵⁷ I tillsvidareanställda ingår provanställda men inte timanställda.

Hållbara inköp

Andel leverantörer som granskats enligt kriterier för miljö (308-1) respektive sociala kriterier (414-1)⁵⁸

Andel upphandlade avtal där krav på miljö och social hållbarhet hanteras %	Trend	2024	2023	2022
Andel annonserade upphandlingar > 1 Mkr där miljökrav ställts		88 ⁵⁹	90	98
Andel annonserade upphandlingar > 1 Mkr där sociala krav ställts		100	100	98
Andel annonserade upphandlade avtal > 1 Mkr där en plan för systematisk uppföljning tagits fram		77	88	72
Andel annonserade upphandlingar > 1 Mkr där dokumenterad riskanalys finns		79	92	70
Andel granskade avtal med stor hållbarhetspåverkan av de som planerats att granska		58 ⁶⁰	33	42

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska uppgifter	2024	2023	2022
Nettoomsättning, Mkr	4 441	3 477	2 941
Rörelseresultat, Mkr	685	272	52
Resultat efter finansiella poster, Mkr	96	-123	-85
Balansomslutning	36 551	31 588	27 490
Anläggningstillgångar	35 084	30 254	26 338
Soliditet, %	0,8	1,3	2,2
Medelantal anställda, st	800	748	707

Utvecklingen av betydande infrastrukturinvesteringar (GRI 203-1)

Investeringar (Mkr)	2024	2023	2022
Totalt utfall av investeringar	5 399	4 524	3 901

De tre största projekten utifrån budget/prognos (Mkr)	Prognos totalt	Ackumulerat utfall tom 2023	2024	2023	2022
Stockholms framtida avloppsrening (SFA)	19 500	8 677	11 185	2 152	1 369
Grovrening Sickla del 2	1 379	224	224	0	0
Flemingsbergsdalen	1 200	23	23	0	0

⁵⁸ Upplysningarna täcker inte GRI:s riktlinjer till fullo.

⁵⁹ Under året har en mindre andel upphandlingar varit relevanta för att ställa miljökrav än tidigare år.

⁶⁰ Från och med 2024 är målsättningen att avtalen med störst hållbarhetspåverkan ska granskas vartannat år istället för varje år som tidigare. Därför blir nämnaren för 2024 hälften så stor.

GRI-index

Standardupplysningar

GRI 2: Generella upplysningar 2021

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
	Organisationen och redovisningsprinciper		
2-1	Information om organisationen a) Företagsnamn b) Ägarstruktur och företagsform c) Lokalisering av företags huvudkontor d) Länder företaget har verksamhet i	5-6	Uppdrag och ägande a) Stockholm Vatten och Avfall b) Stockholms stad m.fl. och aktiebolag c) Norra Ulvsunda, Stockholm d) Sverige
2-2	Enheter som omfattas av hållbarhetsredovisningen	37	Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) Stockholm Vatten AB (556210-6855) Stockholm Avfall AB (556969-3087)
2-3	Redovisningsperiod, frekvens och kontaktperson	37	Om redovisningen. Kontaktperson för hållbarhetsredovisningen är Gofi Aldstam, hållbarhetschef på Stockholm Vatten och Avfall.
2-4	Förändringar i tidigare rapporterade upplysningar	37	Om redovisningen
2-5	Externt bestyrkande	37	Om redovisningen
	Aktiviteter och anställda		
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsförbindelser	4-6	Tillsammans för världens mest hållbara stad Uppdrag och ägande
2-7	Medarbetare	87	Indikatorer för Hållbart arbetsliv
	Styrning		
2-13	Delegering av beslutsfattande för att hantera påverkan	36	Systematiskt hållbarhetsarbete
2-26	Mekanismer för rådgivning och rapportering av angelägenheter för organisationen	36	Vårt ansvar inom antikorrupktion
2-29	Metod för intressentengagemang	9	Våra intressenter
2-30	Kollektivavtal	87	Indikatorer för Hållbart arbetsliv
3-1	Process för att fastställa väsentliga hållbarhetsfrågor	12, 37	Våra viktigaste hållbarhetsområden Väsentlighetsanalys
3-2	Lista på väsentliga hållbarhetsfrågor	12	Våra viktigaste hållbarhetsområden
3-3	Styrning av väsentliga hållbarhetsfrågor	7, 16, 22, 27, 30, 34	Styrning allmänt samt styrning och förutsättningar för respektive viktigt hållbarhetsområde

Upplysningar, viktigaste hållbarhetsområdena

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
GRI 301	Material		
301-1	Total vikt eller volym av huvudsakliga produktionsmaterial	81-82	Indikatorer Cirkulär verksamhet
GRI 302	Energi		
302-1	Organisationens energiförbrukning	85-86	Indikatorer Minskad klimatpåverkan
302-3	Energiintensitet	86	Indikatorer
GRI 303	Vatten och vattenutsläpp		
303-1	Interaktion med vatten som en delad resurs	13-15	Rent vatten
303-2	Styrning av viktig påverkan från vattenutsläpp	16	Rent vatten – styrning och förutsättningar
303-4	Utsläpp till vatten	80	Indikatorer Rent vatten
GRI 305	Utsläpp till luft		
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG)	83-84	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser från köpt energi (Scope 2 GHG)	84	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-3	Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG)	85	Indikatorer. Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 306	Avfall		
306-1	Uppkomst av avfall och viktig påverkan	20-21	Cirkulär verksamhet
306-2	Styrning av viktig påverkan från avfall	22	Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar
306-3	Genererat avfall	82-83	Indikatorer, Cirkulär verksamhet
306-4	Återanvänt avfall	83	Indikatorer, Cirkulär verksamhet Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 308	Leverantörsbedömning – miljö		
308-1	Andel leverantörer som granskats avseende miljökriterier	88 33 35	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 403	Medarbetares hälsa och säkerhet		
403-6	Arbete för god hälsa	30	Hållbart arbetsliv

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
403-9	Arbetsrelaterade skador	87	Indikator Redovisas endast delvis (endast anställda)
GRI 414	Social leverantörsbedömning		
414-1	Andel leverantörer som granskats avseende sociala kriterier	88 33 35	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 416	Kunders hälsa och säkerhet		
416-2	Antal fall med anmärkningar på dricksvatten	80	Indikatorer, Rent vatten

Hållbarhetsrapporten har godkänts för utfärdande av styrelsen.

Stockholm den 21 mars 2025

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Till bolagsstämman i Stockholm Vatten och Avfall AB, org.nr 556969-3111

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2024 på sidorna 9-37 och 80-88 för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,6 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

Stockholm Vatten och Avfall

Tel 08-522 120 00

kund@svoa.se

www.svoa.se

En del av Stockholms stad

Utfallsrapport VB 2024

Stockholm Vatten och Avfall AB

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar	4
Analys av ekonomisk utveckling	7
Resultatsammanställning, investeringar & övrigt	7
Analys.....	8
Bedömning av bolagets interna kontroll	22
1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	23
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	23
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	23
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	23
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet.....	23
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	23
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	23
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	24
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	36
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	42
2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	43
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....	47
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	47
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	50
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	52
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.....	52
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	53
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	55
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	58

Bilagor

Bilaga 1: Årsrapport GDPR_2024

Bilaga 2: Personalredovisningsblankett 2024

Bilaga 3: Innovationssatsningar_bolag

Bilaga 4: Investeringar över 200 mnkr T3

Bilaga 5: Uppföljning av Intern kontroll

Bilaga 6: Utfallsrapport VB 2024 v. 3.0

Sammanfattande kommentar

Stockholm Vatten och Avfall har ett viktigt samhällsuppdrag vilket innefattar ansvar för stadens avfallshantering, leverans av dricksvatten och ett renat avloppsvatten.

Inom ramen för bolagets viktiga uppdrag arbetar bolaget kontinuerligt med förbättringar, samtidigt som bolaget arbetar för att svara upp mot ställda krav och höjda ambitionsnivåer.

Bolaget har ett stort fokus på styrning av investeringsprojekten då dessa genom sin omfattning har stor påverkan på bolagets framtid och har även stor betydelse för Stockholms stads totala upplåning. Bland annat har nya rutiner införts för hur styrelsen löpande informeras om samtliga projekt över 200 miljoner kronor med särskilda krav för Stockholms framtida avloppsrening, SFA. För att ytterligare stärka styrningen av SFA har projektdirektiven uppdaterats och styrgruppen utökats. Fokus har också lagts på att synliggöra de ekonomiska konsekvenserna för bolaget av VA-utbyggnad i exploateringsprojekt och flera aktiviteter har startats med exploateringskontoret i Stockholm och Huddinge kommun i syfte att minska investeringsutgifterna och öka prognossäkerheten för bolagets exploateringsprojekt. En genomgång har inletts av effektmålen för Stockholm framtida vattenförsörjning, SFV. De investeringsprojekt över 300 miljoner kronor som beslutats avseende SFV har genomgått en särskild granskning. Andra viktiga områden avser att stärka och utvecklas ramarna för samarbetet med exploateringskontoret och Huddinge kommun, arbetet med prognossäkerhet och kostnadsuppföljning i projekten samt hållbarhet och cirkulärt byggande.

Bolaget genomför även en organisationsförändring med en ny organisationsstruktur och uppdaterade processer, arbetssätt och styrmodeller anpassade till de nya förväntningarna som ställs på bolaget.

Båda Stockholm Vatten och Avfalls två dotterbolag har utmaningar för att möta ökade lagkrav och de krav som en växande befolkning ställer på både ökad kapacitet och konkurrens om utrymmet. Stockholm Vatten AB har därutöver stora utmaningar med omfattande re- och nyinvesteringar. Stockholm Avfall AB har under senare år fått, och kommer även framöver, få ansvar för insamling av fler fraktioner.

Bolaget har presenterat en sammanfattande känslighetsanalys till styrelsen:

Andelen kapitalkostnader av de totala kostnaderna beräknas öka från strax över 30 procent år 2023 till över 55 procent år 2034 för Stockholm Vatten AB. Resultatet av ovanstående skapar en mycket hög och oönskad räntekänslighet för bolaget, inte minst i och med marknadens nuvarande ränteläge. Räntan följt av avskrivningar är således den enskilt mest kritiska nivåstyrande parametern för framtida VA-taxor.

Väsentliga händelser

VA-verksamheten

Sammanfattningsvis kan verksamheten konstatera att det pågått många projekt under verksamhetsåret parallellt med ordinarie produktion, som alla bidrar till en robust, säker och utvecklad VA-verksamhet. Verksamheten har arbetat aktivt under 2024 med arbetssätt och utveckling för att möta nya lagkrav, innovation, upprätthålla ackrediteringar och möta Stockholms stads och bolagets interna riktlinjer och policys. Det förebyggande underhållet har ökat med mer än målvärdet som var 5 procent för verksamhetsåret. Resultatet för 2024 slutar på 23 procent vilket är en bra ökning som bolaget är stolt över.

Nytt avloppsdirektiv har antagits. Direktivet tar höjd för teknikutveckling och erfarenheter från det befintliga direktivet. Dels ingår skärpta krav på rening, med obligatoriska krav på långtgående rening av kväve och mikroförroreningar för alla reningsverk större än 150 000 personekvivalenter, pe, medan tätorter större än 10 000 pe får krav efter en riskbedömning. Reningen av mikroförroreningar ska finansieras av ett producentansvar för läkemedels- och kosmetikaproducenter. Medlemsländerna ska även tillgodose allmänhetens tillgång till sanitet och miljöinformation. I linje med EU:s gröna giv, kommer nya krav om att minska utsläppen av växthusgaser, effektivare energianvändning och att bättre nyttja resurserna i avloppsvatten och slam. Dessutom tillkommer krav på att övervaka mikroförroreningar, mikroplast och så kallade folkhälsoparametrar.

En rapport som redovisar förutsättningarna för att införa rening av mikroförorening (läkemedelsrening) vid Henriksdals reningsverk togs fram i juni 2024. Utifrån denna har en plan och ett projektdirektiv formulerats för hur arbetet med att införa rening på Henriksdal ska genomföras. Ett utredningsbeslut avseende kvartärrening (läkemedelsrening) presenteras för styrelsen i början av 2025. Enligt förslaget fortsätter arbetet enligt planen med en teknisk förstudie samt analys och riskbedömning av recipienten under perioden 2025-2030.

Utbyggnad av solceller på Talby färdigställdes under 2024 och verksamheten har sammanlagt producerat cirka 60 MWh under verksamhetsåret. Dock nås inte målet för Stockholm Vatten och Avfall om 80 MWh, detta är för att anläggningen på Fågelsta var med i beräkningen, denna har inte kunnat driftsättas under 2024 på grund av att Vattenfall behöver stärka ledningarna. Bolaget har kontinuerligt följt upp detta med Vattenfall och har stor förhoppning att det kommer ske under 2025.

Åtgärder kopplade till framtida krav på rening av PFAS har även utförts under året. En sammanfattande rapport om bolagets arbete är framtagen och redovisas för styrelsen i början av 2025.

Leveransen av dricksvatten till bolagets kunder och omhändertagandet av avloppsvatten har fungerat väl. Det har inte inträffat några större störningar men det var under sommaren ett medialt fokus på bräddningar och skyfall. Under 2024 har det tagits 1 206 prover på dricksvattnet inom egenkontrollen för ledningsnätet i Stockholm och Huddinge som uppfyllde gränsvärdeskraven enligt Livsmedelsverkets krav.

Vidare har bolaget arbetat med att insatser för att energieffektivisera pumpstationer och anläggningar. Arbetet med att öka andelen återvunna schaktmassor fortsätter. En ständig utveckling för ökade hållbarhetskrav i upphandlingar sker, till exempel har en övergång skett till fossilfria grävmaskins-tjänster.

Bolaget har under året fortsatt arbetat med åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen. Till exempel har en fördamm till Kyrkdammen i Huddinge invigts och fällningen av fosfor i Drevviken har slutförts under andra tertialen.

Ett flertal stora exploateringsprojekt för utbyggnad och anpassning av VA-anläggningen har pågått under året. Årstafältet, Bromstensstaden, Norra Djurgårdsstaden samt Hagastaden i Stockholm och Vidja i Huddinge är alla under genomförande, liksom projekt för att anpassa VA-anläggningen efter utbyggnad av Mäljarbanan, delar av Tvärförbindelse Södertörn samt stomnäten för elkraft.

Under året har VA-verksamheten tagit över 170 förnyade LTA-stationer i Mellansjö, avloppspumpstationerna Ferdinand och E4, mobilkommunikationssystem för ett 30-tal pumpstationer samt en första del i Slussenprojektet bestående av en avloppstunnel och tillhörande ledningar i Katarinaberget.

Ett par av Stockholm Vatten och Avfalls anläggningar fyllde jämnt under 2024. När Norsborgs vattenverk fyllde 120 år och Bromma reningsverk 90 år uppmärksammandes de och bolagets viktiga arbete i olika kanaler.

Avfallsverksamheten

Avfallsbolaget redovisar ett bättre ekonomiskt resultat förr året jämfört med budget och prognos. Bakgrunden är bland annat högre ersättning från Naturvårdsverket för förpackningsavfall, ökning av ej taxebaserade intäkter samt minskade kostnader (kostnadsbesparande åtgärder, lägre index och lägre kostnad för utsläppsrätter).

Den 1 januari övertog kommunerna insamlingsansvaret för hushållens förpackningar från Förpacknings- och Tidningsinsamlingen. Ett intensivt arbete med att få alla delar på plats har pågått sedan hösten 2022. Uppdraget innebar ett övertagande av insamlingssystemet inklusive skötsel av stadens cirka 250 återvinningsstationer, ansvar för fastighetsnära insamling från flerbostadshus och att ta emot förpackningar på återvinningscentraler. Mer än 50 procent av stadens flerbostadshus är anslutna till systemet i dag. Hyresvärdar och bostadsrättsföreningar med fastighetsnära insamling av förpackningsavfall, FNI, har rätt till bidrag. Bidraget grundar sig på den modell som är fastslagen av Naturvårdsverket och bekostas av

förpackningsproducenterna och är utformat som en schablon-ersättning. Under året har ett stort arbete lagts ner på att få alla delar på plats inför utbetalning av ersättningen för den fastighetsnära insamlingen av förpackningar i flerbostadshus.

Bolaget har i samverkan med trafikkontoret identifierat och genomfört förbättrande belysnings-åtgärder på återvinningsstationer i trygghetsskapande syfte.

Frågan om egenregi inom insamlingsverksamheten har utretts med fokus på samhällsviktig funktionalitet. Arbete har pågått under året för ett övertagande i egenregi av insamling av avfall i storbehållare i fyra delområden från den 1 april 2026. En förstudie avseende egenregi på ÅVC genomfördes under våren och rapporten behandlades av styrelsen i september.

Vid årsskiftet infördes nationella krav om sortering av bioavfall. Detta innebar att sortering med hjälp av matavfallskvarnar inte längre är ett godkänt system för att sortera sitt matavfall och den schabloniserade mängd som tidigare inkluderats i rapporteringen av behandlat matavfall nu ej längre ingår. Detta innebär att cirka 315 ton matavfall per månad inte längre kan tillgodoräknas som matavfall till biologisk behandling.

Byggnationen av eftersorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm har pågått sedan 2022 och anläggningen invigdes och har varit i bruk för testdrift sedan den 1 oktober 2024. Byggprojektet är i slutskedet och förväntas avslutas under våren 2025.

Arbete med att säkerställa drift och förvaltning av anläggningen har pågått under året och kommer att fortgå fram till 2026. Under perioden förväntas utsorteringen uppnå allt högre kvalitet och de förväntade problemen i inledningsskedet korrigeras. I samband med drifttagningen av anläggningen har ett omfattande arbete med planering av rutter och omläggning av flertalet trakter genomförts för att säkerställa en effektiv insamling/fordonsanvändning. Traktomläggningen innebar störningar i avfallsinsamlingen under hösten med ökade reklamationsnivåer som följd. Störningarna förekom över hela staden, men vissa geografiska områden har varit mer påverkade. Från mitten av oktober har de nya rutterna och rutinerna etablerat sig och såväl arbetsbelastning som reklamationsnivåer har sjunkit.

Under våren 2024 öppnades beställningsprocessen för gröna plastpåsen (matavfall via RUS) på bolagets hemsida för de kundgrupper som omfattas av tjänsten., Bolaget har uppmärksammat utmaningar med felanvändning av den gröna plastpåsen där påsen används för annat än matavfall. Bolaget följer löpande utvecklingen och planerar kommunikationsinsatser för att minska felsorteringen.

Sex stora exploateringsprojekt för huvudmannaskapet sopsug har pågått under året: Kista Norra, Bromma, Södra Värtan, Slakthusområdet, Hornsberg och Årstafälten. Den 1 september övertogs drift och förvaltning av sopsugarna i Hjorthagen och Hagastaden från exploateringskontoret.

Ett förslag till ny avfallsplan för Stockholm har tagits fram. Den behandlades av avfallsnämnden i juni och kommer att hanteras efter årsskiftet av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun beslutades av kommunfullmäktige den 19 februari 2024.

Stockholm Vatten och Avfall och SRV Återvinning har under året slutit avtal om att ge kommuninvånare i Stockholm samt Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn tillgång till varandras återvinningscentraler.

Stängningen av Sätra ÅVC var en följd av att tomträttsinnehavaren, Ellevio, sagt upp arrendet. För att minska de negativa effekterna av stängningen av Sätra ÅVC har arbete genomförts i syfte att kunna erbjuda en mindre temporär återvinningsanläggning i närheten av den nedlagda Sätra ÅVC. Arbetet sker utifrån inriktningen att kunna öppna under andra kvartalet 2025. Vidare pågår arbete för att utöka kapaciteten på Vantör ÅVC och den mobila återbrukstjänsten Returrundan utökas med flertalet stopp i Sätraområdet.

Under 2024 har den mobila miljöstationen bytt skepnad och blivit "Returrundan". Den nya tjänsten erbjuder möjlighet att lämna fler typer av avfall samt lämna föremål för återbruk.

Vid Återvinningsgalan, som årligen arrangeras av tidningen Recycling, fick Stockholm Vatten och Avfall

hela två utmärkelser, "Årets återvinningscentral" och "Årets avfallsbehandlare". Bromma ÅVC blev Årets återvinningscentral genom att det senaste året "ha utmärkt sig genom en rad initiativ som ökat både tillgänglighet och kundnöjdhet, samtidigt som hållbarhetsmålen ständigt förbättras" och Resursutvinning Stockholm blev Årets avfallsbehandlare med motiveringen "RUS gör det möjligt för ytterligare 200 000 stockholmare att sortera ut matavfall, samtidigt som den sorterar ut plast och metall som felaktigt lagts i restavfallet".

Investeringsverksamheten

Under året har flera verksamhetsutvecklingsprojekt bedrivits och implementerats (projektverktyg, kalkyler, styrgrupper, ÄTA-hantering). En förvaltningsstruktur för projektprocessen med dess tillhörande handbok, rutiner, mallar, systemstöd har byggts upp.

Kalkylmodellen i sin första version är implementerad, arbete pågår med att uppdatera arbetssätt och metod för att hantera viktade kalkylrisker i projektkalkylerna. Under slutet av året har arbetet med att ta fram en gemensam stomme och arbetsmetod för LCC-kalkyler i bolaget initierats. Detta arbete planeras att genomföras under 2025. Vidare har rutin för ÄTA-hantering tagits fram och implementering pågår.

Under oktober-december 2024 har nytt, modernt systemstöd för planering, styrning och uppföljning av projekt och projektportfölj implementerats. Det har inte varit smärtfritt att gå från ett relativt enkelt, egenutvecklat system till en helt ny plattform och stora insatser har krävts av organisationen för att ta fram de rapporter som krävs under året och säkra att ingen information gått förlorad. Under 2025 fortsätter etableringen och den vidare utvecklingen av systemstödet, det finns stor potential för att effektivisera arbetet i projekten samt i uppföljning, analys och rapportering på olika nivåer.

Analys av ekonomisk utveckling

Resultatsammanställning, investeringar & övrigt

Resultatsammanställning

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Omsättning	4 584 828	4 512 168	4 573 965
Rörelsekostnader	-2 515 784	-2 471 427	-2 544 031
Avskrivningar	-635 572	-643 345	-656 932
Nedskrivningar och Utrangeringar	-741		-741
Personalkostnader	-751 000	-765 247	-761 144
Övriga kostnader	1 844	4 263	3 510
Finansnetto	-587 383	-623 713	-601 456
Resultat efter finansnetto	96 192	12 699	13 171

Investeringar

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
-----------	--------	--------	---------

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Nyproduktion	4 265 000	4 034 187	3 855 000
Strategiska investeringar (Ombyggnad)	156 000	211 803	186 000
Ersättningsinvesteringar	977 545	854 114	1 320 000
Summa investeringar	5 398 545	5 100 104	5 361 000

Övrigt

Nyckeltal	Utfall
Antal anställda	824
Balansomslutning	36 604 719

Analys

Stockholm Vatten och Avfall-koncernens resultat för helåret 2024 uppgår till 98 miljoner kronor. Resultatet är 85 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat om 13 miljoner kronor. Det förbättrade resultatet härrör främst till avfallsverksamheten.

VA-verksamhetens resultat står för till 14 miljoner kronor av koncernens resultat, vilket är 10 miljoner kronor bättre än budget. Inom avfallsverksamheten är resultatet 81 miljoner kronor högre än budgeten om 5 miljoner kronor. Den starka resultatutvecklingen inom avfallsverksamheten förklaras av en gynnsam utveckling av både intäkts- och kostnadssidan där högre bidrag från Naturvårdsverket för förpackningsinsamlingen utgör en viktig förklaringspost.

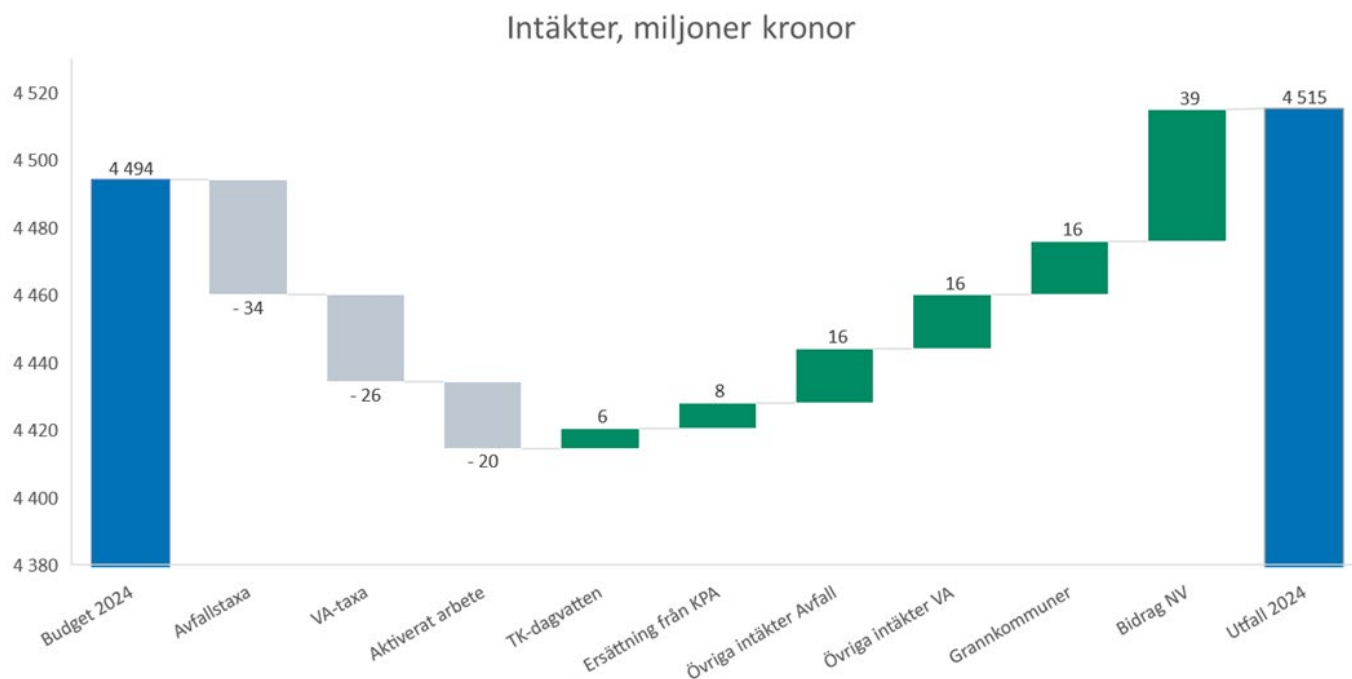
Investeringar för 2024 uppgår till 5 399 miljoner kronor, vilket är 299 miljoner kronor högre än budget och 1 miljoner kronor lägre än prognos 2. Framdriften i projekten har varit god under året, inte minst inom SFA-projektet. Samtidigt har avmattningen inom exploateringsprojekten inte blivit så kraftig som befarat, vilket förklarar den höga investeringstakten.

Resultaträkning

<i>Miljoner kronor</i>					
	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse	Helårsprognos	Utfall fg år
Taxebaserade intäkter	3 472	3 532	-60	3 481	2 817
Övriga intäkter	900	800	100	886	660
Summa externa intäkter	4 371	4 331	40	4 367	3 477
Aktiverat arbete	143	163	-20	144	126
Summa intäkter	4 515	4 494	20	4 511	3 603
Varor/Material/Kemikalier	-138	-158	20	-137	-147
Entreprenadkostnader	-1 313	-1 386	73	-1 412	-1 102
Fastighets- och lokalkostnader	-149	-166	18	-149	-139
IT-kostnader	-92	-98	6	-93	-86
Energikostnader	-197	-221	24	-210	-178
Skadeståndskostnader	-13	-15	2	-35	6
Konsultarvoden	-146	-161	15	-158	-154
Inhyrd personal	-55	-25	-30	-60	-52
Personalkostnader	-750	-764	14	-760	-664
Övriga externa kostnader	-344	-224	-120	-230	-249
Summa driftkostnader	-3 196	-3 219	23	-3 244	-2 765
Resultatneutrala intäktsbokningar	70	18	52	63	-
Resultatneutrala kostnadsbokningar	-70	-18	-52	-63	-
Driftresultat	1 318	1 276	43	1 267	837
Avskrivningar	-633	-640	6	-653	-567
Finansnetto	-587	-623	36	-601	-393
Summa kapitalkostnader	-1 221	-1 263	42	-1 254	-960
Resultat efter kapitalkostnader	98	13	85	13	-123

Intäkter, utfall helår

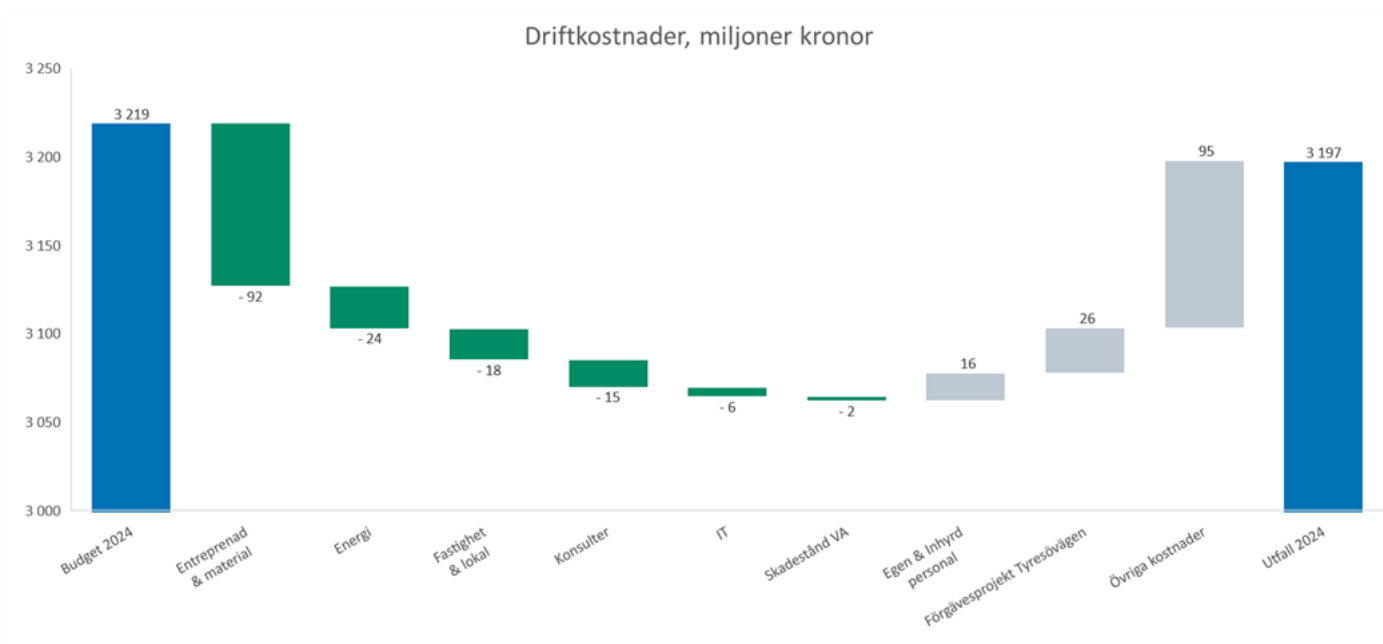
Intäkterna för 2024, rensat för resultatneutrala poster, uppgår till 4 515 miljoner kronor, vilket är cirka 20 miljoner kronor högre än budget. Detta motsvarar en avvikelse om 0,5 procent. De största negativa avvikelserna återfinns inom taxeintäkter och intäkter från aktiverat arbete, medan bidrag från Naturvårdsverket för förpackningsinsamlingen står för den största positiva avvikelsen.

- Taxeintäkterna är cirka 60 miljoner kronor, eller 2 procent, lägre än budget. Drygt hälften av avvikelserna återfinns inom Avfallsverksamheten där området manuell hämtning verksamheter står för huvuddelen.
- Aktiverat arbete är lägre än budgeterat i hela organisationen och minskar intäkterna med 20 miljoner kronor. Färre nedlagda timmar på investeringsprojekt förklarar intäktsminskningen
- Intäkter från avtalet med trafikkontoret avseende dagvattenhantering är 6 miljoner kronor högre än budget, vilket främst beror på en högre aktivitet inom avhjälpande underhåll.
- Försäkringsbolaget KPA har gjort en återbetalning om 8 miljoner kronor kopplat till överskott inom premiefrielseförsäkring.
- Övriga intäkter i Avfallsverksamheten består bland annat av företagsavgifter för besök på ÅVC, materialintäkter samt intäkter från ÅVC-besökare bosatta i grannkommuner.
- Övriga intäkter i VA-verksamheten består bland annat av högre rågas- och fettslamsintäkter samt intäkter från Bornsjön.
- Grannkommunsintäkter är 16 miljoner kronor högre än budget, vilket beror på högre debiterade volymer inom avloppsverksamheten.
- Den ersättning från Naturvårdsverket som utbetalas till avfallsbolaget kopplat till förpackningsinsamlingen är cirka 40 miljoner kronor högre än budget på grund av införande av indexuppräkningsinsamlingen samt att antalet lägenheter som omfattas av ersättningen är större än vad som var känt vid budgettillfället.

Driftkostnader, utfall helår

Driftkostnaderna för 2024, rensat för resultatneutrala poster, uppgår till 3 197 miljoner kronor vilket är 22 miljoner kronor lägre än budgeterat och motsvarar en positiv avvikelse om 1 procent. Den största positiva kostnadsavvikelsen rör entreprenad- och materialkostnader inom Avfallsverksamheten om 92 miljoner kronor, där en stor del av förklaringen härrör från att ersättning till fastighetsägare för fastighetsnära insamling (FNI) har bokats som övrig kostnad men budgeterats som entreprenadkostnad. Detta förklarar även den stora negativa avvikelsen under övriga kostnader. För övriga avvikelser inom entreprenadkostnader, se nedan.

- Utöver ovan beskrivna avvikelser inom entreprenad- och materialkostnader syns följande avvikelser inom kostnadsslaget. Inom VA är entreprenadkostnaderna högre än budget, vilket förklaras av kostnader för saneringsarbeten Bromma-Mälaren samt kostnader för muddring inom vattenverksamheten, detta kompenseras dock av lägre kostnader inom Avfallsverksamheten.
- Energikostnaderna är lägre än budgeterat vilket främst beror på lägre elpriser.
- Fastighet- och lokalkostnader är 18 miljoner kronor lägre än budget, vilket i huvudsak förklaras av ett bättre städavtal för återvinningsstationer (ÅVS) inom avfallsverksamheten.
- Kostnader för konsulter är 15 miljoner kronor lägre än budget, men besparingen äts upp av motsvarande kostnadsökning inom egen och inhyrd personal.
- Projektet SFV Kyrkogårdsvägen-Tyresövägen belastar övriga externa kostnader med 26 miljoner kronor i form av förgäveskostnader efter beslut i styrelsen under våren. Därutöver avviker övriga externa kostnader med 95 miljoner kronor mot budget och hela avvikelserna förklaras av kostnader till fastighetsägare rörande FNI som budgeterats som entreprenad-kostnad. Utfallet för kostnadsposten överstiger budget med 27 miljoner kronor, vilket förklaras av att antalet lägenheter som ersätts är större än vad som var känt vid budgettillfället samt att ersättningsnivån har indexerats.

Resultatneutrala poster

Under året har resultatneutrala poster bokats om 70 miljoner kronor på både intäkts- och kostnadssidan av resultaträkningen. Dessa består av:

- Erhållet stöd från Energimyndigheten, vilket ges som bidrag till Biokraft (46 miljoner kronor)
- Ombokningar inom investeringsverksamheten (13 miljoner kronor)
- Skadestånd inom avfallsverksamheten (5 miljoner kronor) med motsvarande kostnad
- Fällningsarbete inom Ledningsnät med motsvarande intäkt (6 miljoner kronor)

Dessa bokningar redovisas separat i resultaträkningen för att ge bättre analysmöjligheter.

Kapitalkostnader, utfall helår

<i>Miljoner kronor</i>					
	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse	Helårsprognos	Utfall fg år
Avskrivningar	-633	-640	6	-653	-567
Finansnetto	-587	-623	36	-601	-393
Summa kapitalkostnader	-1 221	-1 263	42	-1 254	-960

Kapitalkostnader för 2024 uppgår till 1 220 miljoner kronor vilket är 43 miljoner kronor eller 3 procent lägre än budget. Det lägre utfallet beror främst på lägre räntekostnader.

Avskrivningar

Avskrivningskostnaderna är 6 miljoner kronor eller 0,9 procent lägre än budget. Jämfört med föregående år har avskrivningar ökat med 67 miljoner kronor eller 10 procent vilket beror på att de aktiverade anläggningstillgångarna ökat med 3 miljarder kronor. Under 2024 startade Resursutvinning Stockholm vilket påverkar avskrivningarna i Avfallsbolaget med 13 miljoner kronor.

Finansnetto

Bolagets finansnetto består huvudsakligen av kostnadsränta vilken är 36 miljoner kronor lägre än budget för perioden. Utvecklingen beror på lägre räntesatser, men motverkas delvis av att snittskulden varit högre. Att snittskulden varit högre beror till största delen på att investeringarna är högre än budget.

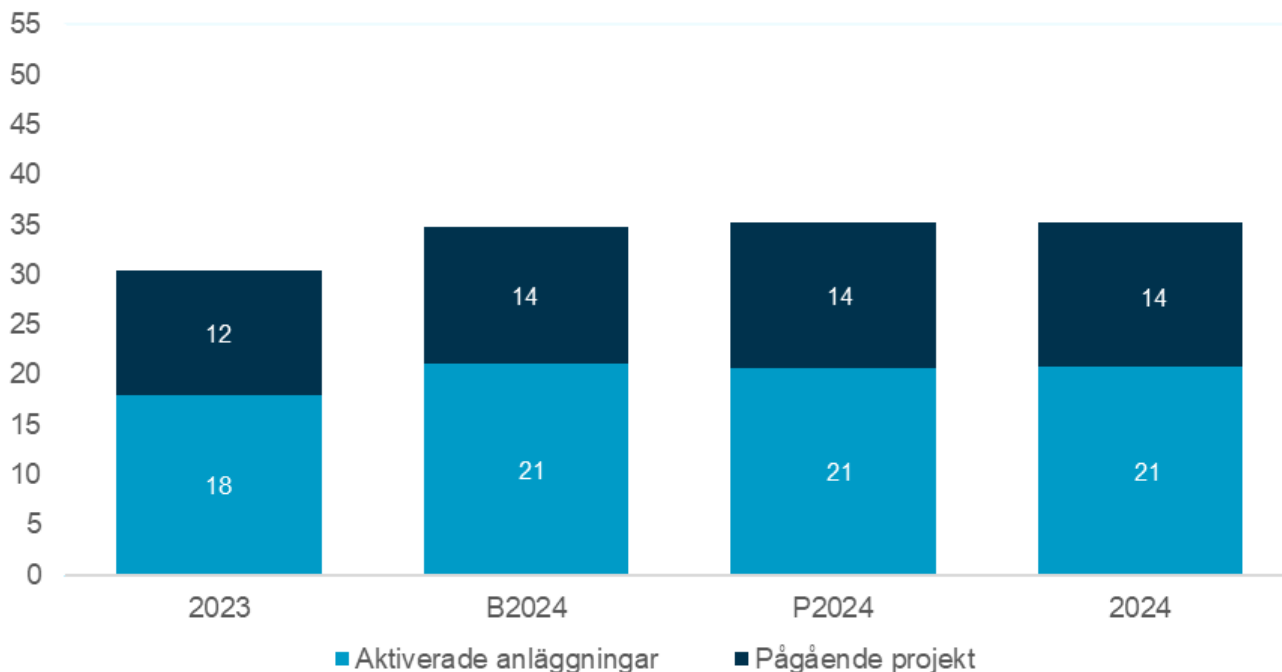
Balansräkning 2024

Bolagets totala tillgångar uppgår till 37 miljarder kronor, vilket är 5 miljarder kronor högre än föregående år men i linje med prognos och budget. Utvecklingen är hänförligt till bolagets investeringar som ökar anläggningstillgångarna.

Anläggningstillgångarna består dels av aktiverade anläggningstillgångar och dels av pågående projekt. Aktiverade anläggningstillgångar är anläggningar som börjat nyttjas medan pågående projekt är utgifter där anläggningen ännu inte är färdig. Avskrivningar görs endast på aktiverade anläggningstillgångar.

Under 2024 ökade aktiverade anläggningar med 3 miljarder kronor och pågående projekt med 2 miljarder kronor.

Anläggningstillgångar, miljarder kronor

Investeringar

Miljoner kronor					
	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse	Helårsprognos	Utfall fg år
Avfallsverksamheten, totalt	326	394	-68	377	452
Avfallsverksamheten	298	357	-59	344	422
Avfall - exploateringsprojekt	29	37	-8	32	30
VA-verksamheten, totalt	5 062	5 134	-72	5 133	4 042
Stockholms framtida avloppsrening, SFA	2 509	2 317	192	2 489	2 152
Avloppsrening	607	743	-136	747	354
Stockholms framtida vattenförsörjning, SFV	383	460	-76	451	497
Vattenproduktion	101	189	-89	115	68
Ledningsnät, befintligt nät	796	718	77	759	552
Ledningsnät, exploatering	667	707	-40	572	418
Övriga investeringar, totalt	10	32	-22	25	30
Summa	5 399	5 561	-162	5 535	4 524
Generell justering VA	0	-461	-	-134	-
Summa inkl generell justeringar VA	5 399	5 100	299	5 401	4 524

Bolagets investeringar under 2024 uppgår till 5 399 miljoner kronor att jämföra med budgeterade 5 100 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse med 299 miljoner kronor mot budget och 1 miljon kronor mot prognos.

Generellt kan överskridandet av årsbudget förklaras av att framdriften i projekten varit högre än förväntat och att den generella justeringen av projektens prognoser därmed var för hög. Inom VA-verksamheten har

SFA-projektet överskridit årsbudget främst på grund av att index har slagit något hårdare än beräknat samt att tillkommande förstärkningar i svaghetszoner i tunneln har behövt byggas. Lägre räntesatser än beräknat för 2024 har till viss del kompenserat. SFV-programmet har till viss del bromsats in under året, då bolaget gör en översyn av programmets effektmål (se nedan). Avloppsrening uppnår varken budget eller prognos, till stor del för att tidplanen för projekt Grovrening Sickla del 2 har justerats och arbeten skjutits fram till 2025 samt att Farsta/Årsta pumpstation inte har påbörjats då investeringsbeslut inte har fattats. Inom befintligt ledningsnät har Nya Östbergatunneln förbrukat mer investeringsmedel än förväntat i budget samtidigt som Mässtunneln har gått under både årsbudget och prognos på grund av att arbetet med två anslutningspunkter inte kunnat startas upp som beräknat. Avfallsverksamheten har under 2024 driftsatt anläggningen Resursåtervinning Stockholm, som står för merparten av årets utfall och budget.

Beskrivning av stora projekt över 300 miljoner kronor

Bolagets investeringsbeslut har historiskt fattats i gällande prisnivå, vilket innebär att framtida prisjusteringar generellt sett inte har inkluderats i den budget som beslutats för projekten. Från och med 1 januari 2024 förändrades detta och för projekt över 200 miljoner kronor beräknas prisindexrisk för att ta höjd för framtida marknadsutveckling och kostnadsökningar.

Tidigare år har prisutvecklingen på marknaden inte medfört så pass stora kostnadsökningar att det funnits behov av att löpande stämma av aktuell prisnivå för den budget som beslutas, men i rådande läge har gällande budget indexuppräknats för flera av de större projekten för att säkerställa att projekten, med de kostnadsprognoser som nu redovisas, fortsatt ligger inom sina budgetramar.

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning, HSMA (Resursutvinning Stockholm - RUS)

Stockholms stad har som ett led i sitt klimatarbete beslutat att samla in och biologiskt behandla 75 procent av stadens matavfall. Stadens klimatstrategi omfattar även att förbränning av fossil plast ska minska för att på så sätt uppnå en mer förnyelsebar fjärrvärmeproduktion samt att staden ska eftersträva resurseffektiva kretslopp. Ett sätt att få mer förpackningsmaterial, vilket i stor utsträckning i dagsläget felaktigt hamnar i hushållens restavfallspåse istället för i producentansvars-systemet, till materialåtervinning är att låta en sorteringsanläggning eftersortera restavfallet mekaniskt. Stockholms stad har i ägardirektiv angett att Stockholm Vatten och Avfall ska verka för att en sådan anläggning uppförs. Anläggningen, i kombination med befintlig separat insamling av matavfall, uppskattas bidra till en minskad klimatpåverkan för Stockholms avfallshantering i form av minskade utsläpp av växthusgaser på cirka 33 000 ton CO₂e/år.

Byggarbeten startade i april 2022 och anläggningen har tagits i bruk för testdrift under hösten 2024. Prestandatest samt eventuella åtgärder för att säkra sorteringsprocessen utförs under Q1 2025, projektet förväntas avslutas före sommaren 2025.

Stockholms framtida avloppsrening, SFA

En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som klarar kraven på såväl rening av avloppsvattnet som påverkan på omgivningen i form av buller, lukt och transporter. Byggandet av SFA innebär en fördubbling av kapaciteten i Henriksdals reningsverk och åtgärder som utvecklar anläggningen till ett av världens modernaste reningsverk. Beslutet innebär även att Bromma reningsverk stängs och att en ny avloppstunnel byggs från Bromma till Henriksdal. Projektmålen inkluderar ett renare vatten i Mälaren, minskade utsläpp i Östersjön och att transporter med avloppsslam genom bostadsområden upphör.

Budget för SFA-projektet fastställdes i april 2024 av kommunfullmäktige till 19,5 miljarder kronor, i prisnivå mars 2023. Projektet fortskrider enligt planen i det reviderade genomförandebeslutet. Beslutat har fattats om reviderade projektdirektiv och styrgruppen har förstärkts.

Reviderad tidplan innebär att Sicklaanläggningen, tunneln och 3 etapper av 4 i Henriksdal är klara under 2028, vilket är förutsättningar för att avvecklingen av Bromma reningsverk ska kunna påbörjas. Under år 2029 kommer SFA-projektet ha uppnått fullt effektmål och den sista etappen 4 slutförs under 2031.

Projektet består huvudsakligen av tre delar, ledningstunneln, Henriksdals reningsverk och Sicklaanläggningen. I ledningstunneln genomfördes de sista sprängningarna i slutet av året. I Henriksdals reningsverk pågår arbeten i den andra etappen av biolinjernas totalt fyra etapper, två av sju rötkammare är renoverade, den första av två slamtankar är färdig och arbeten med den andra pågår. I den nya slamhanteringen pågår installationsarbeten. I delar av Sicklaanläggningen pågår betongarbeten.

Grovrening Sickla del 2 installationer

Projektet Grovrening Sickla del 2 innebär en uppgradering av den mekaniska reningen av inkommande avloppsvatten som görs i Sicklaanläggningen. Den befintliga grovreningen i Sickla är i stort behov av uppgradering då anläggningen har uppnått sin tekniska livslängd samt att arbetsmiljön måste förbättras gällande bland annat luftkvalitet. Uppgraderingen av grovreningen i Sickla har avvaktat ombyggnationen av projektet Stockholms framtida avloppsrening, SFA, för att möjliggöra ett helhetsgrepp och säkra kapacitet, funktion och drift. Projektet bedöms som nödvändigt att genomföra för att upprätthålla funktion.

Genomförandebeslut fattades i kommunfullmäktige i maj 2024, 1 670 miljoner kronor inklusive prisindexrisk.

Stockholms framtida vattenförsörjning, SFV – projekt inom programmet

Under 2024 har bolaget initierat en översyn och prövning av SFV-programmets drivande faktorer, effektmål och identifierade åtgärder. Arbetet med översynen har pågått under Q1-Q2 och har resulterat i underlag för beslut i styrelsen om att låta utföra en utökad ytterligare genomlysning av programmet. Detta i syfte att presentera uppdaterade effektmål för SFV senast i september 2025. Resultatet av genomlysningen kan komma att få konsekvenser för omfattning, systemlösning och prioriterade åtgärder beroende av de vägval som görs. Redan nu står det klart att investeringstakten de närmaste fem till tio åren kommer att justeras ned jämfört tidigare övergripande plan. Genomlysningen innebär inte att samtliga projekt inom programmet pausas till hösten 2025; de som sedan tidigare har beslut och är högt prioriterade av bolaget och som bedöms viktiga att genomföra oaktat resultatet av genomlysningen fortgår tillsvidare enligt plan och inom redan beslutade ekonomiska ramar.

Tenstareservoaren

Tenstareservoaren som togs i drift 1969 ingår i det så kallade normalzonsnätet som är direkt kopplat till vattenverken i Lovö och Norsborg. Reservoaren har stor betydelse för att utjämna flödes-variationer, vilket ger jämnare vattenproduktion och pumpdrift från vattenverken samt jämnare tryckförhållanden inom distributionsområdet. Reservoaren har dessutom, som alla reservoarer, en leveranssäkrande funktion. Tenstareservoaren är i behov av renovering och volymen behöver utökas för att säkra driften och leveranssäkerheten med den vattenförbrukning som prognostiserats för 2050. Bolaget har genomfört utredningar som visar att det bästa alternativet är att bygga en ny reservoar bredvid den befintliga. Därefter kan den befintliga reservoaren stängas av helt för renovering som då kan utföras effektivt med minimerade risker.

Inriktningsbeslut fattades i kommunfullmäktige i november 2022, 45 miljoner kronor för planerfasen med en indikativ totalbudget om 550 miljoner kronor. Bygglovsansökan har lämnats in och systemhandling är klar. Detaljprojektering påbörjas. Enligt nuvarande tidplan beräknas projektet söka genomförandebeslut under 2025, detta kan komma att ändras då bolaget genomför en översyn av SFV-programmets omfattning och investeringstakt i sin helhet.

Trekantens reservoar

Trekanten är den största reservoaren i bolagets verksamhetsområde och rymmer 72 200 kubikmeter vatten, fördelat på två behållare (norra och södra). Reservoaren ligger centralt i normalzon och fungerar som utjämningsreservoar inom Norsborg och Lovö vattenverks normalzonsområde. Den grundläggande funktionen är att hantera variationerna i vattenförbrukningen under dygnet i hela leveransområdet och därmed möjliggöra en jämn inpumpning från vattenverken till huvudvatten-nätet. I händelse av störningar

eller avbrott i leveransen från vattenverken respektive avbrott i huvudvattennätet fungerar reservoaren tillsammans med övriga reservoarer även som reservvolym i vattenförsörjningen. Reservoar Trekanten har omfattande funktions- och konditionsbrister som åtgärdas genom projektet.

Genomförandebeslut fattades i kommunfullmäktige i februari 2021. Budget för projektet är 530 miljoner kronor i prisnivå 2021-02, vilket uppräknat till prisnivå 2024-09 motsvarar 658 miljoner kronor.

Renoveringen pågår enligt plan. Nu renoveras den norra behållaren och när den är klar ska den södra renoveras. Då det är en renovering av en anläggning som är i drift blir det en del ändringar vilket är planerat. Entreprenaden är indexreglerad och påverkas av prisläget. Prognosen ligger inom indexuppräknad nivå.

Ugglevikens reservoar

Ugglevikens reservoar, som togs i drift 1935, är en av de viktigaste reservoarerna då den tillhör det så kallade normalzonsnätet som är direkt kopplat till vattenverken i Lovö och Norsborg. Reservoaren har stor betydelse för att säkerställa en jämn produktion av vatten på vattenverken och för att fullt ut kunna använda övriga tre normalzonsreservoarer i Trekanten, Tensta och Tallkrogen. Reservoaren har dessutom, liksom övriga reservoarer, en leveranssäkrande funktion. Ugglevikens reservoar är för låg, varför den begränsar hur övriga normalzonsreservoarer kan nyttjas samt hur balansen i nätet fungerar. Under en del av dygnet måste Ugglevikens reservoar stängas, vilket medför att leveransområdet inkluderande Norrmalm och Östermalm då saknar reservoar. Reservoarens volym är också för liten och behöver utökas. Projektets huvudsyfte är att säkra den framtida funktionen vilket kräver att bräddnivån höjs med 5 meter och att reservoarvolymen ökas med cirka 50 procent, från 18 000 m³ till 27 000 m³.

Kommunfullmäktige fattade beslut om detaljplanen i slutet av 2022. Beslutet har överklagats och ligger i dagsläget hos Mark- och miljööverdomstolen vilket gör att det är oklart när arbetena kan starta.

Prisökningar jämfört med inriktningsbeslutets budget (800 miljoner kronor indikativ budget) är den största kostnadsdrivande risken för projektet i dagsläget.

Nya Långsamfilter, Norsborg

Bolaget producerar dricksvatten från två produktionsanläggningar, Norsborg och Lovö vattenverk.

Bland de åtgärder som tagits fram finns investering i sex stycken nya långsamfilter på Norsborg vattenverk för att öka kapaciteten med 2 400 m³/t. Storleken på en bassäng är 70 m * 100 m och djupet är 2,6 m. Den totala filterytan motsvarar storleken av 10 olympiska simbassänger.

Norsborgs vattenverk är uppdelat i två anläggningar, östra och västra vattenverket. Tillsammans står de för 60 procent av Stockholm Vatten och Avfalls totala mängd producerat dricksvatten. När östra verket byggdes valdes av kostnadsskäl att bygga färre långsamfilter än planerat. Det har medfört att östra verket idag utgör en flaskhals i produktionen med outnyttjad kapacitet jämfört med övriga delar i processen. En utbyggnad ger kapacitetsökning både för östra verket och Norsborgs vattenverk som helhet.

Genomförandebeslut för projektet fattades i kommunfullmäktige i oktober 2023. Budget för projektet är 615 miljoner kronor i prisnivå 2023-04.

Produktionen har inletts i mars 2024 med schaktarbetet för långsamfiltren som nu till stor del är klara. Betongarbeten (gjutning av bassänger) har påbörjats i september. Anslutningen till befintliga ledningar är planerad i februari 2025. Upphandling av sand för långsamfilter pågår. Projektet följer i dagsläget plan. Kända risker i projektet är relaterade till inköp av sand för långsamfilter enligt bolagets krav, anslutning till befintligt verk samt skador på befintliga bassänger/anläggningar.

SFV- L Lovö vattenverk – Drottningholmssundet

Som en del av programmet SFV planeras en ny vattenledning från Lovö vattenverk till Trekantens reservoar. Projektet avser sträckan mellan Lovö vattenverk och Drottningholmssundet. Projektet höjer

kapaciteten i huvudvattennätet och stärker leveranssäkerheten vilket medför att befintliga huvudvattenledningar blir möjliga att stänga av och renovera.

Projektering för systemhandling pågår och färdiga handlingar beräknas levereras i juni 2025. Arbetet med att sammanställa handlingar för ansökan om vattendom påbörjas under Q2 2025. Enligt nuvarande tidplan beräknas projektet söka genomförandebeslut under första kvartalet 2026, detta kan komma att ändras då bolaget under 2024 och delar av 2025 genomför en översyn av SFV-programmets effektmål, omfattning och investeringstakt i sin helhet. Vidare ser bolaget en stor risk i att de tillstånd som projektet behöver överklagas, vilket skulle dra ut tidplanen. Den största kostnadsbärande risken i projektet är att de geotekniska förutsättningarna har visat sig vara mer komplicerade än vad man antagit vid förstudien.

SFV-L Norsborg VV - Alby

Som en del av programmet SFV planeras en ny vattenledning från Norsborgs vattenverk till Trekantens reservoar. Projektet ska förlägga en ny vattenledning mellan Norsborgs vattenverk och Fittjakammaren i Botkyrka kommun. Syftet med förläggningen är dels att säkra dricksvattenförsörjningen för ytterligare drygt en halv miljon människor i regionen, dels att möjliggöra renovering av de tre befintliga ledningarna från Norsborgs vattenverk. Projektet är uppdelat i tre delsträckor där två av sträckorna nu arbetar med färdigställande av förfrågningsunderlag. Tredje delsträckan (cirka 300 meter) har varit vilande och planeras att påbörjas under Q1 2025.

Projektet beviljades genomförandebeslut i kommunfullmäktige i december 2024, 875 miljoner kronor, inklusive bedömd prisindexrisk om 214 miljoner kronor. De största kostnadsbärande riskerna i projektet är att de geotekniska förutsättningarna skiljer sig vid byggnation, att anbud blir dyrare än beräknat, oförutsedda ledningar eller anläggningar i marken samt brister i projekteringen som inte identifierats vid granskning. Bland övriga ej kostnadsbärande risker finns projektförseningar på grund av lång hanteringstid för genomförandebeslut, överklagande av ledningsrätt, kontaminering av dricksvatten vid inkopplingsarbeten samt organisationsförändringar hos beställaren på grund av lång projekttid.

SFV-L Källbrink-Långsjöparken (tidigare Jeriko-Långsjön)

Projektet SFV-L Källbrink-Långsjöparken, inom Huddinge kommun, är ett högt prioriterat ledningsnätprojekt inom programmet SFV. Syftet med projektet är initialt att möjliggöra nedstängning och renovering av befintlig huvudvattenledning mellan Källbrink och Långsjön byggd år 1958. Långsiktigt är syftet med projektet att den nya ledningen och den befintliga ledningen ska fungera parallellt och med detta tillföra betydande kapacitetsökning och redundans i huvudvattenledningsnätet. Projektet bedöms som mycket tidskritiskt eftersom befintlig huvudvattenledning har både renoveringsbehov och kapacitetsbegränsning. Konsekvenser av att inte genomföra SFV-L Jeriko-Långsjön skyndsamt innebär successivt ökande risker för störningar på vattenförsörjningen i södra Stockholm samt att SFV-programmets övergripande mål, att säkerställa vattenförsörjningen för ytterligare en halv miljon människor i Stockholmsregionen till år 2050, motverkas. Projektet omfattar nyförläggning av cirka 3 kilometer ställedning i dimension 1200 mm i mycket varierande omgivning.

Projektet beviljades genomförandebeslut i kommunfullmäktige i november 2023. Projektet ligger efter aktuell tidplan vid genomförandebeslut och har i dagsläget en bedömd färdigställandetid till andra kvartalet 2028. Förseeningen beror på behov av omtag i systemhandlingsarbetet, byte av en projekteringsleverantör samt inväntan av beslut om hantering av befintlig huvudvattenledning som berörs av projektet. De största och mest kostnadsdrivande riskerna i projektet bedöms vara ofullständigt projekteringsunderlag medförande överraskningar i entreprenadskede, hantering och åtgärder kopplade till överskridande av krav på bullernivåer samt ogynnsamt marknadsläge vid anbudsskede för entreprenad.

Nya ställverk inklusive byggnader Lovö

De befintliga ställverken på Lovö vattenverk installerades 1984 och har uppnått sin tekniska livslängd. Ställverkens ålder samt begränsade tillgång till reservdelar för förebyggande underhåll ökar risken för

driftstörningar. Härigenom finns en förhöjd risk för längre och mer omfattande driftstörningar, vilket i värsta fall leder till avbrott på vattenleveransen ut från vattenverket. De nya ställverken tar dessutom höjd för att möjliggöra framtida kvalitetshöjande åtgärder på Lovöverkets beredningsprocess, som planeras utföras inom ramen för Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV). En förutsättning för att detta ska kunna ske är att elförsörjningen förstärks genom installation och anslutning av de nya ställverken. Beslut fattades i oktober 2020 att uppföra tre nya ställverk, vilka inryms i nya byggnader. Ställverkens funktion är att ta emot inkommande el och fördela ut den till elcentraler i respektive anläggningsdel. Stora delar av verkets elcentraler och övriga elsystem är från samma tidsperiod som ställverken och har i hög utsträckning uppnått sin tekniska livslängd, men uppfyller framförallt inte gällande elstandarder och säkerhetsföreskrifter för elinstallationer. Dessa delar har utretts separat och kommer fortlöpande bytas ut i ett separat projekt, 400 Volt Lovö.

Projektets omfattning har behövt utökas, då utredningen i projektet 400 Volt Lovö påvisat nya förutsättningar, i form av fler yttre el-stråk. Åtgärderna medför att en väsentligt större volym berg än vad som tidigare planerats behöver hanteras, vilket påverkar kostnaderna för projektet i hög grad. Utökningen av säkerhetshöjande åtgärder i projektet har också ökat omfattningen. Vidare har omvärldsfaktorer och stigande marknadspriser medfört att kostnaden för genomförandet av projektet ökat. Kommunfullmäktige har i mars 2024 godkänt ett reviderat genomförandebeslut på 342 miljoner kronor inklusive prisindexrisk.

Slutbesiktning av byggnader har genomförts och restpunkter åtgärdats fram till juni. Slutmontage och förberedelser inför driftsättning av ställverken har pågått under hösten 2024.

Mässtunneln

Mässtunneln avlastar befintligt avloppssystem, minskar bräddning och möjliggör planerad exploatering av Mässtaden. Bolaget anlägger en cirka 4 kilometer lång avloppstunnel i berg från Mäsvägen söder om Älvsjö gård som ansluts till planerad Stockholms framtida avloppsrening ledningsnäts tunnel (SFAL) vid Liljeholmen.

Kommunfullmäktige fattade genomförandebeslut om 1 061 miljoner kronor i maj 2020. Byggstart den 18 december 2023 och första sprängningsarbetena under april 2024 med beräknad slutbesiktning februari 2031. Projektet följer plan.

Nya Östbergatunneln

Nya Östbergatunneln ska avlasta Henriksdals reningsverk från dagvatten, frigöra bräddvattenkapacitet i befintlig brädd- och dagvattentunneln från Sicklaanläggningen och öka kapacitet för avledning av dagvatten. Investeringen innebär anläggande av en 2 100 meter lång dagvattentunnel i berg från Sickla till Saltsjön.

Byggarbetena är igång sedan oktober 2022 och den sista sprängningen genomfördes i december 2024. Betongarbeten återstår. Projektet följer i dagsläget plan och förväntas vara klart under fjärde kvartalet 2026.

Utökad svaghetszon i Finnboda och i Östberga medförde kortare sprängsalvor samt ökade förstärkningar. När tunneln nu är utsprängd kommer en analys göras av hur detta har påverkat kostnad och tid.

Årstafältet etapp 1

Stockholms stad har sedan 2007 arbetat med planeringen av den nya stadsdelen där cirka 6 000 nya bostäder är planerade att anläggas. För Stockholm Vatten och Avfall innebär denna exploatering ett VA-mässigt komplext arbete där stora VA-system påverkas av exploateringen såväl som att ett helt nytt VA-system måste anläggas. Arbetet kommer att genomföras i åtta etapper. Inom etapp 1 krävs stora investeringar för att möjliggöra den vidare exploateringen. För bolaget innebär dessa investeringar stora omläggningar av huvudledningar och utbyggnad av befintlig dagvattendamm.

Ett reviderat genomförandebeslut om 1 229 miljoner kronor inklusive prisindexrisk behandlades i kommunfullmäktige i juni 2024. Förhandling i rätten gällande kontraktsbrott vid byte av entreprenad inleds

i december 2024. Beroende på hur tvisten mellan förre entreprenören och Exploateringskontoret faller ut kan bolaget komma att drabbas av eventuella påföljder.

Hagastaden

Genom överdäckning av motorväg och järnväg bebyggs och omvandlas det gamla industriområdet till en levande och attraktiv stadsdel. Det nya området Hagastaden kommer rymma 5 000 nya bostäder och 50 000 arbetsplatser när det står färdigt. Stadsdelen integreras med Karolinska Institutet och Nya Karolinska Solna. För att möta dessa bostäders och arbetsplatsers behov av ett fungerande vatten- och avloppssystem måste Stockholm Vatten och Avfall förnya det befintliga VA-systemet för att möta exploateringskrav.

Reviderat genomförandebeslut om 566 miljoner kronor beviljades under hösten 2022. Stora ändringar har framförallt skett i Östra Hagastaden där den tidigare fördjupade översiktsplanen, som låg till grund för genomförandebeslut, redovisade en rondellösning vid Norrtull och en stadsstruktur kring trafikplatsen. Strukturen för östra delen av Hagastaden utvecklades i programmet och har fått en ändrad och utökad omfattning med fler byggrätter och ett utökat geografiskt område. I dagsläget bedöms reviderat beslut behövas år 2027 på grund av prisindexökningar.

Inom de centrala delarna av Hagastaden är större delar av VA-systemet utbyggt, cirka 95 procent. Tidplanen har förskjutits och vissa entreprenader senarelagts. Rent generellt har entreprenaderna dessutom blivit dyrare än tidigare beräknat. För västra Hagastaden påbörjades systemhandling under hösten 2024. Vissa ändringar av innehållet för hela Hagastaden har skett som kommer medföra ökade kostnader. Denna ökning bedöms i nuläget kunna rymmas inom projektets beslutade budget.

Norra Djurgårdsstaden, Norra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid Värta- och Frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården. Projektet innefattar VA-ledningsnätet inom Norra Djurgårdsstadens norra del, norr om Lidingövägen.

Hittills har totalt cirka 22 kilometer VA-ledningar (vatten, spill- och dagvatten) byggts för att ansluta ny bebyggelse till VA-ledningsnätet. Utöver detta har tre avloppspumpstationer uppförts. Arbete med planering, projektering och genomförande återstår endast i tre av de sexton delprojekten; övriga är färdigbyggda. De delprojekt inom vilka VA-anläggningarna ännu inte är helt färdigprojekterade och byggda är NDS Gasverket, NDS Bobergsgatan etapp 2 och NDS Kolkajen Ropsten.

Ett reviderat genomförandebeslut om 558 miljoner kronor inklusive prisindexrisk har behandlats av kommunfullmäktige i december 2024.

Under 2025 byggs VA-ledningar, bland annat en huvudvattenledning DN600, inom delprojektet NDS Bobergsgatan etapp 2. Eventuellt sker också uppstart av FU-projektering inom den östra delen av delprojektet NDS Gasverket.

Norra Djurgårdsstaden, Södra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården. Projektet innefattar VA-ledningsnätet inom Norra Djurgårdsstadens södra del, söder om Lidingövägen.

Merparten av VA-anläggningarna som ska byggas inom huvudprojektet kvarstår att utföra. Endast en mindre del har byggts inom Södra Värtan, främst i gatorna söder om Hamnbassängen. Projektering pågår

just nu av VA-anläggningar inom delprojekten NDS Hamnpåfarten och NDS Energihamnen. VA-ledningar och en avloppspumpstation kommer inom NDS Hamnpåfarten att anläggas med start tidigast Q1 2025. Osäker tidplan för och omfattning av utbyggnaden inom resterande delarna av området. Tidplanerna är i nuläget osäkra och har succesivt förskjutits framåt i tiden. Rådande marknadsläge är en bidragande orsak till detta, liksom förändringar och vägval i utformningen av området som påverkar VA-lösningarna. Beroende av slutlig omfattning och tidplan för exploateringsprojektet kan ett reviderat genomförandebeslut behövas längre fram.

Centrala Bromma, Riksby

Projektet är en del av det program för centrala Bromma som godkändes av stadsbyggnadsnämnden år 2017. Den aktuella detaljplanen syftar till att möjliggöra för cirka 1250 bostäder samt totalt cirka 150 000 kvm BTA (bruttoarea) verksamhetsyta med mera. Exploateringen innebär stora investeringar för Stockholm Vatten och Avfall, bland annat i omläggningar av huvudledningar för vatten och avlopp, anläggande av nytt dagvattenmagasin och pumpstation samt utbyggnad av lokalt ledningsnät för vatten och avlopp.

Bolagsstyrelsen behandlade reviderat inriktningsbeslut i september 2024. Total budget för projektet beräknas nu till 1 360 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling. I väntan på att kommunfullmäktige fattar beslut i både exploateringsnämndens och bolagets projekt för Bromma Riksby pågår i projektet endast arbete med mindre justeringar och optimering av systemhandling samt förberedelser inför detaljprojektering.

Sedan tidigare inriktningsbeslut har Stockholm Vatten och Avfalls tekniska lösningar konkretiserats och samordnats med övrig planerad infrastruktur i området. Omfattningen på nödvändiga geotekniska åtgärder har tydliggjorts och visat sig vara mycket omfattande. Mycket stora kostnader ligger i markförstärkning och tillfällig spont för ledningsarbeten.

Sedan tidigare inriktningsbeslut har Stockholm Vatten och Avfalls tekniska lösningar konkretiserats och samordnats med övrig planerad infrastruktur i området. Omfattningen på nödvändiga geotekniska åtgärder har tydliggjorts och visat sig vara mycket omfattande. Mycket stora kostnader ligger i markförstärkning och tillfällig spont för ledningsarbeten.

Skärholmsdalen

Skärholmsdalen är ett av flera projekt inom exploateringskontorets fokusområde Fokus Skärholmen. Syftet med Skärholmsdalen är att möjliggöra 800 – 1100 bostäder, två nya förskolor, en utökad förskola, ett vårdhem samt lokaler i entréplan på bostadshusen. I samband med detta behöver Stockholm Vatten och Avfall genomföra omfattande ny- och omförläggningar av vatten-, spill- och dagvattenledningar i området. Sammanlagt anläggs 7800 meter VA-ledningar i projektet som uppdelas i två underprojekt/etapper där etapp 1 avser Skärholmsdalen Västra och etapp 2 avser Skärholmsdalen Östra.

Ett reviderat inriktningsbeslut för bolagets hela utbyggnad i Skärholmsdalen hanterades i kommunfullmäktige i juni 2024, 33 miljoner kronor för planeringsfasen med en indikativ totalbudget om 640 miljoner kronor inklusive prisindexrisk.

För etapp 1, Skärholmsdalen Västra fattades är leverans av FU planerat till månadsskiftet november/december 2024. Genomförandebeslut om 200 miljoner kronor (245 miljoner kronor inklusive prisindexrisk) beräknas behandlades i bolagsstyrelsen i december 2024. För etapp 2 pågår arbetet med justerad systemhandling baserad på Exploateringskontorets nya förutsättningar. Ett reviderat inriktningsbeslut hanterades i kommunfullmäktige i juni 2024, 33 miljoner kronor för planeringsfasen med en indikativ totalbudget om 640 miljoner kronor inklusive prisindexrisk. De främsta riskerna för utbyggnaden av Skärholmen i sin helhet består av att tidplanen drar ut på tiden med anledning av det rådande marknadsläget i kombination med att endast hälften av projektets kvartersmark är markanvisade samt att tillståndsprocess för vattenverksamhet drar ut på tiden. Utöver detta är det även en stor risk att de geo- och markmiljötekniska förutsättningarna skiljer sig i genomförandet jämfört med framtagna

utredningar.

Gladö Kvarn

Stockholm Vatten och Avfall bygger ut kommunala vatten- och avloppsledningar i omvandlingsområde Gladö Kvarn i Huddinge kommun. Fritidshusområdet från 1940-talet har på senare år fått en allt högre andel permanentboende. De gamla enskilda avloppen är inte anpassade efter den ökade belastningen som permanentboende ger, vilket innebär risk för utsläpp av orenat avloppsvatten.

Utvecklingen från fritidshushåll till permanentboende, ställer större krav på miljöriktiga och hållbara vatten- och avloppslösningar. Huddinge kommun har som målsättning att kunna erbjuda fler invånare permanentboende och har därför detaljplanerat Gladö Kvarn. Nuvarande detaljplan vann laga kraft 2013, och utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har pågått under åren 2015-2023. Totalt ansluts cirka 570 fastigheter till det nya VA-nätet, vilket innefattar befintliga samt tillkommande fastigheter.

Anläggningen är färdigställd under 2023. Upparbetat cirka 340 miljoner kronor. Projektet har avslutats under hösten 2024 och slutrapport kommer att läggas fram för godkännande under våren 2025

Flemingsbergsdalen

Huddinge kommun tillsammans med exploatören planerar för utveckling av en ny stadsdel i Huddinge, Flemingsbergsdalen. Detta kommer att bli ett av Stockholmregionens största stadsbyggnadsprojekt. Visionen är att skapa Stockholm South Business District med syfte att ge bättre bostads- och arbetsplatsbalans mellan södra och norra Stockholm. Flemingsbergsdalen ligger inom Stockholm Vatten och Avfalls verksamhetsområde och samtliga fastigheter inom exploateringen ska VA-försörjas med anslutning till det allmänna VA-ledningsnätet. För att möjliggöra VA-försörjning kommer bolaget att behöva bygga ut det allmänna VA-nätet. Det kommer även krävas uppdimensionering av befintliga ledningssträckor för att säkerställa god framtida kapacitet. Vissa befintliga ledningssträckor kan behöva flyttas beroende på de nya gatornas och byggnadernas placering, som ännu inte fastställts av Huddinge kommun. Totalt beräknas projektet innebära utbyggnad, uppdimensionering och flytt av cirka 9 000 meter vatten-, spill- och dagvattenledningar. Stockholm Vatten och Avfall planerar därtill att anlägga två dagvattendammar inom området för hantering av dagvatten samt en pumpstation för avledning av spillvatten.

Projektet beviljades inriktningsbeslut med en indikativ totalbudget om 1200 miljoner kronor i kommunfullmäktige i oktober 2023. Inkomst för projektet beräknas till 353 miljoner kronor genom anläggningsavgifter och kostnadsreglering med Huddinge kommun. Ett par mindre och tidiga delprojekt har beviljats genomförandebeslut.

Vidja

Stockholm Vatten och Avfall är huvudansvarig för VA-anläggningen i Huddinge sedan 1997. Länsstyrelsen har förelagt Huddinge kommun att fastställa verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster samt tillgodose behovet av dessa i Vidja. Projektet rör utbyggnaden av den allmänna VA-anläggningen för detta omvandlingsområde. Området är beläget centralt i Huddinge kommun vid sjön Orlången och ytan uppgår till cirka två kvadratkilometer. I Vidja finns det omkring 625 fastigheter.

Reviderat genomförandebeslut fattades i kommunfullmäktige i juni 2024, 617 miljoner kronor inklusive prisindexrisk.

Bromstensstaden

Exploateringsprojektet ”Bromstensstaden” initierades av Stockholms stad år 2003 med syfte att omvandla stadsdelen Bromsten i nordvästra delen av Stockholm från industriområde till blandstad. Exploateringen innebär byggandet av cirka 2500 bostäder, parker, förskola och lokaler för verksamheter och service.

Exploateringen av Bromstens industriområde är uppdelad i två huvudsakliga etapper; Etapp 1, även kallad Kv. Tora, och Etapp 2, även kallad Kv. Gustav/Gunhild. För Stockholm Vatten och Avfall innebär etapp 1

om- och nyläggning av VA-ledningsnät samt byggandet av tre fördröjningsmagasin och tre pumpstationer. Reviderat genomförandebeslut fattades i kommunfullmäktige i september 2024, 494 miljoner kronor inklusive prisindexrisk.

Projektet är nästan klart, VA delen förväntas bli klar före de övriga ledningsägarna. Under 2025 anläggs inredning med rör och pumpar på tre mindre dagvattenmagasin. Mätningar för grundvatten och sättningar i området för vattendomen försätter tills vidare.

Tvärförbindelse Södertörn

I samband med Trafikverkets utbyggnad av den nya trafikleden Tvärförbindelse Södertörn mellan E4/E20 vid Vårby och väg 73 vid trafikplats Jordbro, Haninge måste befintlig VA-anläggning läggas om och byggas ut. Bolaget bör också utföra vissa strategiska förarbeten för att möjliggöra framtida utbyggnad av den allmänna VA anläggningen i området. Åtgärderna samordnas med angränsande exploateringar och bolagets övriga planerade arbeten.

Reviderat inriktningsbeslut för projektet som helhet samt genomförandebeslut för tre delprojekt fattades i kommunfullmäktige i januari 2022, inga större förändringar sedan dess.

Gemensam styrgrupp med Trafikverket och Stockholm Vatten och Avfall på plats sedan mars månad 2024. Generellt genomförandeavtal håller på att förhandlas fram med Trafikverket för alla trafikplatser. .

Trafikverket har önskat att Stockholm Vatten och Avfall gör ett förberedande arbete i Vårby under 2025-2028. Förhandling av projekteringsavtal pågår. Enligt tidigare beslut i Flottsbro skulle bolaget vara byggherre för en förberedande entreprenad men TRV kommer utföra detta istället enligt överenskommelse.

Ledningsomläggning Slussen

I och med Stockholms stads ombyggnation och exploatering av Slussen påverkas samtliga huvud- och distributionssystem för vatten, spillvatten och dagvatten inklusive dess tillhörande tekniska anläggningar i stor omfattning. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste återuppbyggas från grunden. Därför krävs att bolagets berörda ledningssystem flyttas och läggs om, samtidigt som nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

Under 2024 har byggtakten för VA varit låg i väntan på kommande entreprenad SN82, som har en framskjuten tidplan orsakat av förseningar inom byggnationen av ny bussterminal i berg. Entreprenaden hade byggstart i september 2024 och omfattar samtliga kvarvarande arbeten för Stockholm Vatten och Avfall.

Mälarbanan

I projekt Mälarbanan bygger Trafikverket ut järnvägen genom att dubblera antal spår mellan Tomtebodan och Kalhäll. Stockholm Vatten och Avfall har många VA-ledningar som korsar eller ligger parallellt med järnvägsfastigheten och behöver genomföra anpassningar av VA-nätet till ny infrastruktur.

Reviderat genomförandebeslut fattades i kommunfullmäktige i januari 2020, 795 miljoner kronor.

Flera delprojekt är i genomförande, ett delprojekt kallat "Övriga ledningar" är under projektering och ska enligt nuvarande plan börja byggas 2028.

Bedömning av bolagets interna kontroll

Den samlade bedömningen efter 2024 års internkontrollgranskning är att bolagets interna kontroll varit tillräcklig. Fyra åtgärder kopplat till internkontrollplanen har registrerats, samtliga kontrollaktiviteter visar

på ingen avvikelse.

Granskningarna har genomförts utefter upprättad internkontrollplan för att ge en rimlig försäkran om att bolaget har en god intern kontroll.

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Bolaget har som målsättning att sträva mot en fossilfri och cirkulär verksamhet som är klimatpositiv och energieffektiv. Bolaget använder till största del energi från förnyelsebara energikällor och arbetar för att öka egenproduktionen av förnyelsebar el, framförallt genom installation av solceller.

Genom att fasa ut fossila bränslen från bolagets verksamhet och minska utsläpp av metan- och lustgas samtidigt som växthusgaser binds och nyttiggörs strävar bolaget efter att bli klimatpositiva. I reningsverken produceras rågas, som i första hand ska uppgraderas till fordonsbränsle och kan därigenom ersätta användningen av fossila bränslen. Restenergi tillvaratas ur bolagets renade avloppsvatten, avloppsslam och insamlat matavfall. Då bolaget återför biogödsel och slam till jordbruk och tillgängliggör produkter för återbruk och återvinning, förs material och resurser in i nya kretslopp. Genom att verka för att dessa tillgängliggörs och är attraktiva i nya produktionskedjor eller användningsområden bidrar bolaget till ett mer cirkulärt samhälle.

Samverkan-Inköp-Kommunikation-Innovation

Bolaget har implementerat ett arbetssätt för kategoristyrning och leds av bolagets Kategoriråd där VD är ordförande och beslutsfattare. Arbetet innebär att inköp genomförs av tvärfunktionella kategoriteam som samverkar för att upprätthålla det strategiska arbetssättet. Arbetet utförs proaktivt samt tvärfunktionellt och beslut utgår från faktabaserade analyser och gedigna underlag. Bolagets inköp är hållbara genom att inköpsarbetet alltid beaktar ett miljömässigt, socialt, innovations- och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Önskad effekt är ökad affärsmässighet genom samarbete och dialog med leverantörsmarknaden samt att bolaget uppfattas som en professionell och attraktiv avtalspart.

Bolaget samverkar även inom forskning och utveckling genom tvärfunktionella arbetsgrupper. Nya innovativa lösningar testas i samverkan med både universitet och andra bolag/förvaltningar inom staden.

Kommunikation är en viktig del i alla led. Bolaget både informerar och kommunicerar internt och externt för att skapa lärdomar om lösningsförslag och i kommunikation med bolagets kunder skapas insikt om stockholmarnas behov.

2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stockholms stad har som mål att staden senast år 2040 ska vara helt fossilbränslefri och stadens egen organisation likaså senast år 2030. Staden har även målsättningar för att minska energianvändningen generellt och särskilt under de timmar då efterfrågan är som högst.

För distribution av dricksvatten och avledning av avloppsvatten krävs mycket energi för att pumpa vatten och bolaget arbetar för en så effektiv energianvändning som möjligt genom att se över möjligheten att effektivisera pumpning både genom att "optimera" pumpningen och genom att rensa ledningar så att behovet av energi minskar.

Bolaget har en stor fordonsflotta och många arbetsmaskiner. En viktig aspekt är att optimera körsträckor och öka andelen fordon och maskiner som drivs på bränslen som medför att koldioxidutsläppen kan minskas.

Bolaget arbetar med att utveckla kravställningen vid ramavtalsupphandlingar av material och tjänster. Till exempel får tillverkningsmetoder som minskar koldioxid-belastningen mervärden i upphandlingar och att använda stor procentandel skrot för gjutning av metallprodukter är ett krav som ställs vid materialupphandlingar.

Bolaget har under 2024 arbetat med utbyggnad av solceller. I detta arbete ingår också kartläggning av lämpliga ytor både ur strålningshänseende men även utifrån takkonstruktion med mera. En av svårigheterna med solceller på befintliga anläggning är anläggningarnas väderstreck och takkonstruktion. För att fullt kunna bygga ut med solceller behöver vissa tak genomgå en renovering vilket måste samplaneras med övrig utveckling av anläggningarna. Vid Bornsjön har solceller installerats på Talby, en anläggning om cirka 42 000kW, denna är också driftsatt under verksamhetsåret. Ytterligare utredningar och lämplighetsstudier genomförs löpande vartefter teknikerna utvecklas och investeringskostnaderna minskar.

De största restprodukterna i verksamheten är slam från avloppsreningen och mull från vattenreningen. Dessa två produkter återförs redan idag till kretsloppet genom spridning på åkermark. Avloppsslammet har under många år genom arbetet med REVAQ spridits på åkermark och vattenverksmullen har gått från att vara en produkt som använts till deponitäckning till en produkt som sprids på åkermark för att förbättra struktur och minska näringsläckage. Målet är att minst 85 procent av det producerade slammet och den producerade mullen skall återföras till åkermark under 2024. Under året har 100 procent av vattenverksmullen spridits på åkermark och 98 procent av avloppsslammet.

Under april togs 1 400 ton ut till annan användning av entreprenörerna som enligt avtal kan använda delar av slammet till kompostjord.

Näringsläckage till Bornsjön begränsas idag bland annat genom täckdikning och vintergröna åkrar samt genom försiktiga skogsvårdande åtgärder och rening av bottenvatten. Arbetet ligger i framkant när det gäller vattenvård. Under hösten har bolaget tillsammans med Länsstyrelsen gjort en översyn av naturvårdsområdet runt Bornsjön för att se över vilka delar som kan vara lämpliga att ge ett bättre och modernare skydd i form av naturreservat. Ett första område, Ryggberget, är utpekad och reservatsbestämmelser är under framtagande hos Länsstyrelsen. Bolaget har även tagit fram en inriktning/strategi för skogen samt en koldioxidrapport

vilka ligger till grund för kommande åtgärder inom området där åtgärder avseende växthusgasavgång och näringsläckage kommer att vägas tillsammans med vattenskydd och Bornsjön som vattentäkt.

Inom avfallsverksamheten har under året mycket arbete fokuserats på förberedelser inför drifttagningen av eftersorteringsanläggningen Resursutvinning Stockholm samt införandet av kommunalt insamlingsansvar för förpackningar som båda inneburit omfattande insatser under året.

Bolaget erhöll två utmärkelser vid Återvinningsgalan; "Årets återvinningscentral" och "Årets avfallsbehandlare". Bromma ÅVC blev Årets återvinningscentral genom att det senaste året "ha utmärkt sig genom en rad initiativ som ökat både tillgänglighet och kundnöjdhet, samtidigt som hållbarhetsmålen ständigt förbättras" och Resursutvinning Stockholm blev Årets avfallsbehandlare med motiveringen "RUS gör det möjligt för ytterligare 200 000 stockholmare att sortera ut matavfall, samtidigt som den sorterar ut plast och metall som felaktigt lagts i restavfallet".

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Analysera Stockholmarens vattenanvändning och arbeta systematiskt med att minska vattenkonsumtion i syfte att minska framtidig investeringsbehov och energianvändning				<p>✔ Fortsätta analysera vattenanvändningen och arbeta med informationsinsatser (både internt och externt) för att öka förståelsen över hur det ser ut med vattenanvändningen idag och i framtiden.</p> <p>Analys</p> <p>Analys fortsätter med fokus på att införa digitala mätare. Detta är avgörande för att få detaljerad data och bättre kunna följa vattenförbrukningen i realtid. Utmaningen att identifiera exakt var och hur vatten används kvarstår. Genom att kombinera digitala mätare med intensifierade informationsinsatser och samarbete med andra aktörer kan bolaget skapa en mer hållbar och resurseffektiv vattenanvändning.</p>
 Arbeta för att öka andelen insamlat matavfall				<p>✔ Utöka antalet kunder med optisk sortering</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet har pågått under hela året. Under våren har arbetet fokuserat på planering internt inom bolaget tillsammans med externa leverantörer. Under augusti påbörjades provdriften av RUS. I samband med detta påbörjades leveranser av startkit för optisk sortering av matavfall till berörda</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta förebyggande i enlighet med avfallstrappan för att minska uppkomsten av avfall, bl. a. genom stärkt kommunikation gentemot stockholmarna om hur de kan återbruka eller återvinna textilier.				kundgrupper. ☒ Inrätta intern arbetsgrupp för förebyggande arbete och kommunikation Analys Den arbetsgrupp som har startats upp inom bolaget för hantering av textil har även arbetat med frågan kring förebyggande av textilavfall. På bolagets hemsida finns information om vikten av att förebygga uppkomsten av textilavfall och även generell information om vikten av att hushålla med resurser i anslutning kring information om återbruk. Åtgärder som planerats under året har genomförts och fortsätter 2025 som en del av det löpande arbetet.
 Fortsätta utreda potentialen för energiåtervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Exergi				☒ Samverka med Stockholm Exergi och miljöförvaltningen avseende energiåtervinning från spillvärme i avlopp. Analys Stockholm Vatten och Avfall tillsammans med Stockholm Exergi upprätthåller ett samverkansforum med kvartalsvisa möten där frågor om energiåtervinning från spillvärme i avloppsvatten diskuteras och utvecklas. Samarbetet täcker både storskaliga system, såsom Henriksdal och Hammarbyverket, och småskaliga lösningar som lokal värmeåtervinning i LSA-anläggningar (lokalt sorterande avloppssystem). Diskussionerna fokuserar på att säkerställa att småskaliga lösningar integreras på ett sätt som inte negativt påverkar de storskaliga systemen, vilket är centralt för att undvika suboptimerade lösningar. I linje med detta arbete undersöker bolaget och Stockholm Exergi möjligheterna att utvidga samarbetsområdet till att

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				inkludera fler aspekter av innovation och gemensam utveckling för att skapa förutsättningar för energieffektiva och hållbara lösningar som gynnar hela Stockholmsområdet.
 Genomföra en pilot för att minska antalet tömningar av fettavskiljare genom biotekniska lösningar, utreda hur en dispens från tömning kan utformas, och utvärdera ekonomiska och ekologiska effekter, i syfte att minska utsläpp från transporter och sänka kostnader				 Inledningsvis ta fram förslag på och ange förutsättningar för utformning samt utvärdering av pilot, i nästa steg genomföra. Analys Detta ägardirektiv har reviderats så att det under 2025 ska göras en omvärldsanalys.
 I samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden samordna nämnder och bolagsstyrelser för en enhetlig och effektiv kommunikation i miljö- och klimatfrågor som stödjer stadens miljö- och klimatmål och medverkar till delaktighet och engagemang hos målgrupper och samarbetspartners				 Samverka med staden i strategisk miljö- och klimatkommunikation Analys Ett samarbete finns etablerat mellan stadsledningskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall, för att samordna stadens miljö- och klimatkommunikation. En kommunikationsplattform och ramberättelse om stadens miljö och klimat som stöttar stadens nya miljöprogram är framtagna.
 I samråd med kommunstyrelsen verka för att stadens förvaltningar och bolag i sin miljö- och klimatkommunikation använder bolagets kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling				 Inrätta forum för kommunikationskoncept Analys Bolaget har etablerat kontakter för att sprida kommunikationsmaterial till övriga förvaltningar och bolag inom staden. Under året har ett nytt koncept med webinarer prövats för kommunikation till bolagets kunder med olika teman inom avfallsområdet.
 Inom ramen för svenskt och europeiskt klimatkontrakt 2030 arbeta med utvecklade samarbeten, innovativa				 Kartlägga bolagets FoU-verksamhet för bättre samordning och utveckling samt se över nuvarande och kommande samarbeten, både nationellt och

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
<p>arbetsätt och en ökad externfinansiering från staten och EU för att åstadkomma en snabbare klimatomställning</p>				<p>internationellt. Se över hur bolaget kan åstadkomma en snabbare klimatomställning med hjälp av EU eller andra finansiärer kommer ingå i genomlysningen.</p> <p>Analys</p> <p>Under 2024 har bolaget genomfört en kartläggning av bolagets FoU-verksamhet för att skapa en tydlig nulägesanalys som grund för framtida strategier. Fokus har varit att säkerställa bättre samordning internt och identifiera möjligheter till nationella och internationella samarbeten som stärker innovationskapaciteten. Kartläggningen syftar också till att prioritera områden som kan stödja bolagets långsiktiga mål inom klimatomställning och hållbarhet.</p>
<p> Installera solceller på mark och på tak för att ta ett större ansvar för stadens mål om egenproducerad el, givet bolagets betydande del av stadens totala energikonsumtion</p>				<p> Uppdatera bolagets solcellsplan.</p> <p>Analys</p> <p>Solcellsplanen har under 2024 uppdaterats utifrån info från energidialoger med alla berörda avdelningar/enheter. Solcellsplanen presenteras för ledningsgrupp under T1 2025 och behandlas i styrelsen.</p>
<p> Kartlägga flödena av odebiterat vatten och ta fram en strategi för hur mängden odebiterat vatten ska minska i syfte att minska framtida investeringsbehov och energianvändning</p>				<p> Kartlägga odebiterade flöden av dricksvatten</p> <p>Analys</p> <p>Under 2024 har bolaget identifierat odebiterad tillåten förbrukning av dricksvatten.. Syftet har varit att identifiera förbättringar i bolagets arbetsätt och enkla åtgärder för att minska den odebiterade förbrukningen. Kartläggningen har resulterat i ett PM som beskriver möjliga kort och långsiktiga åtgärder. Identifierade åtgärder fokuserar främst i detta skede på ökade mätinsatser. En metod och ett system för</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				insamling av mätdata för egenförbrukning tagits fram. Numera mäter drift- och underhållsenheterna inom bolaget all egenförbrukning och den rapporteras till bolagets totala vattenbalans.
				<p>🔵 Ta fram strategi för minskning av odebiterat flöde av dricksvatten</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet har under 2024 fokuserat på kartläggning av odebiterat tillåten förbrukning av dricksvatten. Den promemoria som upprättats innehåller förslag på åtgärder som kommer kunna föras in i en övergripande strategi. Arbetet kommer att fortgå under 2025 och då fokusera på vattenförluster samt på att ta fram en strategi för minskning av odebiterat flöde av dricksvatten.</p>
<p>🏢 Säkerställa att de kommunala bolagen inventerar var det lämpar sig att installera solceller på stadens tak samt planerar för att installera solceller under mandatperioden för att öka den lokala elproduktionen</p>				<p>🏢</p> <p>✅ Redogöra för hur bolaget inventerar var det lämpar sig att installera solceller på stadens tak samt planerar för att installera solceller under mandatperioden för att öka den lokala elproduktionen</p> <p>Analys</p> <p>Solcellsplanen är uppdaterad under 2024 och behandlats i styrelsen. Flera solcellsanläggningar finns nu med i planen.</p>
<p>🏢 Ta fram en långsiktig plan för biokolsproduktion av trädgårdsavfall</p>				<p>✅ Framtagande av plan för biokolproduktion</p> <p>Analys</p> <p>En uppdaterad rapport har tagits fram där bland annat biokolsbehov inom staden, lämpliga materialflöden, lämplig teknik och möjliga affärsmodeller har analyserats. I rapporten har de senaste erfarenheterna från ett antal nya biokolsprojekt i Europa arbetats in och en grov ekonomisk kalkyl tagits fram.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Ta fram prioriterade nyckeltal för VA-verksamheten och avfallsverksamheten				2025. ☒ Utarbeta nyckeltal för VA-verksamheten och avfallsverksamheten genom exempelvis workshops samt nyttja bolagets samlade kompetens inom området. Analys Under 2024 har arbete pågått med att ta fram nyckeltal och indikatorer för både VA-verksamheten och avfallsverksamheten.
 Utredda och vidta åtgärder som kan minska utsläpp av lustgas och metangas vid bolagens anläggningar och i avloppsnätet				☒ Mäta och utvärdera lustgasbildningen i processen med de nya mätarna på Henriksdal och Bromma. Analys Bolaget har studerat lustgas vid Bromma och Henriksdal, hur den uppkommer och hur den kan omhändertas på ett bra sätt. Fokus ligger nu på att förstå mekanismerna bakom lustgasbildningen för att på så sätt minska uppkomsten av den. Som en del i detta har en flerårig ambition formulerats vilken går ut på att mäta och djupare förstå lustgasbildningen vid Bromma och Henriksdal och hur denna kan minskas. Ett led i detta är att installera nya mätare i anläggningarna för att följa lustgasbildningen genom processen och även vilka faktorer så som pH, temperatur, ammonium, nitrat m.fl och kombinationer av dessa som påverkar uppkomsten av lustgas.
 Verka för att skapa förutsättningar för ökat återbruk samt etablera och driva återbruk i alla delar av staden samt erbjuda möjlighet för invånarna att kunna reparera föremål och textilier				☐ Utveckla målgruppsanpassade strategier Analys Arbetet med att ta fram målgruppsanpassade strategier för att främja ökat återbruk är påbörjat men inte avslutat. Under året har det genomförts en mängd olika insatser riktade till specifika målgrupper och på

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>så sätt har olika kommunikationsinsatser testats.</p> <p>Bolaget medverkade under Järvaveckan i maj och marknadsförde Återbruket Rinkeby för de boende i Järva. Besöksstatistik på Återbruket Rinkeby visar under året en ökning av antal besökare med 35 procent jämfört med 2023.</p> <p>Skärholmens Återbruk har anordnat workshops och aktiviteter riktade mot olika grupper, till exempel klädbyte.</p> <p>Ny skyltning med eget grafiskt manér för återbruk (samt den gemensamma nordiska symbolen för återbruk) finns på återvinningscentralerna, vilket ska göra det lättare för besökarna att välja att återbruka i stället för att återvinna. En ny sorteringsguide har också ingång till återbruk.</p> <p>Erfarenheterna från insatserna kommer delvis att ligga till grund för den samlade strategi som ska tas fram för återbruk under 2025. Därefter ska en kommunikationsplan tas fram.</p>
 Verka för utfasning av fossil plast i samhället och i stadens fjärrvärmeproduktion, bland annat genom ökad utsortering och materialåtervinning av plast.				<p>✔ Provdrift av Resursutvinning Stockholm</p> <p>Analys</p> <p>Eftersorteringsanläggningen, Resursutvinning Stockholm, sorterar via NIR-teknik ut återvinningsbara plastmaterial. Den utsorterade plastfraktionen går därefter vidare till efterbehandling där plasten genomgår ytterligare sortering i olika återvinningsbara plasttyper. Under hösten 2024 inleddes provdrift av anläggningen. Arbete med kalibrering och injustering av anläggningen fortsätter under 2025. En vinterprovdraft kommer att genomföras under Q1.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Verka för ökad fastighetsnära insamling				<p>✔ Handlingsplan förpackningsinsamling 2027</p> <p>Analys</p> <p>2027 ska samtliga fastigheter sortera sina förpackningar fastighetsnära och i de fall där så inte är möjligt ska sortering ske på en plats som kommunen tillhandahåller.</p> <p>Arbetet bedrivs inom ramen för förpackningsuppdragets delprojekt "Insamling 2027". Arbetet omfattar två delar: utveckling av kvartersnära lösningar för förpackningsinsamling (ÅVS och LIP) och utökning av fastighetsnära insamling av förpackningar från villor och flerbostadshus.</p> <p>Arbetet syftar till att säkerställa lagefterlevnad utifrån förändringarna i Avfallsförordningen gällande förpackningsavfall med målet att skapa en långsiktig strategi för en effektiv hantering och insamling av förpackningsmaterial inom staden. Planerade åtgärder under 2024 har genomförts enligt med plan.</p>
 Öka energieffektiviseringen av fastigheter och verksamheter för att nå stadens mål att minska energianvändningen med 10 procent, med fokus på att minska effektopparna	 Elproduktion baserad på solenergi Analys Solceller på Lovö vattenverk har producerat solel under hela 2024 och har levererat 41 MWh, alltså helt enligt prognos. Solcellsanläggningen på Talby nedergård driftsattes under året. Prognosen baserades på att anläggningen skulle producera under 17,5 MWh halva året. Dock har vi bara registrerat produktion på 0,9 MWh under november-december. Årsmålet på 125 MWh baserades på att 3 andra anläggningar även skulle kunna	41,87 MWh	125 MWh	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>driftsätts, nämligen Fågelsta gård, Högdalens och Grantorps tryckstegringsstationer. Driftsättning har senarelagts på grund av förseningar i projekt.</p>			
	<p> Köpt energi i stadens organisation</p> <p>Analys</p> <p>2024 års energianvändning landade på 169,7 GWh köpt klimatkompenserad energi. Det är mindre än föregående år och även än prognos/årsmål. Den största minskningen jämfört med tidigare energiprognos har skett på Henriksdals reningsverk. Fjärrvärmeanvändning visar på en tydlig minskning för 2024 jämfört med föregående år. En rötkammare har varit avställd och kan ha varit en bidragande orsak. Tidplan för SFA-projektet har reviderats på grund av förseningar i projektet vilket påverkar utfall jämfört med tidigare energiprognoser.</p>	169,7 GWh	175,4 GWh	
	<p> Relativ energianvändning</p> <p>Analys</p> <p>2024 års relativa energianvändning för bolagets VA-verksamhet landade på 0,56 kWh/m³ vatten. Den största minskningen har skett på Henriksdals reningsverk. Fjärrvärmeanvändning visar på en tydlig minskning för 2024 jämfört med</p>	0,56 (kWh/enhet)	0,57 (kWh/enhet)	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	föregående år. En rötkammare har varit avställd och kan ha varit en bidragande orsak. Tidplan för SFA-projektet har reviderats på grund av förseningar i projektet vilket påverkar utfall jämfört med tidigare prognoser.			
	  Andel matavfall till biologisk behandling ska vara 75% Analys Under året samlades totalt 36 802 ton matavfall in. Totalt beräknas 75 203 ton matavfall finnas tillgängligt för insamling inom staden vilket ger ett utfall om 48,9 procent. Under 2024 samlades cirka 2 600 ton mer matavfall in jämfört med året innan och cirka 7 200 ton mer än 2022. Resultat måste ses utifrån att det från och med 2024 ej är tillåtet att tillgodoräkna den mängd matavfall som hanteras via matavfallskvarn till ledningsnät.	49	75	
	  Restavfall per invånare som går till förbränning Analys Restavfallet fortsätter att minska. Målet för året har uppnåtts. Siffran inkluderar grovavfall till förbränning. Om endast restavfallet beaktas blir siffran lägre; 169 kg/inv. Som antal invånare har använts 988 786 personer i kommunen.	179 Kg/Inv	185 Kg/Inv	
				  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, servicenämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Stockholm Vatten och Avfall AB och S:t Erik</p> <p>Markutveckling AB utreda och planera för en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter där kvarteret Gjutmästaren i Ulvsunda ska utgöra pilot</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har deltagit i startmöte för uppdraget och kommer fortsatt bidra och delta i utredningen. Det har dock inte varit någon aktivitet som berört bolaget under hösten. Arbetet fortsätter under 2025.</p>
				<p> Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med servicenämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda de materialflöden i staden som har störst miljö- och klimatpåverkan och ta fram förslag på åtgärder för ökad resurseffektivitet och cirkulära materialflöden</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har medverkat i uppdraget för cirkulära materialflöden och utredning är genomförd. Information har levererats till miljöförvaltningen.</p>
				<p> Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden ta fram en plan och finansieringsmodell för att identifiera platser för insamling av förpackningar samt skrymmande förpackningar i staden för att möta kommande lagkrav</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys</p> <p>Förslag på rutiner har tagits fram som syftar till att utöka samarbetet inom staden avseende stadens återvinningsstationer. Förslagen innefattar att samtliga förvaltningar som deltar i aktiviteten kommer att ha ett gemensamt ansvar för att identifiera platser utifrån rådande förutsättningar som finns hos respektive förvaltning. Då aktiviteten kommer att fortgå under 2025 kommer fokus vara på att genomföra det praktiska arbete som behövs för att rutinerna ska kunna fastställas och etableras.</p>
				<p>✔ Utarbeta förslag till plan samt sammankalla till en arbetsgrupp i bolaget för att säkerställa att en bred analys av bolagets arbete genomförs och vars uppdrag är att föreslå och arbeta med förbättringsåtgärder.</p> <p>Analys</p> <p>Under verksamhetsplaneringen i slutet av 2024, tog bolaget fram aktiviteter för 2025 som kopplar mot Miljöprogrammet och Agenda 2030. Aktiviteterna rörande Agenda 2030 är underlag till en plan som ska tas fram rörande Agenda 2030 under 2025.</p>

2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Bolaget har som en del av sitt grunduppdrag att avleda avloppsvatten med så liten miljöpåverkan som möjligt. Genom detta grunduppdrag bidrar bolaget till ökad biologisk mångfald i stadens sjöar och vattendrag. Vidare bidrar bolaget även till en ökning av biologisk mångfald genom att bland annat jobba med åtgärder i enlighet med framtagna lokala åtgärdsprogram (LÅP) för god vattenstatus. I åtgärdena beaktar man möjligheten att stärka och utveckla den biologiska mångfalden genom aktiva val i utredningsskedet. Vid drift- och underhåll av dagvattenanläggningar beaktas också möjligheterna att stärka den biologiska mångfalden.

Stockholm Vatten och Avfall samverkar med staden inom ramen för Handlingsplan för klimatanpassning där bland annat behov och åtgärder för att minska konsekvenserna av skyfall eller samhällsstörande regn

diskuteras. För att minska samhällsstörningarna behövs ofta en kombination av åtgärder där åtgärder som faller inom bolagets ansvar identifieras och läggs in i underhålls- och investeringsplaner. I åtgärderna beaktas möjligheten att öka den biologiska mångfalden.

Skogsvården som bedrivs inom Bornsjön bedrivs under stort hänsynstagande till naturvård och friluftsliv. Skogsvården på Bornsjöförvaltningen bedrivs långsiktigt primärt med hänsyn till vattenkvalitén. För att säkerställa den biologiska mångfalden arbetar Bornsjön kontinuerligt med att göra väl tilltagna kantzoner mot sjöar och vattendrag. Vidare har bolaget under året arbetat med frihuggnings av naturvärdesträd, ekar och solitära tallar. Frihuggnings är när utrymme skapas för krona hos träd eller planta genom att intillstående träd och respektive plantor avlägsnas. Vidare skapas och bevaras död ved i skogen för att ge livsutrymme åt mikroorganismer och insekter i form av faunadepåer.

Naturvårdsområdets nuvarande skötselplan gäller för hela naturvårdsområdet och vartefter reservatsbildning sker skrivs en skötselplan för det specifika området. Samtliga skötselplaner vilar på att det skall vara ett hållbart och varsamt omhändertagande av skogen som syftar till stärkt vattenkvalitet, biologisk mångfald och friluftsliv, där varje del behöver samspela med varandra för att värna om Bornsjön som reservvattentäkt.

Som ett led i arbetet med Bornsjön har det under verksamhetsåret tagits fram en koldioxidrapport för skogen. Framtagen inriktning skall bidra till att öka den skogliga tillväxten med syftet att binda större andel koldioxid samt näringsämnen, men samtidigt öka den skötselmässiga variationen så att flera skogsskötselmetoder tillämpas. Detta för att möta den utmaning som ett förändrat klimat medför, men också för att det har visat sig nödvändigt för att kunna bibehålla vissa typer av naturvärden i produktionssskogen. En ökad trädslagsvariation i skogslandskapet och ett ökat inslag av hyggesfria skötselmetoder (såsom luckhuggnings, blädning, överhållen skärm) alternativt naturlig föryngring är exempel på sådana anpassningar som i framtiden kan användas.

Skador från skadeinsekter, rottröta och stormar påverkar tillväxten och bolaget har aktivt jobbat med åtgärder kring detta under verksamhetsåret.

Jordbruket på Bornsjön har betydelse utifrån flera olika perspektiv såsom livsmiljö för värdefulla arter, kulturmiljövärden samt att den bidrar med ytterligare ekosystemtjänster. Genom förvaltningen av Bornsjön, under verksamhetsåret och i framtiden, bidrar bolaget till att främja det rika djurliv som finns inom naturreservatet. Sjöarna, våtmarkerna och de anlagda viltvattnen har stor betydelse för djurlivet bland annat häckningsplatser och rastplatser för en mängd fågelarter. Bolaget bidrar också aktivt till att sprida information och visa på att det går att bedriva ett hållbart jordbruk. Främst är tanken att det ska påverka jordbrukare i Mälardalen, som i sin tur påverkar vad som tillförs Mälaren, där bolaget hämtar vatten som renas i bolagets vattenverk.

Det sker även riktade och situationsanpassade samverkansåtgärder och dialoger sker löpande med intressenter och närboende i syfte att upprätthålla en förståelse för skogens förutsättningar i området. Samverkan sker även regelmässigt med jordbruksarrendatorer och Försvarmakten som ansvarar för övningsaktiviteten vid Vällinge skjutfält.

Inom skogsbruket har även åtgärder utförts såsom att skapa skogsbryn och gläntor för att öka mångfalden av växter och djur, hög andel lövskog främjas, sittpinnar placeras ut för att gynna rovfåglar och ekar borras för att gynna solitära bin.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Utredda gränssnitt mellan skyfallslösningar och dagvattenlösningar samt aktivt söka				✔ Genomföra utredning om gränssnitt mellan skyfallslösningar och dagvattenlösningar. Göras i samverkan med trafikkontoret.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
möjliga externa finansieringskällor				<p>Analys</p> <p>Bolaget leder ett projekt som syftar till att hitta både ansvarsformer och principer mer tekniskt för kombinerade dag- och skyfallsanläggningar. Arbetet med att sammanställa råd/krav för en rad utvalda anläggningsslag pågår liksom arbetet med att se över ansvar och roller. Arbetet kommer att fortgå och slutföras under 2025. Aktiviteten är medtagen i målplaneringen för 2025.</p>
				<p>✔ Söka extern finansiering om möjligt, av skyfallslösningar och dagvattenlösningar.</p> <p>Analys</p> <p>Under 2024 har bolaget inte sökt någon extern finansiering eftersom någon byggnation av kombinerade anläggningar för skyfalls- och dagvattenlösningar ej har skett.</p> <p>Extern finansiering i form av LOVA-bidrag har sökts och erhållits för fällning av fosfor i Drevviken.</p>
				<p>✔ Undersöka möjligheterna till extern finansiering av skyfallslösningar och dagvattenlösningar.</p> <p>Analys</p> <p>Under 2024 har bolaget inte sökt någon extern finansiering eftersom någon byggnation av kombinerade anläggningar för skyfalls- och dagvattenlösningar ej har skett.</p>
 Verka för att den egna verksamheten bidrar till stärkt biologisk mångfald vid				<p>✔ Öka kunskapen i verksamheten om alternativa, rimliga åtgärder för att stärka biologisk mångfald i</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
arbeten och återställande av mark				<p>enskilda projekt</p> <p>Analys</p> <p>I nystartade projekt har man i planeringsskedet sett över föreslagna åtgärder för biologisk mångfald enligt miljöförvaltningens åtgärdsförslag (SÅF) och där möjligt inkluderat dessa i projekten. Under hösten 2024 har bolaget, tillsammans med miljöförvaltningen, planerat ett frukostseminarium som ska genomföras i januari 2025 med syfte att stärka kunskapen om biologisk mångfald i verksamheten.</p>
				<p></p> <p> Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras. Prioritering, ansvarsfördelning, upphandling och avrop av konsulter ska definieras</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har medverkat i styrgrupp och arbetsgrupp. En rapport kommer att färdigställas av stadsledningskontoret under början av 2025 och dess slutsatser kommer att användas i arbetet med att revidera handlingsplan för klimatanpassning under 2025.</p>
				<p></p> <p> Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen och trafiknämnden utreda funktion och ansvar för</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>en kontaktväg in för medborgare vid skyfall och översvämningar, samt ha beredskap för kommunikationsinsatser gentemot invånare</p> <p>Analys</p> <p>Uppdraget att utreda funktion och ansvar för en kontaktväg in för medborgare vid skyfall och översvämningar är en fortsättning av arbetet med att utreda ansvarsgränser och rutiner för kommunikation vid skyfall enligt ägardirektiv 2023. Syftet är att tydliggöra kontaktvägen in till staden för att göra det enkelt för stockholmaren om de drabbas av skyfall eller kraftiga regn med översvämningar som följd.</p> <p>Uppdraget har fortsatt enligt plan under hösten tillsammans med trafikkontoret och stadsledningskontoret. Överlämning av slutfört uppdrag om kontaktvägar och gemensamma budskap planeras till maj 2025.</p> <p>Kommunikationsinsatser för bolaget finns sedan tidigare framtagna inför skyfall och efter ett skyfall.</p>
				<p> Stockholm Vatten och Avfall AB ska ta fram en skötselplan för bolagets skog och mark runt Borsjön med fokus på att säkra dricksvattenkvaliteten, binda mer koldioxid i skog och mark, exempelvis anläggande av våtmarker, stärka den biologiska mångfalden, samt skapa rekreativa värden</p> <p>Analys</p> <p>Den faktiska skötselplanen för</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>naturvårdsområdet Bornsjön, beslutas och fastställs av Länsstyrelsen. Under de senaste åren har bolaget och Länsstyrelsen haft dialog om hur området skall utvecklas och där målet är att större områden skall få ett starkare och mer modernt skydd i form av naturreservat. En översyn av områden genomförs och i skrivande stund pågår arbete med det första området, Ryggberget, som skall bli naturreservat. I samband med reservatsbildning kommer området att få en ny skötselplan.</p>
				<p> Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen påbörja arbetet med att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har meddelat sin representation i arbetet för att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall och bidragit i den mån bolaget har blivit ombedda att delta 2024.</p>

2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Bolaget har under många år löpande arbetat med att fasa ut fossila drivmedel från bolagets fordonsflotta. Bolagets personbilar och lastbilar använder förnyelsebart bränsle till 94 procent idag. Bolaget har endast elbilar i bilpoolen. I fordonsarbetet ingår även att säkerställa att bolaget inte har flera fordon än vad som krävs.

Bolaget har tagit fram upphandlingskrav för att minska fossila drivmedel i leverantörsled. Dessa krav kommer att implementeras i bolagets kategoristyrningsarbete, vilket innebär att dessa krav säkerställs i upphandlingar rörande fordon, maskiner och transport.

Bolaget fortsätter att sträva efter att ha en relativt hög andel schaktfritt byggande vilket får positiv effekt både på framkomlighet och utsläpp då schakter och tillhörande avstängningar minskar i andel.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel parkeringsplatser med laddinfrastruktur Analys Bolaget har utökat antalet laddplatser på de parkeringsplatser som bolaget har rådighet över.	32 %	30 %	
				 Stockholms Hamn AB ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB utreda förutsättningarna för en infrastruktur för distribution av flytande biogas (LBG) till sjöfarten på Stadsgårdskajen, varifrån en fossilfri färjetrafik till Åbo planeras Analys Stockholms Hamn AB äger frågan och driver arbetet med att utreda förutsättningarna för att etablera en infrastruktur för distribution av flytande biogas (LBG) på Stadsgårdskajen, vilket syftar till att möjliggöra en fossilfri färjetrafik till Åbo. Bolaget har haft viss dialog med Stockholms Hamn AB i frågan, där fokus legat på att bidra

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				med insikter kring tekniska möjligheter och hållbarhetsaspekter kopplat till biogas.

2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Bolaget bidrar till stadens arbete för god vattenstatus genom att genomföra åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus. Nio förstudier för åtgärder har under året drivits inom ramen för de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus (LÅP). Flera av de åtgärdsförslag som tilldelats bolaget inom LÅP har dock visat sig vara svåra att genomföra. Detta har medfört att åtgärder fått strykas eller att omtag har krävts i utredningsarbetet, med längre utredningstid som följd. Under 2024 har därför inget nytt LÅP-projekt kunnat lämnas över för genomförande och därmed har inte målet om fem överlämnade projekt uppnåtts.

Utöver de nio förstudierna som bedrivits under 2024 har förberedande arbete gjorts inför avrop av konsult för utredning av ytterligare fem åtgärdsförslag. Av de projekt där förstudie redan pågår eller startas upp runt årsskiftet beräknas runt tio kunna få inriktningsbeslut under år 2025, under förutsättning att det inte under utredningen visar sig att tekniska utmaningar eller andra förhållanden gör att projektet inte är genomförbart.

En åtgärd som genomförts är att meandra Flatendiket för att återställa ett mer naturligt flöde och därmed minska riskerna för erosion och skapa bättre förutsättningar för biologisk mångfald. I alla åtgärder beaktar man möjligheten att stärka och utveckla den biologiska mångfalden genom aktiva val i utredningsskedet. Vid drift- och underhåll av dagvattenanläggningar beaktas också möjligheterna att stärka den biologiska mångfalden.

Bolaget har bidragit med expertis till exploateringsnämndens arbete med sjörestaurering. Vidare har bolaget arbetat enligt färdplanen för tillskottsvatten med att minska mängden tillskottsvatten i ledningsnätet. Det medför både mindre risk för bräddningar av orenat avloppsvatten och att mindre vatten leds till reningsverken vilket är positivt för deras processer.

Bolaget har stöttat med Trafiknämnden i arbetet med framtagande av ett investeringsprogram för Trafiknämndens åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus. Bolaget har även i samarbete med Trafiknämnden tagit fram typritningar för dagvattenreningsanläggningar avsedda att kunna anläggas i allmän platsmark, något som tidigare saknats och försvårat genomförandet av Trafiknämndens åtgärder.

Bolaget har genomfört recipientkontroll och dricksvattenkontroll kontinuerligt och arbetat med insamling av data och analys av både recipients status och dricksvattnets status. För dessa funktioner är de skadliga, svårnedbrytbara och hormonstörande ämnena viktiga att följa och bevaka.

I den ständigt löpande förvaltningen av ledningsnätsanläggningen har bolaget arbetat med att bland annat utreda och åtgärda felanslutningar, minska risken för bräddningar genom spolning och rensning av ledningar och pumpar och att förnya ledningar. Detta arbete leder till mindre risk för oönskade utsläpp som påverkar omgivningen negativt och bidrar till en tryggare leverans av vattentjänster.

Stockholm Vatten och Avfall har under pågående ombyggnation av Henriksdals reningsverk särskilda utsläppsvillkor för biokemiskt syreförbrukande material (BOD7), totalfosfor (Tot-P) och totalkväve (Tot-N) som gäller gemensamt för Bromma reningsverk och för Henriksdals reningsverk. Detta eftersom båda reningsverken släpper ut renat avloppsvatten i samma vattenförekomst, Strömmen, utanför Kastellholmen respektive utanför Waldemarsudde. Utsläppsvillkoren inkluderar renat, bräddat och förbilett avloppsvatten

inom avloppsreningsverken och avser kalenderårsmedelvärden. Utsläpp i samband med bräddningar på ledningsnätet omfattas inte av utsläppsvillkoret. Samlingsprover har analyserats varje vecka och resultaten beräknas flödesviktat för att kontrollera efterlevnaden av utsläppsvillkoret. När ombyggnationen av Henriksdals reningsverk inom SFA är färdig kommer skarpare utsläppsvillkor gälla.

Preliminärt (Beräknat utifrån tillgänglig analysdata till och med vecka 50) klaras utsläppsvillkoren för BOD7, Tot-P och Tot-N för 2024. Med anledningen av ombyggnationen av Henriksdals reningsverk när två av sju linjer av den biologiska reningen varit under ombyggnation samtidigt som enbart en av de sju linjerna varit ombyggd till membranbioreaktor (MBR) har kapaciteten varit begränsad. Bräddning av försedimenterat och till viss del orenat avloppsvatten har skett i samband med höga flöden vid nederbörd vilket orsakat högre utsläppshalter vid dessa tillfällen. Vid normala flöden har både Henriksdal och Bromma reningsverken under året haft en stabil drift och låga utsläppshalter vilket bidragit till det sammanlagda kalenderårsmedelvärdena. Under 2025 kommer två MBR-linjer driftsättas i Henriksdal vilket kommer innebära högre kapacitet och effektivare rening och således förväntat lägre utsläppshalter. Slutgiltiga utsläppsvärden redovisas i bolagets miljörapport vilken skickas till tillsynsmyndigheten i slutet av mars.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta med åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster för att uppnå god ekologisk och kemisk status och prioritera åtgärder som bidrar till stadsutveckling				 Lämna över fem åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus till genomförande. Analys Målet har inte nåtts. Nio förstudier för åtgärder har under året drivits inom ramen för de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus (LÅP). Flera av de åtgärdsförslag som tilldelats bolaget inom LÅP har dock visat sig vara svåra att genomföra. Detta har medfört att åtgärder har fått strykas eller att omtag har krävts i utredningsarbetet, med längre utredningstid som följd. Under 2024 har därför inget nytt LÅP-projekt kunnat lämnas över för genomförande. En personalförstärkning har gjorts i syfte att öka takten.. Utöver de nio förstudierna har förberedande arbete gjorts inför avrop av konsult för utredning av ytterligare fem åtgärdsförslag. Av de projekt där förstudie redan pågår eller startas upp runt årsskiftet beräknas runt tio kunna få inriktningsbeslut under år 2025.
 Bidra med expertis				 Bidra med expertis vid sjörestaurering på uppdrag

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
inom sjörestaurering vid genomförandet av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus				av Exploateringskontoret. Analys Fortsatt fällning av fosfor i Drevviken slutförd.
 Utreda möjlighet och förutsättningar för att installera läkemedelsteknik vid Henriksdals reningsverk för att möta kommande lagkrav				 Ta fram en första rapport kring övergripande förutsättningar för att installera läkemedelsteknik och förslag till vidare utredningar och fördjupningar. Analys Rapport som redovisar förutsättningarna för att införa rening av mikroförorening (läkemedelsrening) vid Henriksdals reningsverk har tagits fram. Ett förslag till utredningsbeslut föreslås styrelsen under början av 2025.
 Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet				 Utarbeta förslag till plan samt sammankalla till en arbetsgrupp i bolaget för att säkerställa att en bred analys av bolagets arbete genomförs och vars uppdrag är att föreslå och arbeta med förbättringsåtgärder. Analys Under verksamhetsplaneringen i slutet av 2024, tog bolaget fram aktiviteter för 2025 som kopplar mot Miljöprogrammet och Agenda 2030. Aktiviteterna rörande Agenda 2030 är underlag till en plan som ska tas fram rörande Agenda 2030 under 2025.
	 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen Analys Målet 50 procent är uppfyllt. Uppfyllnadsgraden varierar mellan olika typer av projekt, dels beroende på om projektet har	67 %	50 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	startats innan rutinen för BVB infördes, men också beroende på projektets karaktär. Av 6 avslutade förnyelseplansprojekt och 6 avslutade bygg- och processprojekt och 1 avslutat SFV-R-projekt har drygt 50 procent BVB-bedömts och loggats enligt gällande rutin.			
				 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen utreda möjligheten att införa en progressiv taxa på vatten i syfte att minska förbrukningen och framtida investeringsbehov Analys Under 2024 har bolaget utvärderat möjligheten att införa en progressiv taxa för vattenförbrukning. Bolaget har en förhållandevis hög fast taxa. I ett första skede för att nå detta mål beslutades att hela taxeökningen för 2024 skulle läggas på den rörliga delen av taxan, vilket innebär att de största förbrukarna påverkas mest. Detta ligger i linje med principen att främja ett mer hållbart vattenanvändningsbeteende.
				 Stockholms Hamn AB ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB samordna en gemensam och stationär lösning för hantering av grå- och svartvatten Analys Arbetet fortsätter under 2025 tillsammans med Stockholms Hamn AB som leder detta arbete.
				 Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram ett investeringsprogram för utredande och

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>genomförande av åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster i enlighet med gällande dagvattenavtal och under 2024 söka avsätta medel i central medelsreserv för genomförande av åtgärder</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har samarbetat med trafikkontoret under hela 2024 i utformningen av ett femårigt investeringsprogram. Ett genomförandebeslut för 2025 förväntas tas av Trafiknämnden våren 2025.</p>

3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Bolaget har arbetat kontinuerligt med att utveckla och stärka bolagets ekonomistyrning inom ramen för stadens mål. Det sker bland annat genom att skapa förutsättningar för en lång planeringshorisont där behoven är kända men även genom att utveckla bolagets kategoristyrning för inköp samt genom bolagets arbete med taxor, externa affärer etcetera.

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Systematiskt kvalitetsarbete

Bolaget arbetar i enlighet med stadens Kvalitetsprogram, på ett sätt som omhändertar ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Bolaget har ett systematiskt arbetssätt där bolagsövergripande utveckling och prioritering sker baserat på omvärldsanalys, uppföljning föregående år som mål, avvikelser etcetera. Detta formuleras för bolaget i strategiska mål och prioriterade områden. Kvalitetsprogrammets förhållningssätt har beaktats i bolagets perspektiv kund, miljö, leverans, ekonomi och medarbetare. Verksamheterna svarar upp mot målen genom avdelningsmål och aktiviteter i arbetet med avdelningarnas verksamhetsplaner. På medarbetarnivå sätts individuella mål i medarbetardialogen.

Bolagets styr- och ledningssystem är ett system som visar bolagets lednings-, kärn- och stödprocesser, styrande dokument, roller och ansvar, vilka IT-system som används i processerna samt bolagets informationshanteringsplan. Styr- och ledningssystemet är också till för att kunna påvisa att bolaget lever upp till de krav som ställs i samband med certifieringar enligt bland annat ISO 9001, ISO 14001, Revaq.

För att uppnå ett effektivt arbete och en samordnad förvaltning och utveckling av bolagets styr- och ledningssystem förutsätts ett nära samarbete över hela bolaget. Mot den bakgrunden arbetar bolaget genom ett bolagsövergripande nätverk. Nätverket samordnar inkomna förbättringsförslag där digitalisering beaktas som möjliggörare, föreslår prioritering av dessa samt säkerställer att beslut fattas på rätt nivå mot rätt

bakgrund enligt bolagets processorganisation.

Bolagets arbete med forskning och utveckling sker genom FoU-nätverket där flertalet projekt innefattar innovationer.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för att motverka behov av taxeökningar				<p>✔️ Fortsätta se över våra finansieringsmöjligheter och externa affärer i syfte att säkerställa en hållbar finansiering av verksamheten över tid.</p> <p>Analys</p> <p>För bolagets största kunder, grannkommuner som köper dricksvatten och avloppsreningstjänster, pågår en översyn av avtalen för att säkerställa långsiktig affärsmässighet.</p> <p>Inom biogasområdet har bolaget fokuserat på att etablera en affärsmodell för koldioxidinfångning kopplat till rågas.</p>
 Delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför				<p>✔️ Delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför.</p> <p>Analys</p> <p>Under året har bolaget aktivt deltagit i arbetet med Digital Futures. Deltagandet har syftat till att stärka bolagets kompetens och nätverk inom digitala innovationer och teknologiska framsteg.</p>
 Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH samt samverka med andra forskningsinstitutioner				<p>✔️ Representera bolaget i stadens digitaliseringsarbete i enlighet med stadens kvalitetsprogram.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har deltagit i stadens kvalitetsnätverk, IT-nätverk och innovationsnätverk, anordnade av stadsledningskontoret.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Fortsätta arbetet med att på sikt återta delar av sophämtningen i egen regi				 Fortsatt utredning av egen regi inom insamlingsverksamheten med fokus på samhällsviktig funktionalitet Analys Aktiviteten klarrapporterad under tertial 1. Insamling av avfall i storbehållare övertas i egen regi i fyra delområden den 1 april 2026.
 Förstärka sin projektstyrning, kostnadsuppföljning och ekonomiska återslag till bolagsstyrelse och ägare				 Ta fram modell för livscykelkostnadsanalys Analys Bolaget har under året sett över arbetsmetod för att ta fram LCC-kalkyler. Detta arbete fortsätter under 2025.
 Utredda möjligheterna att återta delar av återvinningscentralerna i egen regi				 Utredda egen regi ÅVC med fokus på samhällsviktig funktionalitet Analys En förstudie genomfördes under våren och rapporten behandlades av styrelsen i september 2024. Det beslutades att drift av ÅVC fortsatt ska drivas på entreprenad. Arbetet med nästa upphandling pågår för närvarande.
	 Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut Analys Två projekt har beviljats genomförandebeslut i KF under året. Inget av besluten kan anses vara i god överensstämmelse med inriktningsbeslut.	0	100	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Grovrening Sickla del 2, genomförandebeslut 202405, saknade inriktningsbeslut och gick direkt till genomförandebeslut (1670 mnkr inkl prisindexrisk). Ny huvudvattenledning Norsborg-Alby beviljades genomförandebeslut 202412, 875 mnkr inkl prisindexrisk. Inriktningsbeslutet hade en indikativ budget på 475 mnkr (uppräknat till prisnivå 202409 motsvarar det 594 mnkr).			

3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stockholm Vatten och Avfall arbetar proaktivt för att ge fler stockholmare som står långt från arbetsmarknaden möjlighet till jobb, detta gör avdelningen genom en rad aktiviteter.

Bolaget tillhandahåller öronmärkta arbetstillfällen vilka har till syfte att sänka trösklar och ge individer möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Bolaget samverkar med arbetsmarknads-förvaltningen och jobbtorgen.

Ett led i att öka intresset för och kunskapen om branschen och i förlängningen bidra till kompetensförsörjningen är att erbjuda ungdomar feriejobb och tillhandahålla praktikplatser. Feriearbetarna får god inblick i fler av bolagets verksamhetsområden och yrkesroller. Det övergripande syftet är att stimulera till studieval inom bolagets kritiska kompetensområden.

Bolaget har tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten och andra branschpartier påbörjat ett arbete med att ta fram ett branschöverskridande traineeprogram. Programmet syftar till att accelerera kompetensen hos nyexaminerade ingenjörer genom att kandidaterna får tjänstgöra hos olika arbetsgivare inom branschen under traineeperioden. Satsningen gäller i nuläget för Stockholmsregionen men ambitionen är att vidareutveckla konceptet på nationell nivå. Samarbetet avser en långsiktig satsning.

Näringslivspolicy

Bolaget har tagit del av Stockholms stads näringslivspolicy och tillämpar denna i den löpande verksamheten. Det görs exempelvis genom att:

- Följa beslutad inköbspolicy samt kompletterande styrande dokument inklusive bolagets riktlinjer för inköp såsom att anbud och anbudsgivare behandlas objektivt så att konkurrens sker på lika villkor enligt branschstandard och praxis. Affärsmässighet genomsyrar bolagets inköpsarbete och bedrivs på ett sätt som tillvaratar konkurrensmöjligheter och motverkar korrupktion.
- Kommunikation till medborgare, kunder, företag och allmänhet så effektiv, begriplig och tillgänglig som möjligt. Bolaget arbetar med flera kanaler för att kunna nå ut med budskap.
- Erbjuder samma service till alla som nyttjar bolagets tjänster. Där staden byggs ut finns också Stockholm Vatten och Avfall med och erbjuder anslutning för vatten och avlopp samt avfallshantering enligt riktlinjerna för bolagets verksamhetsområde.

- Säkerställa kompetensbaserad rekrytering och att bolagets medarbetare kompetensutvecklas utifrån verksamhetens och omgivningens krav. Att relevant kompetens inom bolaget finns är en förutsättning för utveckling och för att bolaget ska kunna möta de samhälls- och hållbarhetsutmaningar som bolaget står inför.

Kompetensförsörjning

Upplevelsen är att det är svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och erfarenhet varför arbetet med erbjuda praktikplatser och feriepraktik är en viktig del för att skapa ett intresse för den bredd av arbetsuppgifter som förekommer inom avdelningen. Ett lärlingsprogram pågår för till exempel rörläggare. Programmet är tvåårigt och syftar till att möta pensionsavgångar.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 I ökad utsträckning tillgängliggöra arbetsplatser genom sociala krav i stadens upphandlingar				 Utredda förutsättningarna för sysselsättningskrav inom våra olika inköpsområden (kategorier). Analys Bolaget tillämpar kommunfullmäktiges riktlinjer vad gäller sysselsättningskrav och använde dialogmodellen i samtliga upphandlingar av byggtreprenader och tjänster. Härutöver har bolaget under ett par års tid haft ett pilotprojekt inom byggtreprenadprojektet SFA där krav har ställts på ett visst antal visstidsanställningar och praktikplatser. En tät dialog med arbetsmarknadsförvaltningen förs inom pilotprojektet.
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb Analys Inför sommarperioden hade bolaget anmält 30 ferieplatser till staden. Bolaget kommer erbjöd ferieplatser under höstlovet.	30	25 st	
	 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb Analys	5	5 st	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Bolaget tillhandahåller stående platser för Stockholmsjobb på Bornsjön.			

3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Bolaget deltog i Järvaveckan och pratade med över 1000 personer om Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet Återbruket i Rinkeby och vad man ska göra med sitt använda matfett.

3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Bolaget arbetar aktivt med att utveckla ledarskapet genom att kontinuerligt tydliggöra och följa upp förväntningarna på samtliga ledare samt erbjuda relevanta utvecklingsinsatser. I bolagets ledar-strategi framgår det att ledarskapet ska präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Ledarstrategins intentioner återkommer såväl i chefsintroduktion som i bolagets ledarprogram.

Vidare arbetar bolaget kontinuerligt med att utveckla ett aktivt medarbetarskap och levandegöra Stockholms stads personalpolicy genom att omsätta den i konkreta aktiviteter. Policyn belyser vikten av alla medarbetares ansvarstagande, delaktighet och möjlighet till lärande, utveckling och inflytande i arbetet, samt en hälsosam och säker arbetsmiljö där alla behandlas på samma respektfulla sätt. Samtliga medarbetare och ledare introduceras till policyn och verksamheten följer årligen upp hur väl medarbetare och ledare förhåller sig till policyn, dels genom enkäter dels genom uppföljning av bland annat mål- och resultatsamtal. För att stärka medarbetarskapet och ledarskapet ytterligare pågår ett arbete med att förtydliga förväntningar på medarbetarskap och ledarskap med tillhörande bedömningsgrund.

Som ett led i att säkerställa en trygg och säker arbetsplats har bolaget en årlig arbetsmiljövecka i syfte att öka kompetens och engagemang kring arbetsmiljöfrågor och för att bidra till en stärkt säkerhetskultur.

Bolaget samverkar regelbundet med fackliga representanter och skyddsorganisationen för att få input kring medarbetarupplevelsen innan viktigare beslut fattas som kan komma att påverka medarbetarnas förutsättningar i arbetet.

I våras beslutade Stockholms stad om en stadsgemensam riktlinje för chefsstruktur där bland annat titlar för chefer berördes. Syftet är att skapa en tydlig och enhetlig struktur i stadens alla verksamheter. För att harmonisera med stadens riktlinje kommer tidigare sektionschefer numera benämnas som gruppchefer.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Aktivt Medskapandeindex Analys Bolaget har fortsatt högt resultat i medarbetarundersökningen.	82	83	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Sjukfrånvaro Analys Bolaget ligger positivt lägre än än målen om 3,5 procent.	3,2 %	3,5 %	
	 Sjukfrånvaro dag 1-14 Analys Korttidsfrånvaron förhåller sig väl till måtalet.	1,5 %	1,5 %	

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Beredskapsarbete samt risk- och sårbarhetsanalys

Stockholm Vatten och Avfall har under 2024 genomfört tre krisledningsövningar; 30 september 2 oktober och 7 oktober. Övningarna har utvärderats och åtgärdsförslag för genomförande under 2025 har tagits fram.

Stockholm Vatten och Avfall har under första halvåret 2024 genomfört steg 1-4 av risk- och sårbarhetsanalys enligt Stockholms stads handbok. Efterfrågad rapportering till Stadsledningskontoret skedde den 11 september. Processer aktuella för analys identifierades (steg 1, del 1) genom möten med respektive berörd avdelningschef från bolagets samhällsviktiga verksamheter, utgångspunkt vid dessa möten var Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ”Lista med viktiga samhällsfunktioner”. Vid samma möte beslutades också om deltagare i fortsatt arbete. Analysen (steg 1, fortsättning samt steg 2 och 3) växte sedan fram i workshopar med utsedda representanter samt, i de fall där så bestämts, chefer och ledare. I avslutande möte för respektive process deltog aktuell avdelningschef för att besluta om åtgärder (steg 4). Slutligen godkände verkställande direktör steg 1-4 av framtagen risk- och sårbarhetsanalys.

Gällande andra beredskapshöjande insatser har Stockholm Vatten och Avfall under 2024 gjort en större uppdatering av sin krisledningsplan, och under hösten informerat samtliga medarbetare via intranät och enhetsmöten om planens innehåll och det egna ansvaret i händelse av att man upptäcker en oönskad situation. I krisledningsorganisationen har flertalet utbildningsinsatser genomförts med anledning av den uppdaterade planen. Då en uppdaterad version av bolagets krigsledningsplan beslutades i december 2023 gjordes informationsinsatser om bolagets organisation och roll vid höjd beredskap under våren 2024. I mars 2024 deltog bolaget i STADSÖ24, en stadsövergripande krigsledningsövning. Inför övningen utbildades berörda medarbetare och process, mallar samt rutiner för krigsledningens arbete togs fram. Övningen utvärderades och åtgärdsbehov identifierades. I november 2024 deltog Stockholm Vatten och Avfall i en delregional nödvattenövning anordnad av Livsmedelsverket i samarbete med Länsstyrelsen. Övningen var främst till för deltagande kommuner, bland vilka båda ägarkommunerna fanns representerade, men representanter från berörda avdelningar använde även övningen för att se över egen förmåga ur flera perspektiv. Ett antal preliminära åtgärder kommer att tas vidare i januari 2025. Inom avfallsverksamheten har under året arbete med att säkerställa avfallsverksamheten i händelse av kris och krig fortgått. Frågor kring riskhantering och civil beredskap hanteras särskilt i den organisationsförändring som nu sker.

Informationssäkerhet

Bolaget har reviderat och uppdaterat flertalet informationssäkerhetsinstruktioner och klassificeringar för att ge ökad säkerhet och tydlighet till medarbetare och därmed stärka bolagets informationssäkerhet.

Bolaget har tydliggjort roller/ansvar och tagit fram en Lokal tillämpningsanvisning för informationssäkerhet. Vidare har bolaget att fortsatt arbeta med informationsklassning, behörighetsstyrning samt uppföljning av efterlevnad.

Alla medarbetare inom bolaget har ett stort ansvar rörande informationssäkerhet varför medarbetare inom bolaget förväntas genomgå stadens obligatoriska utbildningar, ”Informationssäkerhet för medarbetare i staden” samt ”Grundkurs i dataskydd”.

Bolaget har fortsatt att arbetat för att minimera risken för olika typer av cyberattacker och efterlevnaden av NIS2.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.				 Utredda och föreslå en samlad organisation och plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Analys Bolaget leder arbetet inom kommunalteknisk försörjning, arbetet inväntar delvis vidare instruktioner från staden. Arbetet har påbörjats under 2024 i samverkan med staden i sektorsarbetet.
	  Andel elektroniska inköp Analys Under 2024 har ytterligare aktiviteter vidtagits för att öka andelen elektroniska inköp. Den stora ökningen återfinns främst i avfallsbolaget där bolaget gått från 46 procent upp till 60 procent endast under senaste tertialen.	82,97 %	75 %	
	  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts Analys I utfallet anges samtliga avtal över respektive bolags direktupphandlingsgräns och inte endast de som överstiger 2 mnkr. Detta på grund av att vi i dagsläget inte har någon särredovisning av	100 %	100 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	avtal över tröskelvärdena. Vi gör uppföljning på samtliga våra avtal minst en gång per år för att kontrollera att bolagen betalar skatt och socialavgifter band annat. fakturakontroll och kvalitetskontroll görs löpande vid leveranser. Hållbarhetsuppföljning görs beroende på avtalets hållbarhetspåverkan och genomförs i prioritetsordning minst vart annat år på avtal med hög hållbarhetspåverkan.			
	 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys Analys Bolaget har genomfört samtliga steg inom RSA. Bolaget har även genomfört riskanalyser på reservoarenerna.	100 %	100 %	

3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Dricksvattenproduktionen och avloppsreningen präglas av en hög robusthet som byggts upp under decennier. Som regionens största leverantör av samhällsviktig verksamhet har vi ett långgående arbete med risk- och sårbarhetshantering och en mycket god leveransförmåga vilket ökar tryggheten i Stockholm. Alla åtgärder och arbeten som utförs inom verksamheten syftar till att säkra våra anläggningars funktion för att säkerställa dricksvattenproduktion och avloppsreningar nu och i framtiden.

Bolaget har i samverkan med trafikkontoret identifierat och genomfört förbättrande belysningsåtgärder på återvinningsstationer i trygghetsskapande syfte. På Vättersvägen har kompletterad belysning satts upp och på Abrahamsbergsvägen har trafikkontoret omplacerat belysningsstolpe i syfte att uppnå en bättre ljuseffekt. Tillsammans med trafikkontoret har bolaget även justerat om behållarnas placering på ytterligare en station (Solhems hagväg) i syfte att säkerställa en god drift. Utöver detta har en samverkan med trafikkontoret initierats i syfte att identifiera och planera för framtida förbättringsåtgärder/belysningsinsatser samt säkerställa en god drift av dessa.

Vid Bornsjön säkrar det aktiva skogsbruket ett tryggt friluftsliv, och förvaltningen av egendomarna säkrar reservvattentäkten. Detta är viktiga insatser som tryggar stockholmarnas tillgång till rent vatten nu och i framtiden.

Utöver säkerhetsskydd och verksamhetsskydd återfinns inom bolaget även linjesäkerhet, detta avser misskötsamheter, mindre säkerhetsincidenter och det skydd som implementeras lokalt för att täcka ett

säkerhetsbehov ute i verksamheten som inte avser bolagskritiska tillgångar och processer eller ingår i verksamhetens övergripande säkerhetskoncept. Centralt skapas förutsättningar för linje-säkerheten som utförs av ansvarig verksamhet. Det sker genom att bidra med principer, riktlinjer och rådgivning samt upphandlade ramavtal för säkerhetsteknik och bevakning, som används av verksamheten för att garantera kvalitet och kostnadseffektivitet inom linjesäkerheten och säkerställa att man följer bolagets säkerhetspolicys och riktlinjer.

Bolaget arbetar med frågor som introduktion av nya medarbetare och kompetensutveckling för de som redan arbetar på bolaget. Inom dessa arbeten kommer insatser göras för att utbilda medarbetarna för hur man agerar vid hot, rasism och otillbörlig påverkan. I det kontinuerliga arbetsmiljöarbetet ska dessa aspekter beaktas och förebyggande åtgärder identifieras. En stor del av bolagets medarbetare är ute och arbetar med Stockholm Vatten och Avfalls anläggningar som ligger i och vid gatumiljöer. Tryggheten och säkerheten för medarbetarna är viktig och en fråga som hanteras i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbete mot välfärdsbrottslighet

Bolaget har infört kategoristyrning inom bolaget och för kategorin Avfall och Bygg- och anläggning har riskanalyser genomförts med särskilt fokus på korruption och välfärdsbrottslighet. Arbetet är i ett inledningsskede och under året kommer fördjupade analyser att genomföras samt att aktiviteter, baserat på resultatet av analyserna, kommer att tas fram. Bolaget har under tidigare år även utvecklat hur bolaget arbetar med uppföljning av avtal där de avtal som bedöms innehålla hög risk följs upp särskilt i samverkan mellan flera professioner inom bolaget. För avfallsområdet innebär detta att majoriteten av avtalen följs upp enligt denna modell.

Vidare har bolaget inlett ett nära samarbete med Skatteverket för utbildning som syftar till att enklare kunna upptäcka oegentligheter.

Bolaget arbetar kontinuerligt med kontroll av samtliga nya leverantörer. Vid upphandling av nya leverantörer kontrolleras att företaget betalar skatt och sociala avgifter med mera. Om varor ingår i det som upphandlas och bolaget bedömer att det finns en risk för överträdelse av mänskliga rättigheter så ställs krav på att leverantören ska ha ett systematiskt arbetssätt för att motverka detta. Krav ställs vidare alltid på ett motverka diskriminering.

Bolaget arbetar kontinuerligt med uppföljning och efterlevande av bolagets uppförandekod. Därtill är vattenverken skyddsobjekt vilket medför vissa andra skyddsmekanismer och rutiner. Vidare bidrar även bolaget till socialförvaltningens arbete med drokartläggning och kommer bistå med kunskap kring drogprovtagning i avloppsvatten.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för att stadens medarbetare inte utsätts för hot, rasism eller otillbörlig påverkan				<p>✔ Genomföra riskanalyser inom ramen för arbetsmiljöarbetet gällande hot, rasism och otillbörlig påverkan.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget arbetar kontinuerligt med riskanalyser samt uppföljning av åtgärder både i underhållssystemet API samt i IA. Under året har bolaget</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>genomfört riskanalyser gällande hot, rasism och otillbörlig påverkan. Inga stora risker har identifierats. Framkomna förbättringsförslag har identifierats som nu genomförs. Checklista vid hot och våld ska tas fram.</p>
				<p>✔ Se över bolagets befintliga riktlinjer, handlingsplaner och checklistor och vid behov komplettera dessa.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har gjort en initial bedömning om att de styrande dokument och utbildningar som idag erbjuds till viss del bidrar till att uppfylla målet.</p>
<p> Inventera hur bolaget kan bidra inom Fokus Järva</p>				<p>✔ Ta fram mall för samlingsrapport avseende bolagets projekt inom Fokus Järva</p> <p>Analys</p> <p>Bolagets projekt inom Fokus Järva är uppmärskade i Agresso varifrån rapport kan hämtas.</p>
<p> Kraftsamla för att motverka välfärdsbrottslighet - i arbetet ingår att se över rutiner, säkerställa kontrollmekanismer, minska antalet underleverantörer samt upprätta egen kapacitet och rådighet</p>				<p>✔ Arbeta aktivt med att bolagets uppförandekod efterlevs.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget motverkar välfärdsbrott bland annat genom att erbjuda anonym rapporteringsmöjlighet av oegentligheter och visseblåsning till externa parter och interna parter.</p> <p>Bolaget kommunicerar</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				ut uppförandekoden särskilt vid juledighet.

3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Arbete för att öka tilliten och förtroende för staden

Bolaget arbetar aktivt med kommunikation som ska öka förståelsen för de arbeten som behöver göras för att trygga vattenförsörjningen i staden, och utbyggnaden av Stockholm Vatten och Avfalls infrastruktur. I samband med att bolaget etableras i olika områden bjuds stockholmarna in till dialog. I dialogen ges information om hur bolagets arbeten kommer att påverka boende och verksamheter samt att bolaget tar del av deras synpunkter.

Inför större beslut och förändringar i bolagets verksamhet görs kundanalyser och kunddialoger för att få insikter om stockholmarnas behov, synpunkter och perspektiv.

Arbete med de mänskliga rättigheterna

Arbetet fortsätter under 2025 med att ta fram en plan för hur bolaget som arbetsgivare aktivt och tydligt ska arbeta för att motverka diskriminering och alla former av rasism genom att integrera arbetet i befintliga processer så som det systematiska arbetsmiljöarbetet samt diskrimineringslagstiftningens aktiva åtgärder. Bolaget kommer i detta arbete beakta stadens program för mänskliga rättigheter.

Agenda 2030

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det är möjligt tack vare FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030. Stockholms stad har ambitionen att vara ledande i genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Därför pågår ett gemensamt arbete inom staden, där ett samordnande ansvar för de globala hållbarhetsmålen fördelats till stadens bolag och förvaltningar. Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stark koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen, vilket visar hur viktigt bolagets uppdrag är för utvecklingen av ett hållbart samhälle. Bolaget arbetar för att skapa ett samordnat, systematiskt och integrerat hållbarhetsarbete som strävar efter att hållbarhetsarbetet ska vara en naturlig del i bolagets löpande verksamhet. Bolaget vill skapa en kontinuitet i hållbarhetsarbetet, som då även ska inkludera Agenda 2030 målen.

De mål som Stockholm Vatten och Avfall berörs mest av är:

Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla

Stockholm Vatten och Avfall har det samordnande ansvaret för detta mål i Stockholms stad. Stockholmarna har mycket god tillgång till rent dricksvatten och sanitet. Ett utvecklingsområde inom Stockholms stad är de grupper som inte har en självklar tillgång till våra tjänster. Bolaget arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten, inte minst genom att bygga ut och modernisera avloppsreningen. Samtidigt förebyggs utsläpp av oönskade ämnen till avloppsledningsnätet och recipienten genom uppströmsarbete. Bolaget har en viktig roll i stadens arbete med att uppnå god vattenstatus i sjöar och vattendrag. Bolaget satsar också på kommunikation med stockholmarna för att skapa ett hållbart agerande relaterat till vatten och avlopp.

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Bolagets uppdrag innebär att alla invånare ska ha tillgång till rent vatten, hållbara avloppslösningar och hållbar avfallshantering. Genom innovation vill bolaget hitta nya lösningar för uppdraget och utveckla de cirkulära flödena inom samhället. Detta genom att öka andelen återbruk och återvinning samt återföra näringsämnen och energi till kretsloppet.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Bolagets verksamhet har stor påverkan på miljön, både genom det material som samlas in från stockholmarna och verksamhetens egen användning av material och kemikalier. Bolaget arbetar för att minska användningen av kemikalier och material som innehåller miljöfarliga ämnen och verksamheten utvecklar löpande återanvändning och återvinning av såväl bolagets eget som stockholmarnas avfall. Genom aktiv kommunikation vill bolaget få stockholmarna att minimera sitt avfall, medverka till återbruk och sortera sitt avfall på bästa sätt. För att påverka produktionskedjan ställs upphandlingskrav på eller premierar leverantörer som producerar hållbara produkter och tjänster.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Bolagets verksamhet använder mycket energi och orsakar stora utsläpp av växthusgaser, framför allt biogen metangas och lustgas som släpps ut från avloppsverksamheten. För att minska bolagets påverkan använder verksamheten till största delen förnybar energi i bolagets anläggningar, lokaler och fordon. Bolaget producerar biogas, återvinner värme samt arbetar med att reducera utsläpp av växthusgaser från reningsverken. Genom bindning av kol i marken från avloppsslam, vattenverks-mull och biokol som används i jordbruk och planteringar motverkas också frisättande av koldioxid.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män				<p>✔ Se över rutiner och arbeta mot att säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har under året kontinuerligt kontrollerat samtliga nya leverantörer. Vid upphandling av nya leverantörer kontrolleras att företaget betalar skatt och sociala avgifter med mera. Om varor ingår i det som upphandlas och en bedömning görs att det finns en risk för överträdelse av mänskliga rättigheter så har krav ställts på att leverantören ska ha ett systematiskt arbetssätt för att motverka detta. Krav har även ställts på ett motverka diskriminering i alla tjänsteupphandlingar</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Involvera stockholmare i beslut som påverkar deras vardag genom exempelvis medborgardialoger och medborgarbudgetar				<p>och entreprenader.</p> <p>✔ Genomföra medborgardialoger</p> <p>Analys</p> <p>När bolaget startar nya större projekt med stor påverkan på medborgare eller verksamheter, genomför bolaget dialog vid informationsmöten eller öppna hus. Vid dessa tillfällen informeras om projektets syfte, påverkan och ger möjlighet till dialog. För att förenkla för stockholmarna att lämna synpunkter på bolagets verksamhet införs QR-koder på vepor och skyltar vid bolagets arbeten.</p>
				<p>✔ Kommunstyrelsen ska i samarbete med målsvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ta fram förslag på så kallade flaggade indikatorer i syfte att följa upp stadens arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har deltagit i workshop som beredningsgruppen stadsledningskontoret ansvarade för.</p>
				<p>✔ Kommunstyrelsen ska i samarbete med målsvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, revidera och uppdatera Hållbarhetsrapport 2021</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys</p> <p>Bolaget har deltagit i arbetet med en stadsövergripande hållbarhetsrapport.</p>
				<p>✔ Utreda och ta fram GAP-analys samt ta fram plan för bolagets hantering av Kvalitetsprogrammet.</p> <p>Analys</p> <p>Utredning och analys klar. Arbetet fortsätter utifrån GAP-analysen under 2025.</p>

Ekonomiskt utfall 2024

Resultatrapport

(mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
Taxebaserade intäkter	2 350	2 376	-26	1 121	1 155	-34	3 472	3 532	-60
Övriga intäkter	742	643	98	232	174	58	970	818	152
Summa externa intäkter	3 092	3 020	73	1 354	1 330	24	4 442	4 349	92
Aktiverat arbete	139	158	-20	0	0	0	143	163	-20
Summa intäkter	3 231	3 178	53	1 354	1 330	24	4 585	4 512	73
Varor/Material/Kemikalier	-111	-123	12	-27	-35	8	-138	-158	20
Entreprenadkostnader	-487	-445	-42	-833	-941	108	-1 319	-1 386	67
Fastighets- och lokalkostnader	-129	-117	-12	-19	-49	30	-149	-166	18
IT-kostnader	-91	-96	5	-1	-2	1	-92	-98	6
Energikostnader	-193	-221	28	-4	0	-4	-197	-221	24
Skadeståndskostnader	-13	-15	2	0	0	0	-13	-15	2
Konsultarvoden	-142	-156	14	-4	-5	1	-146	-161	15
Inhyrd personal	-53	-25	-28	-3	0	-2	-55	-25	-30
Personalkostnader	-694	-702	8	-56	-62	7	-750	-764	14
Övriga externa kostnader	-273	-200	-73	-135	-42	-93	-408	-242	-166
Summa driftkostnader	-2 186	-2 100	-86	-1 081	-1 137	56	-3 266	-3 237	-29
Driftresultat	1 045	1 078	-33	273	193	79	1 319	1 276	43
Netto koncerninterna poster	112	111	1	-112	-111	-1	0	0	0
Driftresultat inkl koncern internt	1 157	1 189	-32	160	82	78	1 319	1 276	43
Avskrivningar	-593	-596	3	-42	-43	1	-635	-640	5
Finansnetto	-552	-588	37	-33	-35	2	-587	-623	37
Summa kapitalkostnader	-1 145	-1 185	40	-74	-78	3	-1 221	-1 263	41
Resultat efter kapitalkostnader	12	4	8	86	5	81	96	13	83

Investeringar

(mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
Vattenproduktion	101	189	-89	-	-	-	101	189	-89
Ledningsnät - befintligt nät	796	718	77	-	-	-	796	718	77
Ledningsnät - exploateringsområden	667	707	-40	-	-	-	667	707	-40
Stockholms framtida vattenförsörjning, SFV	383	460	-76	-	-	-	383	460	-76
Avloppsrening	607	743	-136	-	-	-	607	743	-136
Avfall	-	-	-	326	394	-68	326	394	-68
Övriga investeringar	10	32	-22	-	-	-	10	32	-22
Summa exkl SFA	2 563	2 850	-286	326	394	-68	2 890	3 243	-354
SFA	2 509	2 317	192	-	-	-	2 509	2 317	192
Summa inkl SFA	5 072	5 167	-94	326	394	-68	5 399	5 561	-162
Generellt VA	0	-461	461	-	-	-	0	-461	461
Summa inkl SFA och Generellt VA	5 072	4 706	367	326	394	-68	5 399	5 100	299